

6. Učební osnovy II. stupeň

6.1. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Jazyk a jazyková komunikace* zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu.

Obsah vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* se realizuje v předmětech – *Český jazyk a literatura*, *Cizí jazyk*, *Další cizí jazyk*, *Konverzace v cizím jazyce* a v doplňujícím vzdělávacím oboru *Dramatická výchova*. Všechny tyto předměty mají společné hlavní cíle – vybavit žáka dovednostmi, vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání. Vzdělávání v *Cizím jazyce* předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v *Dalším cizím jazyce* předpokládá dosažení úrovně A1.

6.1.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *Český jazyk literatura* je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně. **Na 2. stupni po čtyřech hodinách** v každé třídě. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura* stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a souvisejících očekávaných výstupů průřezových témat.

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyka a jazykové kultury, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Místo a formy realizace

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v učebně informatiky. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihovny, práce s knihou, texty na internetu, skupinová práce, výklad, samostatná práce, soutěže. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura* má komplexní charakter, ale je rozdělen do tří složek: *Komunikační a slohová výchova*, *Jazyková výchova* a *Literární výchova*. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek prolíná.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *Český jazyk a literatura* je zaměřeno na:

- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohoznačnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- rozvíjení kultivovaného a ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- porozumění různým druhům psaných i mluvených projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet) k samostatnému získávání informací
- schopnost samostatně se orientovat v digitálním prostředí, vyhledávat informace, kriticky je hodnotit
- umět informace ukládat a organizovat
- schopnost pracovat s obrazovým materiálem, tvořit videa, prezentace
- schopnost komunikovat a spolupracovat prostřednictvím digitálních technologií
- pochopit etické aspekty on-line komunikace

Předmětem prolínají **průřezová témata**

OSV – mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, mezilidské vztahy, řešení problémů
VDO – demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volných a charakterových vlastností
VMEGS – poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy)
EV – lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství
MDV - výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama
MKV - Češi a národní obrození

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva
- žák vyhledává informace, systematicky vede a ukládá informace
- aplikuje naučená pravidla a vzájemně je propojuje
- seznamuje se s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných i elektronických textů se učí porozumět jejich významu a smyslu
- vede si strukturovaná portfolia (informace o četbě, či informačních zdrojích z dalších oblastí jejich zájmu)

Učitel:

- vede žáky k aplikaci naučených pravidel a jejich propojování
- seznamuje žáky s termíny potřebnými k učivu
- předkládá různé typy tištěných a elektronických textů

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- nalézá samostatná pravidla, kterými se řídí mluvnické jevy
- vyhledává chyby v textu
- samostatně uvažuje po předložení dostatku námětů
- vypracuje individuálně nebo ve skupině krátké referáty o nejnovějším dění v kultuře na podkladě novinových článků nebo informací z internetu
- podle pokynů učitele prostuduje určitou část učebnice sám

Učitel:

- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování
- vede žáky k vyhledávání chyb
- zadává žákům referáty o dění v kultuře
- klade cílené otázky

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se správně formulovat obsah sdělení
- pomocí gramatického a literárního učiva rozšiřuje slovní zásobu
- tvoří správné a srozumitelné větné celky
- naslouchá promluvám jiných lidí, zapojuje se do diskuse, vhodné reaguje
- rozvíjí komunikační strategie a techniky s ohledem na situaci, využívá různé modelové komunikační situace (se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a to i elektronické

Učitel:

- vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení
- vede žáky k naslouchání promluv jiných lidí

- navozuje různé modelové komunikační situace, vytváří příležitosti k tomu, aby rozvíjeli komunikační strategie

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje a diskutuje ve skupině
- dodržuje pravidla
- snaží se vytvářet příjemnou atmosféru v týmu
- posiluje sebedůvěru
- využívá svých zkušeností s komunikací z prostředí digitálních technologií pro rozvoj své personální a interpersonální komunikace

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel diskuse
- dodává žákům sebedůvěru
- vytváří příjemnou atmosféru v týmu

Kompetence občanské

Žák:

- seznamuje se s naším slovesným dědictvím, je veden k ochraně našeho dědictví
- chápe potřebu projevu, recitace, četby, zapojení do kulturního dění
- využívá osobních zkušeností s komunikací v různých médiích včetně sociálních sítí a jejich zkušenosti z četby k přiblížení myšlení, názorů a jednání různých lidí

Učitel:

- seznamuje žáky s naším slovesným dědictvím
- podporuje potřebu projevu
- využívá zkušeností žáků s komunikací v různých médiích

Kompetence pracovní

Žák

- dodržuje hygienická pravidla pro čtení a psaní, práci s výpočetní technikou
- připravuje si a udržuje svůj učební prostor
- dodržuje autorská práva, chrání osobní údaje a vlastní bezpečnosti, dodržuje licence duševního vlastnictví

Učitel:

- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní, práci s výpočetní technikou
- vyžaduje na žácích udržování pracovního prostoru
- vede žáky k dodržování autorských práv, k ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti

Kompetence digitální

Žák:

- soustavně a pravidelně využívá vhodné digitální technologie při učení
- využívá digitální techniku k usnadnění a zefektivnění svých pracovních postupů
- je veden ke slušnému chování a respektu k ostatním
- samostatně rozhoduje, které technologie jsou pro naplnění komunikační potřeby vhodné
- vyhledává a prakticky zkouší nové technologie a aplikace podle vzdělávací potřeby
- samostatně a kriticky posuzuje spolehlivost informačních zdrojů, dodržuje zásady duševního vlastnictví

- bezpečně zachází s technologiemi, osvojuje si dovedností a návyky, které vedou k prevenci rizikového chování

Učitel:

- vede žáky k soustavnému a pravidelnému užívání vhodných digitálních technologií při učení
- vede žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním
- vede žáky k samostatnému rozhodování o vhodnosti technologií pro naplnění komunikační potřeby
- vede žáky k samostatnému a kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů
- vede žáky k bezpečnému zacházení s technologiemi

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

ročník: 6.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: ČJL-9- 1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-03 rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a zájmů ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	odlišuje fakta od názorů ověří si informace alespoň ve dvou zdrojích rozlišuje účel textu a záměr autora pozná přesvědčovací prostředky rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace v přímé (běžné mezilidské) i masové komunikaci osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, dokáže vyplnit jednoduché tiskopisy rozlišuje zprávu a oznámení, uvede charakteristické znaky využívá email k přijímání pošty vede rozhovor dvou nebo více osob, videohovor využívá e- komunikace k rychlé komunikaci, sdílí informace uvědomuje si zodpovědnost za obsah textu, který ze své adresy odesílá, dbá na formální správnost	Práce s informacemi Kritické čtení předloženého textu Reklama a propagace Jednoduché formuláře Jednoduché komunikační žánry (zpráva, oznámení, inzerát, objednávka, pozvánka) Telefonická a elektronická komunikace (email, chat, sociální síť, spam, hoax)	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - rozdíl mezi zprávou a reklamou Inf OSV – verbální a nonverbální sdělení OSV -sociální rozvoj komunikace - specifické komunikační dovednosti - dialog - komunikace v různých situacích

ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	nalezne pomocí klíčových slov informace týkající se problému a vybere ty, které potřebuje, vyhledává informace na různých portálech a databázích uvádí rozdíl mezi výpisky a výtahem vyhledává hlavní myšlenky uvádí rozdíly mezi soukromým (osobním) a úředním dopisem, uvádí části, které dopis obsahuje věnuje pozornost obsahové a formální stránce, pracuje s textovým editorem, experimentuje s typy písma, vytváří srozumitelný a estetický text poznává stavbu popisu, typické jazykové prostředky, sestavuje osnovu, odlišuje řeč přímou a nepřímou	Výtah a výpisky z odborného textu Dopis, osobní a úřední Práce s textovým editorem Popis popis předmětu, osoby, krajiny popis pracovního postupu Vypravování osnova heslovitá a větná časová posloupnost	Odborné texty Inf VMGES – Evropa nás zajímá příběhy
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Ročník: 6.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák : ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL -9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL- 9-2- 03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL -9-2 -04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	rozpoznává znělé a neznělé souhlásky, poznává podobu znělosti označuje hlavní a vedlejší přízvuk rozlišuje větnou melodii, věty tázací zjišťovací a doplňovací používá důraz, tempo, pauzy poznává útvary národního jazyka rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk, charakterizuje složky jazykovědy dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami včetně těch v digitální podobě určí druhy všech slov v souvislém textu, skloňuje přídavná jména, správně tvoří tvary méně obtížných zájmen a číslovek, určí druh číslovek, určí slovesný rod opraví výraznou tvaroslovnou chybu	Zvuková stránka jazyka (spisovná a nespisovná výslovnost) hláskosloví spisovná výslovnost zvuková stránka slova zvuková stránka věty Obecné poučení o jazyce jazyk a jeho útvary jazykověda a její složky Seznámení s jazykovými příručkami Tvarosloví (ohesbné druhy slov) Mluvnické kategorie pravopis morfológický Skladba Základní a rozvíjející větné členy	OSV - komunikace Inf

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootvorný, morfologický i syntaktický	rozpoznává základní větné členy, rozlišuje přísudek slovesný, jmenný se sponou a jmenný rozlišuje větné členy holé, rozvité a několikanásobné vyhledává předmět, přísl. určení místa, času, způsobu, přívlastek shodný, neshodný užívá pravidlo shody přísudku s podmětem používá interpunkci v jednoduchém souvětí interaktivně procvičuje pravopisné jevy lexikální a morfologické	věta jednoduchá a souvětí shoda přísudku s podmětem Pravopis (lexikální a morfologický, syntaktický)	Inf
--	---	---	---

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

ročník: 6.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: ČJL- 9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	podle svých schopností volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text, popisuje jeho strukturu, vyhledává hlavní i vedlejší postavy, určuje prostředky uměleckého vyjádření rozlišuje vyjádření v próze a ve verších charakterizuje literární druhy a žánry, poznává jejich významné představitele zvládá dramatizaci jednoduchého textu zná významné představitele literárních směrů umí vyprávět obsah přečtené knihy, filmu, divadla vyjádří své pocity z přečteného textu a jiných uměleckých děl vede čtenářský deník orientuje se v základních literárních pojmech	Tvořivé činnosti s textem Lidová slovesnost (hádanky, říkadla, pranostiky, rčení, slovní hříčky) Ukázky z české i světové prózy, poezie, dramatu, lidové slovesnosti Próza a poezie Epika - epické žánry -bajky, báje, pověsti, mýty, pohádky, dobrodružné příběhy, humoristická literatura Lyrika – lyrické žánry Drama Komiks návštěva kulturních akcí, filmových představení, vlastní četba doporučené filmové a hudební obsahy volně dostupné na internetu Základy literární teorie (v průběhu celého r.)	HV – lidové písně, lidová slovesnost, hudební pojmy, nástroje D- starověké Řecko a Řím VV- řecké a římské umění OSV MV – výběr literatury VMEGS – život dětí v jiných zemích EV- lidová slovesnost a příroda, příroda a dobrodružství V průběhu roku – literárně výchovné aktivity- besedy, výstavy, divadlo, čtenářský deník

ČJL-9-3- 09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	vyhledává informace v knihovně a digitálních zdrojích používá vhodná klíčová slova seznamuje se s doplňujícími informacemi z elektronických zdrojů posuzuje důvěryhodnost elektronických zdrojů	orientace v knihovně, práce s encyklopediemi, slovníky, internetem Ověřování informačních zdrojů	Inf
---	--	--	-------------------

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 7.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	poznává a tvoří sousloví, vysvětlí význam rčení vyhledává slova jednoznačná, mnohoznačná, zjišťuje význam neznámého slova odkazem z Internetové jazykové příručky do elektronické verze Akademického slovníku cizích, SSČ a SSJČ uvádí synonyma, homonyma, antonyma poznává slova citově zabarvená nachází odborné názvy v textu rozlišuje a dokládá způsoby obohacování sz provádí slovotvorný rozbor tvoří slova složená tvoří zkratky a zkratková slova správně tvoří tvary obtížnějších zájmen (jenž) a číslovek převádí slovesa z rodu činného do trpného a naopak rozlišuje druhy příslovčí, rozliší příslovečnou spřežku, stupňuje příslovce, rozpozná předložky vlastní a nevlastní rozliší spojky podřadící a souřadící a správně je užívá při tvorbě vět	Nauka o významu slov slovo, sousloví a rčení slova jednoznačná a mnohoznačná synonyma, homonyma, antonyma Nauka o tvoření slov (odvozování, skládání, zkracování) Slovotvorba Tvarosloví zájmena, číslovky slovesný rod činný a trpný příslovce, stupňování příslovčí předložky vlastní, nevlastní spojky podřadící, souřadící částice, citoslovce	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - řešení problémů - dovednosti pro učení Informatika Na základě výběru textu – přesahy

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	odliší větu jednočlennou, dvojčlennou a větný ekvivalent, rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, otázky zjišťovací, doplňovací určí druh podmětu, přísudku, přívlastku upevňuje si učivo o shodě poznává p. určení (míry, účelu, příčiny, podmínky, přípustky) poznává vlastnosti doplňku rozlišuje druhy vět vedlejších, nahrazuje větné členy větou vedlejší, vyhledává spojovací výrazy	Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná, větné ekvivalenty druhy vět podle postoje mluvčího větné členy základní a rozvíjející druhy vět vedlejších	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	vysvětluje pravidla psaní velkých písmen u podstat. jmen vlastních interaktivně procvičuje pravopis i/y v internetové jazykové příručce si ověřuje správný pravopis	Pravopis psaní vel. písmen ve jménech vlastních pravopis i/y	Inf

Vzdělávací oblast: Jazyková a komunikace

Ročník: 7.

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL- 9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky v textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem k záměru poznává stavbu popisu uměleckých děl vytváří gramaticky i věcně správný písemný projev rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní, pracuje s přímou a nepřímou charakteristikou dokáže vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby vyhledává jazykové prostředky vyvolávající citové zabarvení dokáže popsat své pocity, nálady žák vyhledává informace v různých digitálních zdrojích, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů Odborné informace podle studijního zaměření vyhledávají ve specializovaných databázích vytvoří výtah a výpisky ze spolehlivých informačních zdrojů	Popis (statický a dynamický) výrobků, pracovních postupů, uměleckých děl Charakteristika přímá a nepřímá Líčení (Subjektivní popis) Práce s informacemi (zdroje informací – tištěné i elektronické) Výtah, výpisky z odborného textu	MKV – kulturní difference-jedinečnost člověka OV – sebepoznání a sebepojetí LV - básnické vyjádření Informatika Odborné texty z různých předmětů

ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	odkazují na zdroje informací, citují v souladu s citační normou shromáždí obrazový a jiný grafický materiál pro prezentaci, dodrží autorské právo pracuje s textovým editorem, věnuje pozornost obsahové a formální stránce, experimentuje s typy a barvou písma vytváří srozumitelný a estetický text formuluje žádost, poznává její podstatné části využívá e-mailu k přijímání pošty poznává důležité části životopisu, sestaví životopis vyhledává prostředky k oživení děje, stupňování napětí, dějová slovesa, osnova pokusí se o vlastní tvořivé psaní čte a poslouchá s porozuměním, odhalí manipulaci v reklamě i propagandě kriticky posuzuje obsah najde přesvědčovací prvky	Práce s textovým editorem (např. úřední dopis, žádost, životopis) Žádost administrativní styl Životopis Vypravování Reklama	Informatika MV – reklama Kritické vnímání čtení Mediální sdělení
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Ročník: 7.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL -9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL -9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	výrazně čte nebo přednáší literární text volně interpretuje text, popisuje jeho strukturu, vyhledává hlavní i vedlejší postavy, určuje prostředky uměleckého vyjádření zařadí vybraná díla k hlavní literární druhům, žánrům poznává jejich výrazné představitele orientuje se v literatuře faktu seznamuje se publicistickou lit. uvědomuje si estetickou funkci lit. dokáže interpretovat obrazná vyjádření umí vyprávět obsah přečtené knihy (filmu, divadla), popisuje své dojmy, vede si čtenářský deník pokusí se zpracovat a prezentovat informace v textové, grafické i multimediální formě rozvoj estetické citění	Tvořivé činnosti s literárním textem Interpretace literárního díla Charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) a žánrů Ukázky z české i světové prózy Epické žánry: povídka, novela román Fantasy a sci-fi Literatura faktu Publicistická Poezie (obrazná pojmenování, limerik, nonsens) Základy literární teorie návštěva kulturních akcí, filmových představení, vlastní četba doporučené filmové a hudební obsahy volně dostupné na internetu	MV – kritické čtení a vnímání médií VMEGS – cestování, zážitky z Evropy a světa Čtenářský deník Inf

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 8.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák : ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémách ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se	zdůvodní jejich užití i v elektronické komunikaci má přehled o slovanských jazycích i světových poznává útvary nespisovného jazyka rozlišuje spisovný, nespisovný projev zaměří se na jazykovou kulturu rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby (tvoření, přenášení významu, sousloví, přejímání z c.j.) vyhledá přejatá slova, zjišťuje význam neznámých slov v elektronické verzi Akademického slovníku cizích slov rozpozná odlišnosti ve výslovnosti a v pravopisu skloňuje přejatá jména obecná, vlastní určuje slovesný vid, vytváří vidové dvojice tvoří tvary sloves Pracuje s jazykovými příručkami včetně těch v digitální podobě	Obecné výklady o jazyce slovanské jazyky útvary českého jazyka jazyková kultura Nauka o slovní zásobě obohacování slovní zásoby slova přejatá výslovnost a pravopis Tvarosloví skloňování obecných a vlastních jmen přejatých slovesný vid slovesa a jejich tvary Pravopis, práce s jazykovými příručkami	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj rozvoj smyslového poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - řešení problémů - dovednosti pro učení Informatika Informatika

Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL -9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný a morfologický ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	procvičuje pravopis v koncovkách, předpon s-, z-, vz-, předložek s/z, skupin bě/bje, pě, vě/vje, mě/mn Interaktivní procvičování pravopisu procvičuje pravopis lexikální, slootovorný a morfologický rozlišuje přívlastek těsný a volný, postupně rozvíjející, interpunkce poznává významové poměry mezi větami hlavními vyhledává v textu několikanásobné větné členy a určuje významový poměr, interpunkce určuje souvětí podřadné a souřadné poznává spojovací výrazy určuje věty hlavní, vedlejší, věty vložené, interpunkce	Skladba přívlastek (další druhy) významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami několikanásobný větný člen a významové poměry mezi větnými členy souvětí souřadné a podřadné spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí složitější souvětí	
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Ročník: 8.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák : ČJL- 9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	čte s porozuměním, shromáždí materiál pro prezentaci tvoří souvislý výtah, osnovu, výpisky vyhledává informace v různých typech inf.zdrojů včetně zdrojů digitálních, ověřuje věrohodnost informací učí se své myšlenky vhodně prezentovat v textové, grafické i multimediální formě ovládá práci s textovými editory vyhledává jazykové prostředky charakteristiky vnější i vnitřní, rozlišuje charakteristiku přímou a nepřímou dokáže vyjádřit své pocity poznává jazykové prostředky líčení, tvoří osnovu vyhledává typické znaky úvahy, vytváří otázky k danému problému, pokusí se o vlastní tvořivé psaní, o vyjádření vlastního postoje k sdělovanému obsahu zpracuje úvahu na vhodné téma	Výtah Posouzení relevance a spolehlivosti informací Výklad Tvorba elektronické prezentace Charakteristika literárních postav Subjektivně zabarvený popis- líčení - osnova Úvaha	Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj komunikace - specifické komunikační dovednosti - dialog - komunikace v různých situacích Odborné texty z různých oborů EV- životní prostředí Inf LV – literární texty LV – básnické jazykové prostředky VDO – občanská odpovědnost EV – životní prostředí MV – zpravodajství, média v každodenním životě

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Ročník: 8.

Vzdělávací předmět: Jazyk a jazyková komunikace (literární výchova)

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák : ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	poznává představitele vybraných vývojových období české i světové literatury a jejich dílo vymezuje období národního obrození, má přehled o základních dílech má základní představu o historické podmíněnosti témat volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text, popíše jeho strukturu, vyhledává hlavní i vedlejší postavy, určuje prostředky uměleckého vyjádření charakterizuje základní literární druhy a žánry, poznává jejich výrazné představitele vyhledává výrazové prostředky významných autorů popíše dojmy z četby, z filmu hodnotí poznatky z četby a kulturních akcí, rozvíjí estetické cítění	Vybraná vývojová období české i světové literatury a jejich představitel (osvícenství, romantismus, národní obrození, literatura na přelomu století, meziválečná literatura) Tvořivé činnosti s literárním textem Ukázky z české i světové prózy, poezie, dramatu struktura a jazyk literárního díla Obrazné pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, alegorie..) Vlastní četba, návštěva kulturních akcí	D - osvícenství, národní obrození VV, HV - umělecké směry 2.pol.19. a přelomu 20.stol. MKV- jedinečnost člověka a jeho individuální zvláštnosti DV film

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	hledá rozdíly v různém ztvárnění námětu díla zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě využívá vhodných aplikací odkazuje na zdroje, cituje v souladu s citační normou, uvádí licenci obrázků seznamuje se s doplňujícími informacemi včetně elektronického zdroje, ověřuje věrohodnost informací	Různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování Vhodné filmové a hudební obsahy volně dostupné na internetu (podle doporučení učitele) Tvorba prezentace za daných pravidel a na dané téma orientace v knihovně, práce s encyklopediemi, slovníky, internetem	Inf
---	--	---	---

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Ročník: 9.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování zvláště ve frazémech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSJČ a dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a	rozlišuje v komunikaci spisovný a nespisovný jazyk (dialekt, slang), zdůvodní užití v mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace uvědomuje si rozdíly mezi řečí a jazykem, orientuje se v jazykovědných disciplínách užívá hlavní zásady spisovné výslovnosti určuje stavbu slova tvoří slova příbuzná procvičuje způsoby tvoření slov určuje způsob obohacování slovní zásoby, poznává odborné názvy, slova přejatá poznává významové vztahy mezi slovy (synonyma, homonyma, antonyma), poznává přenesená pojmenování aktivně rozvíjí slovní zásobu pracuje s jazykovými příručkami včetně těch v digitální podobě správně třídí slovní druhy	Obecné výklady o jazyce Projev mluvený, psaný, řeč, jazyk Vývoj českého jazyka Jazykověda a její disciplíny Zvuková stránka jazyka spisovná výslovnost Nauka o tvoření slov stavba slova slova příbuzná tvoření slov Obohacování slovní zásoby Přejatá slova rozvoj slovní zásoby rozvrstvení slovní zásoby významové vztahy mezi slovy Jazykové příručky	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - řešení problémů - dovednosti pro učení VMEGS – Jsme Evropané Inf Inf

vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	zná mluvnické významy a tvary slov ohebných, rozezná a vhodně používá neohebná slova poznává a tvoří přechodníky zařazuje sloveso do třídy a ke vzoru aplikuje zásady českého pravopisu orientuje se v základních pravidlech psaní velkých písmen interaktivně procvičuje pravopis tvoří zápor určuje vztahy mezi větnými členy určuje závislost mezi větami rozebírá souvětí s více než jednou větou hlavní a souřadně spojenými větami vedlejšími přetváří řeč přímou na nepřímou, interpunkce rozlišuje samostatný větný člen, vsuvku, oslovení, větu neúplnou, interpunkce zvládá výstavbu souvislého textu, formuluje složitější myšlenky rozliší východisko a jádro, opraví pořádek slov	Tvarosloví (slova ohebná a neohebná) přechodníky slovesné třídy Pravopis procvičuje pravopis lexikální, slootovorný, morfologický, syntaktický psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech Skladba zápor mluvnický, slovní skladební dvojice (řízenost, shoda, přimykání) věta hlavní, vedlejší, řídící, závislá složité souvětí řeč přímá a nepřímá samostatný větný člen, vsuvka, oslovení, věta neúplná Jazyk a jazyková komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje čes. j.	Inf
--	--	---	-------------------

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Ročník: 9.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
žák: ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL- 9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k	vhodně vybírá jazykové prostředky k oživení děje a zvýšení napětí používá jazykové prostředky pro daný útvar, porovnává popis prostý, odborný, subjektivně zabarvený, užívá vhodné jazykové prostředky a dodržuje stavbu popisu dokáže popsat své pocity, nálady pracuje se znaky charakteristiky dokáže vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby formuluje hlavní myšlenky textu, učí se uspořádat informace s ohledem na účel, vyhledává informace v různých digitálních zdrojích, odborné informace vyhledávají ve specializovaných databázích odkazuje na zdroje informací v souladu s citační normou, při vkládání obrázků do dokumentů uvádějí licence obrázků informace umí ukládat a organizovat	Vypravování v běžné komunikaci v umělecké oblasti Popis uměleckého díla pracovní postup líčení Charakteristika Výklad Jazykové prostředky Práce s textovým editorem Úvaha	OSV - osobnostní rozvoj kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality) sociální rozvoj komunikace specifické komunikační dovednosti dialog komunikace v různých situacích Inf EV – problémy životního prostředí

tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	zpracuje výkladové prezentace podle zadání učitele a přednese je ve třídě pokusí se o vlastní tvořivé psaní, o vyjádření vlastního postoje, zpracuje úvahu na vhodné téma vymezuje charakteristické znaky proslovu, tvoří osnovu, při záznamu mluveného projevu (video) zapojí se aktivně do diskuse ve třídě nebo online, dodržuje techniku mluveného projevu, dodržuje pravidla, užívá mimojazykové prostředky řeči vyslechne názor a správně argumentuje charakterizuje fejton rozlišuje pojmy, fakta, hodnocení porovná různé zdroje informací, posuzuje důvěryhodnost informací, odhalí manipulaci v reklamě či propagandě vyjadřuje postoj ke sdělovanému obsahu Uspořádá informace s ohledem na účel Pozná funkční styly	Proslov Diskuse Publicistické útvary Vlastní tvořivé psaní (různé komunikační žánry) Funkční styly (prostěsdělovací, odborný, umělecký, řečnický, publicistický, administrativní)	OSV – komunikace, dovednosti pro sdělování MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě - hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce - rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem stavba mediálních sdělení - příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající) vnímání autora mediálních sdělení - identifikování postojů a názorů autora tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
---	--	--	---

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Ročník: 9.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
žák: ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text, popisuje jeho strukturu, vyhledává hlavní i vedlejší postavy, určuje prostředky uměleckého vyjádření pokouší se o vlastní literární text charakterizuje základní literární druhy a žánry, přiřadí text k žánru, poznává jejich výrazné představitele hodnotí poznatky z četby a kulturních akcí, popíše své dojmy vyjadřuje kritické názory na obsah projevuje zájem navštěvovat divadelní a filmová představení používá technologie k zprostředkování /přiblížení literárního obsahu, ovládá práci s textovými a grafickými editory zaměří se na tvorbu digitálního obsahu	Tvořivé činnosti s literárním textem Obrazné pojmenování - metafora, epiteton, sarkasmus, eufemismus, alegorie) vlastní literární tvorba Ukázky z české i světové prózy, poezie, dramatu návštěva kulturních akcí, filmových představení, vlastní četba referáty o autorech a knížkách Tvorba prezentace za daných pravidel a na dané téma	VV, HV – umění 20. století VDO – demokratické zásady v dílech spisovatelů D – Dějiny 20. století Vko - problémy lidské nesnášenlivosti Inf MV – stavba mediálního sdělení

ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3 -07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě využívá vhodných aplikací odkazují na zdroje informací, citují v souladu s citační normou, uvádí licenci obrázků zaměří se na prezentaci myšlenek porovnává ukázky hodnotné a konzumní literatury poznává představitele vybraných vývojových období české i světové literatury a jejich dílo má představy o historické podmíněnosti děl literatury 20.století vyhledává informace v knihovně, na různých portálech a databázích, zpracuje je do referátu vyhledávají informace v různých digitálních zdrojích odkazují na zdroje informací, citují v souladu s citační normou, uvádí licenci obrázků rozvíjí estetické cítění	hodnocení literárního díla, literární kritika Vybraná vývojová období české i světové literatury a jejich představitelé Světová literatura 2. pol. 20.století Česká literatura 2.pol. 20.stol. (oficiální, exilová, samizdatová) Současná literatura orientace v knihovně, knihovna jako literární a kulturní centrum, práce s encyklopediemi, slovníky, internet jako zdroj informací Vhodné filmové a hudební obsahy volně dostupné na internetu (podle doporučení učitele)	Inf
--	---	--	-------------------

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

ročník: 6.

Vzdělávací předmět: Český jazyk

Upravené OV – v rámci PO	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Jazyková výchova ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména, pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p zvládá pravopis vyjmenovaných slov	Seznámení s jazykovými příručkami Rozvrstvení jazyka Tvarosloví Podstatná jména Přídavná jména Osobní zájmena Slovesa Skladba – věta jednoduchá a souvětí Pravopis podle shody Pravopis	Inf OSV - komunikace
Komunikační a slohová výchova ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním, reprodukuje text ČJL-9-1-09, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	Práce s informacemi Jednoduché komunikační žánry Výpisky, výtah Popis Vypravování	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - rozdíl mezi zprávou a reklamou Inf OSV – verbální a nonverbální sdělení OSV -sociální rozvoj komunikace - specifické komunikační dovednosti - dialog - komunikace v různých situacích VMGES – Evropa nás zajímá příběhy

Literární výchova <i>ČIL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i> <i>ČIL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry</i> <i>ČIL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i> <i>ČIL-9-3p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře</i>	Tvořivé činnosti s textem Literární druhy <i>lyrika, epika a drama), žánry</i> Ukázky ze světové a české poezie, prózy a dramatu <i>Orientace v knihovně, práce s encyklopediemi, slovníky, internetem</i>	HV – <i>lidové písně, lidová slovesnost, hudební pojmy, nástroje</i> <i>D- starověké Řecko a Řím</i> <i>VV- řecké a římské umění</i> OSV MV – <i>výběr literatury</i> VMEGS – <i>život dětí v jiných zemích</i> EV- <i>lidová slovesnost a příroda, příroda a dobrodružství</i> <i>V průběhu roku - literárně výchovné aktivity- besedy, výstavy, divadlo, čtenářský deník</i> <i>Čtenářský deník</i>
--	---	---

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

ročník: 7.

Vzdělávací předmět: Český jazyk

Upravené OV – v rámci PO	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Jazyková výchova ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná jména a přídavná jména, pozná osobní zájmena, časuje slovesa ČJL-9-2-6p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p zvládá pravopis shody podmětu a přísudku CJL-9-07p – ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-07p – správně píše slova s předponami a předložkami	Tvarosloví Slovní druhy ohebné a neohebné Skladba – věty Pravopis	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - řešení problémů - dovednosti pro učení Inf Na základě výběru textu – přesahy
Komunikační a slohová výchova ČJL-9-1-04, ČJL-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-01, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním, reprodukuje text ČJL-9-1-09, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost, popíše děje, jevy, osoby, s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma, pracovní postup, vypráví podle předem připravené osnovy	Popis Charakteristika Líčení Práce s informacemi Výtah, výpisky Žádost Životopis Vypravování	MKV – kulturní difference- jedinečnost člověka Vko – sebepoznání a sebepojetí LV – básnické vyjádření Inf Odborné texty z různých předmětů
Literární výchova ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	Tvořivé činnosti s textem Interpretace	MV – kritické čtení a vnímání médií VMEGS – cestování, zážitky z Evropy a světa

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL -9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury	Charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) a žánrů ukázky z české i světové prózy a poezie návštěva kulturních akcí, filmových představení, vlastní četba doporučené filmové a hudební obsahy volně dostupné na internetu orientace v knihovně, práce s encyklopediemi, slovníky, internetem	Čtenářský deník Inf
--	---	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

ročník: 8.

Vzdělávací předmět: Český jazyk

Upravené OV – v rámci PO	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Jazyková výchova ČJL-9-2-04p, ČJL- 9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL -9-2-04p pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná jména a přídavná jména, pozná osobní zájmena, časuje slovesa ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis shody s podmínkou ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	Obecné výklady o jazyce slovanské jazyky útvary českého jazyka jazyková kultura Tvarosloví Ohebné a neohebné druhy slov Pravopis Skladba	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj rozvoj smyslového poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - řešení problémů - dovednosti pro učení Inf
Komunikační a slohová výchova ČJL- 9-1-01, ČJL-9-1-08p plynule čte s porozuměním, reprodukuje text ČJL-9-1-09, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost, popíše děje, jevy, osoby, s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma pracovní postup, vypráví podle předem připravené osnovy	Práce s textem Běžné písemnosti Výtah, výklad Charakteristika Popis, umělecký popis Úvaha	Ev – životní prostředí LV – literární texty Odborné texty z různých oborů Lv - umělecké jazykové prostředky VDO – občanská odpovědnost
Literární výchova	Tvořivé činnosti s literárním textem	

ČJL-9-3- 01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3- 06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury	Různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování Základy literární teorie Ukázky z české i světové prózy, poezie, dramatu Orientace v knihovně, práce s encyklopediemi, slovníky, internetem	D - osvícenství, národní obrození VV, HV - umělecké směry 2.pol.19. a přelomu 20.stol. MKV- jedinečnost člověka a jeho individuální zvláštnosti Inf Čtenářský deník
--	---	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

ročník: 9.

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura

Upravené OV – v rámci PO	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Jazyková výchova ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná jména a přídavná jména, pozná osobní zájmena, časuje slovesa ČJL-9-2-07p zvládá pravopis vyj. slov, ČJL-9-2-07p podle shody podmětu a přísudku ČJL-9-2-07p slova s předponami a předložkami ČJL-9-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	Práce s jazykovými příručkami Tvarosloví Slova ohebná a neohebná Pravopis (pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický, syntaktický) Skladba Věta jednoduchá a souvětí Obecné výklady o jazyce Rozvrstvení národního jazyka	Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování - řešení problémů - dovednosti pro učení VMEGS – Jsme Evropané Inf
Komunikační a slohová výchova ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-5p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti, podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost, popíše děje, jevy, osoby, pracovní postupy, vypráví podle předem připravené osnovy, s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním, reprodukuje text	Vypravování v běžné komunikaci Popis (pracovní postup, uměleckého díla, líčení) Slohové útvary Výklad Charakteristika Úvaha Proslov Diskuse Publicistické útvary	OSV -osobnostní rozvoj kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality) sociální rozvoj komunikace specifické komunikační dovednosti dialog komunikace v různých situacích MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Literární výchova		

ČJL-9-3-01<i>p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i> ČJL-9-3-03<i>p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i> ČJL-9-3-06<i>p rozezná základní literární druhy a žánry</i> ČJL-9-3-09<i>p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře</i>	<i>Tvořivé činnosti s literárním textem</i> <i>Různá ztvárnění tématu</i> vlastní četba, divadlo, film <i>Ukázky z české i světové prózy, poezie, dramatu</i> <i>Literární druhy a žánry</i> <i>Orientace v knihovně, práce s encyklopediemi, slovníky, internetem</i>	Čtenářský deník <i>VV, HV</i> – umění 20.století <i>VDO</i> – demokratické zásady v dílech spisovatelů <i>D</i> – Dějiny 20.století <i>Vko</i> - problémy lidské nesnášlivosti <i>Inf</i>
---	--	--

Realizace OV**Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace****2. stupeň****Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura**

Jazyková výchova	Realizace
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	6., 8., 9. r.
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	9. r.
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	6., 8., 9. r.
Upravené OV – v rámci PO	
ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	6., 7., 8.
ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	6., 7., 8.
Komunikační a slohová výchova	
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	6., 9. r.
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	7., 8., 9. r.
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	6., 7., 9. r.

ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	6., 9. r.
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	6., 9. r.
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	9. r.
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	7., 8., 9. r.
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	6., 7., 8., 9. r.
Upravené OV – v rámci PO	
ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	6., 7., 9. r.
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	6., 7., 8., 9. r.
Literární výchova	
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	8. r.
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	9. r.
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	9. r.
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	8. r., 9. r.
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	6., 7., 8., 9.,
Upravené OV – v rámci PO	
ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	6., 7., 8., 9. r.

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry	6., 7., 8., 9. r.
ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře	6., 7., 8., 9. r.

6.1.2. Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je vyučován ve 1.- 5. ročníku I. stupně a 6.-9. ročníku 2. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Jazyk a jazyková komunikace stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a souvisejících očekávaných výstupů průřezových témat.

Cizí jazyk přispívá

- k chápání a objevování skutečností
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa
- snižuje jazykové bariéry
- umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice
- prohlubuje mezinárodní porozumění
- pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život

Místo a formy realizace

Výuka probíhá ve kmenové třídě nebo v učebně informatiky.

K naplňování cílů slouží:

vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, olympiády, výjezdy do zahraničí, příležitostné akce, projekty

Časová dotace:

3 hodiny týdně (6. - 9. ročník)

Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV (Sociální rozvoj)

VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět)

MKV (Lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita, Etnický původ)

MDV Tvorba mediálního sdělení

EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí)

VDO (Občanská společnost a škola)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

- žáci používají různé online nástroje
Postup:
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- zadáváme úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vedeme žáky ke sledování jejich pokroku při používání vhodných online nástrojů (např. Evropské jazykové portfolio) a motivujeme je k využívání těchto nástrojů k dosahování vyšších úrovní podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace
Postup:
- klademe vhodné otázky
- vytváříme vhodné problémové situace a modelové situace reálného života, napomáháme při hledání jejich řešení
- seznamujeme žáky s různými informačními zdroji, se způsoby práce s nimi (internet, média tištěná, elektronická,...)
- umožňujeme volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
Postup:
- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,...
- usilujeme o podporu komunikačních dovedností prostřednictvím různých digitálních technologií
- vedeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- motivujeme žáky k aktivnímu vyjádření jejich názoru a komentáře, popřípadě reakci na názory jiných v modelových situacích na sociálních sítích prostřednictvím digitálních technologií

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly
Postup:
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcujeme žáky k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
 - žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- Postup:
- vedeme žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
 - vedeme žáky k diskusi
 - vedeme žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci
 - žák přistupuje odpovědně k plnění svých povinností v rámci předmětu
- Postup:
- napomáháme při cestě ke správnému řešení
 - zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
 - předkládáme pravidla pro splnění úkolu

Kompetence digitální

- žáci si osvojují cizí jazyk při současném využívání digitálních technologií, učí se vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocují a dále zpracovávají
- Postup:
- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
 - žáci si informace umí ukládat, zálohovat
- Postup:
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- žáci znají autorská práva a nutnost uvádět zdroje
- Postup:
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- žáci pracují s internetovými informacemi
- Postup:
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- žáci využívají vhodné strategie pro digitální čtení
- Postup:
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- žáci používají klávesnici pro cizí jazyky
- Postup:

- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu německy ve větších celcích. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s realitami německy mluvících zemí. Němčinu používají při práci s internetem.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací předmět: Německý jazyk

ročník: 6.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: Poslech s porozuměním CJ -9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Mluvení CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	poslouchá s porozuměním souvislé jednoduché projevy učitele i projevy rodilých mluvčích používá slovník rozumí jednoduché konverzaci, která je na nahrávce k učebnici a obsahuje známou slovní zásobu, chápe její obsah a smysl odpoví na otázky reaguje přirozeně, pohotově a jazykově správně v dialogických situacích každodenního života vyžádá jednoduchou informaci (představí se, žádá o radu, ptá se na cestu, omluví se, odpoví na omluvu, utvoří rozkaz) vede telefonický rozhovor se spolužákem vede samostatně jednoduchý dialog hovoří na dané téma – mluví o rodině, škole, o kamarádech, o volném čase,	zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby mluvnice - rozvíjení používaných gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka - časování sloves v přítomném času - pomocná slovesa – sein, haben v přítomném času i préteritu - přítomný čas způsobových sloves rámcová konstrukce věty - rozkazovací způsob - imperativ - pořádek slov ve větě - základní číslovky do 1000, 1 000 000	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané MKV – kulturní difference - multikulturalita - lidské vztahy VDO – občanská společnost a škola OSV – sociální rozvoj MV – tvorba mediálního sdělení VV, HV, Vko

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	svými slovy vypráví příběh, popíše své zvíře, popíše, co dělá ve volném čase, popíše svůj pokoj, blahopřeje k narozeninám, vypráví o stravování a zvycích v různých zemích popíše situaci na obrázku čte tiše i nahlas různorodé učebnicové texty stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu, používá elektronický překladový slovník vyhledá informace v textu vyhledá v textu odpovědi na jednoduché otázky přiřazuje nadpisy k textu, přiřazuje situace k inzerátům (obrázky) vyplní jednoduchý formulář sestaví jednoduché sdělení zvládá základy písemného projevu stručně popíše věc, osobu, zvíře, byt, místo, napíše o sobě a rodině, napíše přání k důležitým životním událostem vyjádří písemně vlastní myšlenky ve formě krátkého dopisu či jiného sdělení	• množné číslo podstatných jmen • osobní zájmena 1., 3. a 4.pád • přivlastňovací zájmena • přídavná jména (lexikálně) • předložky se 3.p., 4.p.- wo, wohin? • slovesa s neodlučitelnými i odlučitelnými předponami – časování a použití ve větách přítomný čas některých nepravidelných sloves • perfektum pravidelných i nepravidelných sloves • stupňování přídavných jmen a příslovců Hlasité i tiché čtení slovní zásoba rozvíjení slovní zásoby v ústní i písemné komunikaci dle tematických okruhů a komunikačních situací; práce se slovníkem Tematické okruhy: • Škola, rozvrh hodin • Zvířata • Volný čas, záliby • Kalendářní rok, svátky, narozeniny	Inf Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - život dětí jiných zemí - zvyky a tradice národů Evropy Př Vko Ma - Vko - svátky
---	---	---	--

[illegible]

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Mluvení CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	rozumí základním informacím v jednoduchém autentickém textu poslouchá souvislé projevy učitele i projevy rodilých mluvčích stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu uplatňuje logický odhad neznámých výrazů zachytí a sdělí nejpodstatnější informace či hlavní myšlenky z krátkého vyslechnutého nebo přečteného textu odpoví na otázky reaguje přirozeně, pohotově a jazykově správně v dialogických situacích každodenního života používá překladový slovník vede samostatně jednoduchý dialog (vede telefonický rozhovor, zeptá se v restauraci, objedná jídlo, pití, orientuje se v obchodě, zeptá se na místo, čas, počasí)	zvuková stránka jazyka technika mluveného projevu dialogy našich i rodilých mluvčích (s rostoucí náročností) mluvnické učivo - rozvíjení používaných gramatických jevů • perfektum pravidelných i nepravidelných sloves • préteritum • předložky se 3.p. i 4.p. • pádové otázky, skloňování • podstatných jmen v j. i mn.čísle • časování způsobových sloves v přít. času i v préteritu • časování sloves s odlučitelnou předponou • stupňování některých přídavných jmen • vedlejší věty, pořádek slov ve větě vedlejší	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané MKV – kulturní difference - multikulturalita - lidské vztahy VDO – občanská společnost a škola OSV – sociální rozvoj MV – tvorba mediálního sdělení Zem

CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	dokáže jednoduše pohovořit na dané téma sdělí, co dělal o víkendu, o prázdninách, ve volném čase, jak sportuje, jak se stravuje, mluví o kamarádech, sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem popíše situaci na obrázku dodržuje fonetická pravidla čte tiše i nahlas srozumitelně různorodé jednoduché učebnicové texty, časopisy odvodí význam neznámých slovíček a slovních spojení používá elektronické výkladové slovníky pro práci s textem vyhledá informace v textu vyhledá odpovědi na jednoduché otázky přiřadí situace k obrázku, inzerátu vyplní elektronický formulář sestaví jednoduché sdělení k osvojovanému tématu zvládá základy písemného projevu popíše, co dělal o víkendu	Slovní zásoba - rozvíjení slovní zásoby v ústní i písemné komunikaci dle tematických okruhů Tematické okruhy: • Strava a stravovací návyky • Pohádky • Kontakty (komunikační prostředky) • Můj kamarád • Nákupy, oblečení • Příroda, počasí • Čas čtení tiché a hlasité práce s elektronickými slovníky vyhledávání slovní zásoby a významu slov Elektronické formuláře online, osobní údaj	VMEGS – zvyky a tradice národů LV - pohádky OSV-Sociální rozvoj komunikace – dialog EV - Inf – online slovníky Internetové aplikace
--	---	---	---

CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	popíše věc, osobu, zvíře napíše o sobě vyjádří písemně vlastní myšlenky ve formě krátkého dopisu, či jiného sdělení napíše a odpoví na e-mail týkající se osvojených témat osvojuje si nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka využívá internetové úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti	Moderní technologie a média E-mail, dopis výhody a nevýhody osobní komunikace Zeměpisné údaje Internetové úložiště	Inf Zem – země mluvící německy
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací předmět: Německý jazyk

ročník: 8.

Očekávané výstupy z RVP ZV <i>Upravené OV - PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: Poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Mluvení CJ -9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby,	poslouchá s porozuměním souvislé projevy učitele, rodilých mluvčích a jednoduché autentické texty stručně přiblíží obsah přiměřeně obtížné promluvy zachytí hlavní myšlenky ze snadného vyslechnutého projevu uplatňuje logický odhad neznámých výrazů reaguje přirozeně, pohotově a jazykově správně v dialogických situacích každodenního života (zeptá se na cestu, zeptá se na informace ve veřejné dopravě, na čas, počasí) vede telefonický rozhovor se spolužákem souvisle pohovoří na dané téma popíše situaci na obrázku vypráví o běžných věcech ze života - o rodině, cestování, zdraví, sportu, popíše počasí,	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby dialogy našich i rodilých mluvčích (s rostoucí náročností) mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka • préteritum a perfektum nepravidelných sloves • přivlastňovací zájmena • letopočty a číselné výrazy • genitiv • zvrtná slovesa • osobní zájmena (3.a 4.pád) • vztažná zájmena • souřadící spojky, slovosled • sloveso werden	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané MKV - kulturní difference - multikulturalita - lidské vztahy VDO – občanská společnost a škola OSV – Sociální rozvoj MDV – Tvorba mediálního sdělení

místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	čte nahlas foneticky správně a srozumitelně autentické texty uplatňuje logický odhad neznámých výrazů používá elektronické výkladové slovníky pro práci s textem rozvíjí své jazykové prostředky a jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací nebo instal. softwaru rozumí obsahu jednoduchých textů, vyhledá informace a odpovědi na otázky přiřadí situace k obrázku, k inzerátu používá elektronický slovník Pro práci s textem využívá Wikipedii vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty týkající se probíraných témat napíše jednoduchý recept napíše dopis kamarádovi napíše a odpoví na e-mail napíše blahopřání	• předložkové vazby • passiv-trpný rod • zápor • místní názvy • spojky • použití infinitivu • účelové věty • příslovce místa slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy: • Cestování, Na nádraží • Sport • Životní prostředí • Zdravý životní styl, péče o zdraví • Výměnný pobyt (můj kamarád, informace o zemi, na letišti) softwarové aplikace Online formuláře Moderní technologie a média E-mail, dopis	Zem – státy, jazyky Vko – organizace zabývající se ochranou životního prostředí EV - vztah člověka k prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí Vkz – civilizační choroby Inf Inf Čj – slohový útvar – popis pracovního postupu Čj - dopis
--	---	--	--

	osvojuje si reálie studovaného jazyka využívá internetové úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti komunikuje v modelových situacích (prostřednictvím sociální sítě) o osvojovaných tématech napíše komentář a vyjádří souhlas nebo nesouhlas s textem blogu či jiným komentářem	Zeměpisné údaje Internetové úložiště El. slovníky Pravidla diskuse online, korektní a nekorektní vystupování	Zem – Německo, Rakousko, Švýcarsko VMGES – Evropa a svět
--	---	---	---

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací předmět: Německý jazyk

ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: Poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Mluvení CJ -9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	poslouchá souvislé projevy učitele, rodilých mluvčích a jednoduché autentické texty stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížné promluvy zachytí hlavní myšlenky z vyslechnutého projevu uplatňuje logický odhad neznámých výrazů odpoví na otázky vytvoří a vede rozhovor se spolužákem (zaměstnání, kultura, média) vede telefonický rozhovor, vyjádří nepochopení, požádá o zopakování informace, objedná lístky do divadla informuje se na možnost ubytování jednoduchým způsobem se vyjádří o minulé, současné a budoucí situaci dokáže souvisle pohovořit na dané téma - představí se, popíše dosavadní život, koníčky, popíše byt, pokoj popíše situaci na obrázku	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka • zájmena (dieser, solcher, jeder, alle) • předložky s 2.p • časové údaje • konjunktiv II a opisný tvar s würde • tázací zájmena (welcher, was für ein) • zájmena derselbe, der gleiche • skloňování přídavných jmen • budoucí čas • časové spojky • nepřímá otázka, nepřímá řeč	VMEGS– Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět OSV – sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace MKV – multikulturalita - etnický původ - kulturní difference EV – vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – tvorba mediálního sdělení, nebezpečí masmédií ČJ – zpodstatnělá přídavná jména

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vypráví o běžných věcech ze života – o škole, školském systému, o plánech do budoucna, o hudbě, módě, o problémech ve společnosti pracuje s autentickými texty pro vyhledávání informací používá různé digitální nástroje (počítač, tablet, interaktivní tabule aj) podporující výuku cizího jazyka vyhledává doplňující informace k osvojovaným tématům na internetu používá elektronické výkladové slovníky pro práci s textem rozumí obsahu jednoduchých textů, vyhledá informace a odpovědi na otázky přiřadí text k obrázku vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby gramaticky správně napíše jednoduché sdělení týkající se osvojovaného okruhu blahopřeje k důležitým životním událostem, popíše přípravu jednoduchého pokrmu napíše životopis napíše jednoduchý text o svém oblíbeném filmu, hudbě a knize	• zpodstatnělá přídavná jména • N – skloňování • Tvoření slov slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Tematické okruhy: • Média (telefon, TV, e-mail) • Kultura, divadlo, hudba a móda • Budoucnost, Škola a školský systém • Práce a povolání • Kdo jsem? Životopis • Bydlení, životní podmínky • Svátky a oslavy (bez drog a nikotinu) Práce s časopisy, encyklopediemi, internetem digitální nástroje znalost terminologie v daném jazyce práce s prohlížečem Online formuláře, osobní údaje	LV – Bertold Brecht, Erich Kästner Fridrich Schiller, W, Goethe, W. Shakespeare, Hv – Marlen Dietrich D – Martin Luther Ze – řeky, Vesuv, pyramidy D – Slované na území Německa Vko – organizace zabývající se životním prostředím Ch – chemické látky Vko – drogy, nikotin VV – galerie Inf
---	--	---	--

CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	napiše dopis kamarádovi, odpoví na e-mail napiše komentář k modelovému blogu nebo příspěvku na sociální síti a v komentáři vyjádří svůj postoj osvojuje si nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka orientuje se v základních zeměpisných, hospodářských, kulturních a společenskopolitických a historických realitách využívá internetové úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti	Pravidla online diskuse Zeměpisné údaje Internetové úložiště	Inf – internetové aplikace, sociální síť Zem – německy mluvící země Inf
---	--	---	---

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací předmět: Německý jazyk

ročník: 6.

<i>Upravené OV – v rámci PO</i>	<i>Výstupy</i>	<i>Učivo</i>	<i>Přesahy a vazby, průřezová témata</i>
Poslech s porozuměním CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických textů CJ-9-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby Mluvení CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby Čtení s porozuměním CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální podporu) Psaní CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení	rozumí základním informacím poslechových textů rozumí pokynům učitele odpoví na jednoduché otázky sdělí jméno, věk pozdraví, poděkuje vyjádří souhlas, nesouhlas sdělí informace o sobě, rodině, škole, volném času, bydlení čte a překládá jednoduché pojmy a texty napiše jednoduché sdělení, email, sms, dopis popíše své zvíře, byt, rodinu, napiše přání	zvuková a grafická podoba jazyka - seznámení se zvukovou podobou jazyka mluvnice - rozvíjení používaných gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka základní struktura věty - přítomný čas, tvorba otázek, záporu, odpovědi - časování – být, mít - číslovky 1- 30 - člen určitý a neurčitý Tematické okruhy: - Škola, rozvrh hodin - Zvířata - Volný čas, záliby - Kalendářní rok, svátky, narozeniny - Přání, dopis - Denní program - Rodina, domov - Byt, bydlení Realie – nejdůležitější informace o německy mluvících zemích	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané MKV – kulturní difference - multikulturalita - lidské vztahy VDO – občanská společnost a škola OSV – sociální rozvoj MV – tvorba mediálního sdělení VV, HV, Vko Inf VMGES- Evropa a svět nás zajímá - život dětí jiných zemí - zvyky a tradice národů Evropy Př Vko Ma Vko – svátky Zem – německy mluvící země

Upravené OV – v rámci PO	Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Poslech s porozuměním CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických textů CJ-9-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby Mluvení CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby Čtení s porozuměním CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální podporu) Psaní CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení	sdělí stručně obsah vyslechnutého textu odpoví na jednoduché otázky, které se ho týkají odpoví, co dělal o víkendu, o prázdninách, ve volném čase, jak sportuje, jak se stravuje, mluví o kamarádech překládá jednoduché věty odvodí neznámá slovíčka (s vizuální podporou) využívá slovník, včetně elektronického napiše jednoduché sdělení, sms , mail, dopis popíše kamaráda, počasí, stravování	zvuková stránka jazyka technika mluveného projevu mluvnické učivo - rozvíjení používaných gramatických jevů • podstatná jména v mn. čísle, • zájmena osobní a přivlastňovací • časování sloves, způsobová slovesa • rozkazovací způsob • předložky • číslovky do 100 Slovní zásoba - rozvíjení slovní zásoby dle tematických okruhů Tematické okruhy: • Strava a stravovací návyky • Pohádky • Kontakty (komunikační prostředky) • Můj kamarád • Nákupy, oblečení • Příroda, počasí • Čas	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané MKV – kulturní difference - multikulturalita - lidské vztahy VDO – občanská společnost a škola OSV – sociální rozvoj MV – tvorba mediálního sdělení Zem VMEGS – zvyky a tradice národů ČJ - LV - pohádky OSV-Sociální rozvoj komunikace – dialog EV - příroda Inf – online slovníky Internetové aplikace

Upravené OV – v rámci PO	Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: Poslech s porozuměním CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických textů CJ-9-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby Mluvení CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby Čtení s porozuměním CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální podporu) Psaní	zachytí hlavní myšlenky ze snadného vyslechnutého projevu rozumí pokynům učitele rozumí jednoduchým otázkám z vyslechnutého textu odpoví na jednoduché otázky, které se ho týkají - jak cestuje, - jak sportuje, - jakým způsobem se stravuje - podá informaci na nádraží - vypráví o kamarádovi překládá jednoduché texty k tematickým okruhům (s vizuální oporou) využívá slovník, včetně elektronického napiše mail, dopis, základní údaje o sobě	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka dialogy našich i rodilých mluvčích (s rostoucí náročností) mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka • préteritum a perfektum • přivlastňovací zájmena • letopočty a číselné výrazy • genitiv • zvratná slovesa • osobní zájmena (3.a 4.pád) • vztažná zájmena • souřadící spojky, slovosled • sloveso werden Tematické okruhy: • Cestování, Na nádraží • Sport • Životní prostředí • Zdravý životní styl, péče o zdraví	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané MKV - kulturní difference - multikulturalita - lidské vztahy VDO - občanská společnost a škola OSV - Sociální rozvoj MV - Tvorba mediálního sdělení Zem - státy, jazyky Vko - organizace zabývající se ochranou životního prostředí EV - vztah člověka k prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí Vkz – civilizační choroby Inf ČJ - dopis

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení	vyplní online formulář reaguje na jednoduché písemné sdělení, která se týkají jeho osoby v tištěné podobě, za použití klávesnice pro cizí jazyk i v elektronické podobě osvojuje si základní reálie studovaného jazyka	• Výměnný pobyt (můj kamarád, informace o zemi, na letišti) softwarové aplikace zeměpisné údaje	Zem – Německo, Rakousko, Švýcarsko VMGES – Evropa a svět Inf
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací předmět: Německý jazyk

ročník: 9.

Upravené OV – v rámci PO	Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Poslech s porozuměním CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických textů CJ-9-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby Mluvení CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby Čtení s porozuměním CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální podporu)	sdělí základní informace z poslechových textů osvojených témat rozumí pokynům učitele rozumí otázkám, které se ho týkají (jméno, věk, bydliště, rodina) odpoví na jednoduché otázky, které se ho týkají - jaké má koničky (kultura, divadlo, hudba, móda) - plány do budoucnosti (studium, povolání) - životopis - bydlení vede jednoduchý dialog popíše obrázek rozumí jednoduchým větám z probraných okruhů vyhledává v textu odpovědi na otázky překládá jednoduché texty používá slovník, elektronický slovní	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka • zájmena (dieser, solcher, jeder, alle) • předložky s 2.p • časové údaje • konjunktiv II a opisný tvar s würde • tázací zájmena (welcher, was für ein) • zájmena derselbe, der gleiche • skloňování přídavných jmen • budoucí čas • časové spojky Tematické okruhy:	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět OSV – sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace MKV – multikulturalita - etnický původ - kulturní difference EV – vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí MDV – tvorba mediálního sdělení, nebezpečí masmédií Čj – zpodstatnělá přídavná jména LV – Bertold Brecht, Erich Kästner, Friedrich Schiller, W. Goethe, W. Shakespeare, Hv – Marlen Dietrich D – Martin Luther Ze – řeky, Vesuv, pyramidy D – Slované na území Německa Vko – organizace zabývající se životním prostředím Ch – chemické látky

Psaní CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení	<i>napiše dopis, mail, sms jednoduché sdělení vyplní online formulář - údaje o sobě</i> <i>osvojuje si nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka</i>	• Média (telefon, TV, e-mail) • Kultura, divadlo, hudba a móda • Budoucnost, Škola a školský systém • Práce a povolání • Kdo jsem? Životopis • Bydlení, životní podmínky • Svátky a oslavy	Vko –drogy, nikotin VV – galerie
--	---	--	--

6.1.3. Další cizí jazyk: Anglický jazyk

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se mj. realizuje ve vzdělávacím oboru **Další cizí jazyk**¹. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Další cizí jazyk** jsou potřebné nejen pro orientaci ve světě kolem nás, ale jsou důležité i pro úspěšné uplatnění na pracovním trhu. Užívání angličtiny jako světového jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti, vyhledávat a třídit informace a také je vhodnou formou produkovat. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí vyjadřovat svoje potřeby v různých komunikačních situacích. Nedílnou součástí jazykového vzdělávání je také interkulturní dialog a rozvíjení citlivosti vůči mezikulturním tématům.

Další cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem (vč. nezastupitelné funkce získávání informací, jejich třídění a rozšiřování si základny dostupných zdrojů informací). Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka². Vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)³.

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně od 7. ročníku.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je zvyšována také důrazem na kvalitu jazykového projevu (mluvení v praktických situacích), na schopnost kritického myšlení, vyhledávání a zpracovávání i všech ostatních oblastech základního vzdělávání.

¹ Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 vymezen jako součást vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*.

² V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Cílem je rovněž rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému jazyku, případně dalším jazykům.

³ Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Místo realizace:

Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny interaktivní technikou (internet, projektor, reproduktory); dále také v odborné učebně (IVT) a v terénu (spolupráce se zahraničními školami). Ve škole mají žáci k dispozici také slovníky a anglicky zaměřené časopisy. Pro přípravu a zpracování tematických prací je možné využívat počítačovou učebnu (i nad rámec jazykových hodin).

Metody a formy práce:

eTwinning, výměnný pobyt se zahraniční školou nebo vzájemná návštěva partnerských tříd (skupin), semináře, tematické dny, olympiáda v AJ, tvorba interaktivních obsahů (videa, texty pro školní web či časopis), anglicky psané časopisy, prolínání angličtiny i do dalších předmětů (INF, ZEM, HV, DĚJ, NJ), další vzdělávání pedagogických pracovníků a sdílení zkušeností ...

Projekty:

- Evropský den jazyků (kolem 26.9.)⁴, spolu s NJ, ČJ, ZEM
- eTwinning projekt se zahraniční školou (korespondenční, online), spolu s UMK, BIO, NJ, ČJ, ZEM, DĚJ, Vko
- Světový den kulturní rozmanitosti a dialogu (21.5.)⁵, spolu s Vko, ZEM, NJ, DĚJ
- studentská výměna se zahraniční školou, spolu s NJ, ČJ, ZEM, DĚJ, Vko, BIO, UMK
- dlouhodobá partnerská spolupráce se školou v zahraničí (návštěva žáků, multimediální výstupy, dlouhodobé směřování)
- Evropské jazykové portfolio
- ...

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství,
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání,
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti,
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů,
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace,
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření,
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama,
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

⁴ Council of Europe - 26 September - European Day of Languages (coe.int)

⁵ UNESCO – [World Day for Cultural Diversity for Dialogue and Development \(unesco.org\)](http://unesco.org)

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov,
- **slovní zásoba** – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem,
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí,
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění).

Integrace průřezových témat do angličtiny:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** – zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě,
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy,
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže.

Multikulturní výchova

- **Kulturní difference** – člověk jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě,
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku,
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání,
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.

Mediální výchova

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel,
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace zjednodušených mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **Stavba mediálních sdělení** – principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení,
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu; role médií v politických změnách,
- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení,
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.

Environmentální výchova

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.),
- **Vztah člověka k prostředí** – nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).

Výchova demokratického občana

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci,

- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů),
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); společenské organizace a hnutí,
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Osobnostní a sociální rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium,
- **Sebepoznání a sebepojetí** – druzí jako zdroj informací o mně; jak se promítá mé já v mém chování; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí,
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení,
- **Psychohygienu** – sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích,
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích,
- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí,
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída,
- **Komunikace** – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci,
- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence,
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích,
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost,

respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

Výchovné a vzdělávací strategie (Žák):

Kompetence k učení:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení,
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich,
- sleduje svůj pokrok prostřednictvím využívání vhodných online nástrojů (Evropské jazykové portfolio), využívá je ke zvýšení své motivace.

Kompetence k řešení problémů:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností,
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému,
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy,
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi,

- využívá vybrané programy a aplikace pro osvojování slovní zásoby, správné výslovnosti či procvičování gramatických jevů,
- v online prostředí (např. na sociálních sítích) dokáže reagovat na názory druhých, resp. poradit si v modelových situacích.

Kompetence sociální a personální:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají,
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření,
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Kompetence digitální:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah (v angličtině), k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- posuzuje důvěryhodnost cizojazyčných informačních zdrojů (rozvíjí kritické myšlení a čtenářskou gramotnost),
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků,
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce (vč. používání online slovníků a internetových aplikací, práce na cizojazyčné klávesnici a formulování písemného vyjádření v elektronické podobě),
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání,
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Výchovné a vzdělávací strategie (Učitel):

Učitel usiluje o rozvoj komunikačních dovedností žáků a vytváří podnětné prostředí pro to, aby žák mohl plně rozvinout svůj potenciál.

Pravidelně se vzdělává, usiluje o výměnu zkušeností a aktualizuje si poznatky ze svého oboru i z pedagogiky a psychologie

Podrobně rozpracovaný ŠVP po ročnících – DRUHÝ CIZÍ JAZYK:

Školní vzdělávací plán ANGLICKÝ JAZYK – 7. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	OČEKÁVANÝ VÝSTUP IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	Rozumí pokynům učitele a reaguje na ně.	zvuková a grafická podoba jazyka	fonetické znaky (pasivně) Greetings alphabet spelling	VMEGS, MKVV GEO ČJ, NJ
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	rozumí jednoduchým pokynům učitele	Rozumí pokynům učitele a reaguje na ně.		Numbers 0-100 Identifying objects	M, FY BIO
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí každodenním nápisům a orientuje se podle nich v prostoru. Vyhledá v textu informaci, která mu pomůže se zorientovat.	slovní zásoba	slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Positions of objects Instructions	MKV
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01p pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	Zapojí se do jednoduchého rozhovoru.		základní výslovnostní návyky	OSR
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy,		Odpovídá na jednoduché		vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	

<i>volného času a podobné otázky pokládá</i>		<i>otázky o sobě.</i>		Possessives Description of objects	UMK BIO, VkJ
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí sdělení z každodenního života.		práce se slovníkem	
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01p pozdraví, poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	Zapojí se do rozhovoru tak, že jeho komunikační partner rozumí jeho hlavní myšlenky.		Possessive adjectives Intonation - statements	OSR, MKV, VMEGS UMK, IVT
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí jednoduchým sdělením. V textu vyhledá požadovanou informaci.		kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) Personal information Time	NJ, ČJ OSR, MKV D, VDO, VkJ M, GEO, BIO
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	Napíše do dotazníku základní informace o sobě. Napíše krátký text o sobě.		domov, rodina Family Pets Writing a postcard	MKV, OSR BIO MV, ČJ, NJ

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Sdělí informace o sobě. Odpovídá na otázky o své osobě.		Dialogue completion Intonation – yes, no questions Age	MKV, OSR M
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	Napíše krátký text.		škola School	GEO, D VMEGS, MKV
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Sdělí hlavní informace o sobě. Odpoví na otázky o své osobě.		Telling the time Present simple Pronunciation	MV, VMEGS, MKV OSR, UMK M
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům		Rozumí základnímu sdělení textu a odpovědím na otevřené otázky.		Wh- questions	M, GEO OSR, MKV
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) rozumí otázkám, které se týkají	Rozumí jednoduchým sdělením o běžných tématech.		Present simple Time	OSR, VkJ

	<i>základních osobních údajů (zejména jména a věku)</i>				
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí jednoduchým sdělením o běžných tématech.		Intonation	OSR, VkZ
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům		Rozumí jednoduchým sdělením a orientuje se podle nich.		dopravní prostředky Transport Time Pronunciation	GEO, M OSR, EVVO
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Sdělí základní informace o sobě a svých dovednostech. Sdělí základní informace o svých zálibách a o trávení volného času.		Pronunciation Asking and answering ability	OSR, MKV MV
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	Rozumí jednoduchým sdělením o běžných tématech.			MKV
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		Vyplní krátký dotazník (např.		lidské tělo, zdraví Physical description	BIO

		<i>pro lékaře).</i>			MKV, OSR
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)	Rozumí jednoduchým sdělením o běžných tématech. Dokáže z poslechového textu vyrozumět základní informace.		obec Ordering in a restaurant Buildings in a town	GEO, D, VMEGS, EVVO
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí jednoduchým textům o každodenních tématech.		jídlo Food, meals Housework	VkZ, BIO
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům		Rozumí jednoduchým nápisům a orientuje se podle nich.		Intonation	MKV
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Sdělí základní informace o sobě.		Present simple vs. Present continuous	OSR, UMK
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		Písemně reaguje na jednoduché sdělení.		oblékání, nákupy Adjectives, Clothes	VMES, MKV, GEO, MV

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		Rozumí jednoduchým sdělením a v textu vyhledá požadovanou informaci.		zvířata, příroda PetS Present simple, present continuous Clothes, price	BIO, GEO, EVVO
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Sdělí základní informace o sobě.	mluvnice	základní gramatické struktury a typy vět Present simple, present continuous Asking and answering questions	OSR, MKV, VkZ

Školní vzdělávací plán ANGLICKÝ JAZYK – 8. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	OČEKÁVANÝ VÝSTUP IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		Odpovídá na jednoduché otázky.	Where Who What How Which	vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov základní výslovnostní návyky	ČJ, NJ MKV, VMEGS
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	Zapojí se do jednoduchého rozhovoru.			MKV, VMEGS
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům Vede si vlastní (elektronický) slovníček s osvojovanou slovní zásobou	DCJ-9-3-02 rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Vede si vlastní (elektronický) slovníček s osvojovanou slovní zásobou	Rozumí krátkým textům o běžných tématech. Ve slovníku vyhledá požadovanou informaci.		práce se slovníkem interaktivní výukové materiály vlastní e-slovníček	ČJ, NJ MKV, VMEGS INF
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		Rozumí krátkým textům o běžných tématech.	year, months, days of the week, time, dates	kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)	MKV, VDO, Vko, D, UMK
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve	DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	Napíše krátký text o sobě. Vyplní základní údaje ve	Family, home, furniture, rooms, jobs in the hous	domov, rodina krátká textová zpráva (SMS, email)	Vko, OSR UMK INF

<i>formuláři</i>		<i>formuláři.</i>	present simple, present continuous		<i>PROJECT: My life</i>
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Sdělí základní informace o sobě. Odpovídá na jednoduché otázky o svých preferencích a dovednostech.	family members, appearance like, dislike can, can't		OSR, MKV
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-4-01 reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	Napíše jednoduchý text.	my town, school writing a postcard	škola, obec	GEO, VMEGS, VDO
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům		Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientuje se podle nich.			MKV, MV
DCJ-9-1-02 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) rozumí otázkám, které se týkají	Rozumí krátkému slyšenému projevu na běžná témata.	this, that these, those		MKV, VMEGS MV, IVT

	<i>základních osobních údajů (zejména jména a věku)</i>				
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí krátkým textům o běžných tématech.	ordinal numbers		M, FY
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Sdělí informace o sobě.	have to		VkZ, OSR, MKV
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí krátkým poslechovým textům o běžných tématech.	very, really, quite		M
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		Vyplní základní údaje o sobě (např. dotazník u lékaře).	human body, physical description, health, feelings	lidské tělo, zdraví	VkZ, BIO
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v	DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů	Rozumí krátkým poslechovým textům o každodenních tématech.	at the doctor's past simple (minulý čas „to be“ a pravidelných		VkZ, BIO

<i>krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</i>	<i>opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>		sloves)		
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí krátkým textům o každodenních tématech.	food and drink, buying sth in a shop or in a restaurant, quantity, countable x uncountable	jídlo	VkZ, OSR, MKV PČ
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Sdělí jednoduchým způsobem základní informace.	a recipe „some“, „any“, „no“ telling a story		
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí krátkým textům o běžných tématech.	animals, pets, nature there was, there were	zvířata, příroda	BIO, GEO, EVVO
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Sdělí základní informace o sobě.	comparatives, superlatives as... as....		
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		Rozumí krátkým textům o reáliích.	geography (countries, continents) adjectives (-ed, -	reálie zemí příslušných jazykových oblastí	ZEM, VMEGS MKVV

			ing, -ous)		
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Rozumí krátkým slyšeným textům o běžných tématech.	adverbs of frequency (often, sometimes, rarely, never)		OSR
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Uvede informace o sobě a zahrne partnera do jednoduché konverzace.	making suggestions	základní gramatické struktury a typy vět	MKV, VMEGS, OSR

5.2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Obsah vzdělávací oblasti se realizuje v předmětu Matematika.

5.2.1. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících II. stupně s časovou dotací 4 hodiny týdně zpravidla v kmenové třídě vzhledem k tomu, že je k dispozici počítač s připojením k internetu a interaktivní tabuli. Navazuje na učivo matematika I. stupně.

Výuka je založena především na aktivních činnostech typických pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích a běžném životě. Vzdělávání klade důraz na porozumění základních myšlenkových postupů, pojmů, terminologie a symboliky a schopnosti užívat je v praxi. Důraz bude kladen na procvičování učiva, práci ve skupinách, metodu kladení otázek a hledání odpovědí, řešení problémů z praxe, domácí úkoly, na finanční gramotnost žáků, více samostatného a logického myšlení. Důležité je umět správně přečíst a pochopit slovní úlohu z běžného života. K tomu by žákům měly pomoci především srozumitelný výklad učitele, učebnice, přístup k digitálním pomůckám a využití znalostí získaných v jiných předmětech.

Při vyučování se žáci učí používat kalkulačky, počítačové software, výukové programy.

Škola se zapojuje do matematických soutěží Matematický klokan, Pythagoriáda, matematická olympiáda, testy Kalibro a SCIO.

Matematika a její aplikace je rozdělena na 4 tematické okruhy:

1. Číslo a proměnná:

- žáci si osvojují aritmetické operace ve třech složkách

1. dovednost provádět operaci
2. algoritmické porozumění (zvolit vhodný postup,)
3. významové porozumění (propojit s reálnou situací)

- učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, zaokrouhlováním, výpočtem
- seznamují se s výrazem proměnná

2. Závislosti, vztahy a práce s daty

- rozpoznávají určité typy změn a závislostí, uvědomují si změny a závislosti známých jevů, analyzují z tabulek, grafů, diagramů, konstruují nebo modelují, zkoumají závislosti a směřují k pochopení pojmu funkce

3. Geometrie v rovině a prostoru

- určují a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti, uvědomují si vzájemnou polohu objektů v rovině a v prostoru, učí se porovnávat, měřit délku, obvod, obsah, objem, povrch, zdokonalují svůj písemný a grafický projev, zdokonalují své geometrické představy v běžných životních situacích

4. Nestandardní aplikační problémy

- je nutné zapojení logického myšlení vzhledem k tomu, že řešení je někdy nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky
- žáci řeší problémové situace a úlohy z běžného života rodiny, školy, okolí
- třídí si údaje, podmínky, provádí náčrty, rozbor
- tyto úlohy by se měly prolínat všemi tematickými okruhy a předměty
- jsou závislé na rozumové vyspělosti žáka, posilují jejich sebevědomí a měly by podchytit i žáky, kteří jinak nejsou v matematice úspěšní

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- **Žák** se učí přesně a stručně vyjadřovat matematickým jazykem - symbolika, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh.
- Zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, logické, exaktní a kombinatoristické myšlení.
- **Učitel** umožňuje žákům utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků, srozumitelně vysvětluje, co a proč se mají žáci naučit.
- Stanovuje dílčí cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu.

Kompetence k řešení problémů:

- **Žák** rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení problémů.
- Rozvíjí sebekontrolu, systematičnost, vytrvalost a přesnost.
- Učí se analyzovat problém, řešit problém, odhadovat výsledky, vyhodnocovat.
- **Učitel** zaznamenává názory, náměty a zkušenosti žáků, klade jednoznačné otázky, kterými vybízí žáky k pojmenování cíle činností.
- Vhodně zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům sami žáci.
- Vede žáky k plánování úkolů, k práci s odbornou literaturou.
- Pracuje s chybou žáka jako s příležitostí ukázat správnou cestu k řešení.
- Dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní:

- **Žáci** se učí přesně a stručně se vyjadřovat matematickým jazykem.
- **Učitel** zadává úkoly, které vedou k různým způsobům řešení, vede žáky k užívání správné symboliky a terminologie, výstižnému a souvislému projevu,

Kompetence sociální a personální:

- **Žáci** se učí pracovat ve skupině, kritickému usuzování,
- Podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učí se věcně argumentovat.
- **Učitel** zadává úkoly tak, aby vedly k týmové práci, výsledky hodnotí způsobem, který umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanské:

- **Žák** se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, respektuje názory, učí se zodpovědně rozhodovat podle dané situace.
- **Učitel** vede žáky k ohleduplnosti k druhým a přijímat jejich názory a nápady.
- Zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky.

Kompetence pracovní:

- **Žáci** se učí efektivně při organizaci vlastní práce využívat matematických problémů, využívají matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech.

- **Učitel** vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek, dodržuje dohodnuté termíny vypracování úkolů, interpretuje texty, obrazové a grafické materiály vhodné k tématům.

Kompetence digitální:

- **Žák** se učí rozpoznat situace, kdy mu kalkulátor ulehčí řešení algoritmických úloh,
- Pomocí digitálních technologií zpracovává data, vytváří grafy.
- S pomocí tabulkového procesoru nebo vhodného programu prezentuje data,
- Modeluje geometrická tělesa a útvary, osvojuje si prostorovou představivost.
- Provádí jednoduché výpočty pomocí vzorců, zaokrouhluje.
- Vybírá data podle kritérií.
- **Učitel** vytváří situace, kdy použití digitálních technologií napomůže k rychlejšímu řešení digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Ročník: 6.

Vyučovací předmět: Matematika

Očekávané výstupy z RVP ZV <i>Upravené OV-PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Číslo a proměnná M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel <i>M-9-1-01p píše písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem</i> <i>M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla</i> <i>M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</i> Geometrie v rovině a prostoru M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	zvládne zápis desetinných čísel, vyznačí desetinná čísla na číselnou osu, umí porovnat des. čísla dokáže – sčítat, odčítat, násobit a dělit desetinná čísla umí využít kalkulačku pro počítání s desetinnými čísly používá kalkulátor při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém procesoru pozná, kdy je číslo dělitelné 2, 3, ... 10, určí, která čísla jsou soudělná x nesoudělná, prvočíslo, nejmenší spol. násobek a největší spol. dělitel, rozloží číslo na součin prvočísel	Opakování učiva nižších ročníků Desetinná čísla-početní operace Dělitelnost Úhly	OSV - kreativita kooperace a kompetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti D - seznámení s některými známými matematiky VV, PČ - vytváření obrazů z geometrických útvarů Př, VV, PČ- podobnost některých předmětů Z, Ov, Inf hry s čísly – používá kalkulačku a jednoduché programy na Pc

M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů <i>M-9-3-03p</i> vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <i>M-9-3-12p</i> načrtne základní tělesa <i>M-9-3-12p</i> zobrazuje jednoduchá tělesa M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	dokáže říct co je úhel, typy úhlů, umí úhly – měřit, sčítat a odčítat graficky i aritmeticky, umí úhly – násobit a dělit přirozeným číslem aritmeticky, vyjmenuje vlastnosti úhlů, zná součet úhlů v trojúhelníku provádí jednoduché výpočty (zapisuje jednoduché vzorce a používá funkci součtu) v prostředí tabulkového procesoru určí shodné útvary, rozezná shodnost přímkou a nepřímou rozezná osově souměrné útvary, umí určit osu souměrnosti, umí zobrazit v osově souměrnosti bod, přímku, útvar, dokáže zobrazit geometrický útvar, přes který prochází osa souměrnosti	• Shodnost • Osová souměrnost • Trojúhelníky-základy • Trojúhelníky	Inf EV – základní podmínky života MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VMEGS – Evropa a svět nás zajímá OSV – rozvoj schopností poznávání světa kolem sebe
--	--	--	---

M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	rozpozná typy trojúhelníků, umí vypočítat vnitřní úhly v troj., trojúhelníková nerovnost, narýsuje a popíše těžnice a výšky v trojúhelníku narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku, umí sestrojit trojúhelník podle věty – SSS, SUS, USU vypočítá objem kvádrů a krychle, pozná kolmý hranol, vypočítá objem těles složených z krychlí a kvádrů, dokáže převádět základní objemové jednotky vypočítá povrch kvádrů a krychle, narýsuje síť krychle a kvádrů, vypočítá povrch jednoduchých těles složených z krychlí a kvádrů	• Krychle a kvádr-objem • Krychle a kvádr- povrch a síť	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Ročník:7.

Vyučovací předmět: Matematika

Očekávané výstupy z RVP ZV Upravené OV-PO	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata přesahy a vazby
Žák: Číslo a proměnná M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) <i>M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000</i> M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) <i>M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta</i> <i>- zvládá orientaci na číselné ose</i>	zvládne násobit a dělit celá čísla, porovnává zlomky, rozšiřuje a krátí zlomky, dokáže zapsat zlomky na číselnou osu provádí operace se zlomky, rozezná nepravé, pravé zlomky a smíšené číslo uspořádá racionální čísla, provádí operace s racionálními čísly, řeší slovní úlohy dokáže vypočítat počet procent, základ, procentovou část, aplikuje tyto dovednosti ve slovních úlohách na procent zvládne příklady jednoduchého úrokování, umí vypočítat promile používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku	• Opakování učiva 6. ročníku • Celá čísla • Zlomky • Racionální čísla • Procenta • Úrok • Promile • Shodnost	OSV, VMEGS, EV, MV - kreativita kooperace a kompetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti D, F-seznámení s některými známými matematiky VV, PČ -vytváření obrazů z geometrických útvarů VV, PČ -podobnost některých předmětů Z, D - práce s různými druhy map Vzk - výpočet rodinného rozpočtu Z, OV-počet narozených a zemřelých, hrubý národní produkt Př-podíl jednotlivých látek ve sloučeninách

M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů <i>M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu</i> Geometrie v rovině a prostoru M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti,	umí určit shodné trojúhelníky podle vět SSS, SUS, USU, určuje středově souměrné objekty, zobrazí bod, úsečku podle daného středu, zobrazí jednoduché geom. útvary podle daného středu, zvládne základní a postupný poměr, rozšiřuje a krátí poměr, umí určit opačný poměr, zná měřítko map a plánů – umí je číst umí určit převrácený poměr, dělí v daném poměru, řeší příklady a slovní úlohy na přímou a nepřímou úměrnost, počítá trojčlenkou umí třídit čtyřúhelníky podle jejich vlastností, dokáže sestrojit výšku čtyřúhelníku, umí vypočítat obsah kosodélníku, lichoběžníku, umí sestrojit čtyřúhelník podle zadaných hodnot zvládne řešit úlohy na výpočet objemu a povrchu hranolů, sestrojí síť kolmých hranolů	• Poměr • Měřítko • Přímá a nepřímá úměrnost • Čtyřúhelníky • Kolmé hranoly	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Z, D, OV Inf EV – základní podmínky života MV– kritické čtení a vnímání mediálních sdělení používá kalkulačku a jednoduché programy na PC
--	--	--	--

určí osově a středově souměrný útvar <i>M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu</i> <i>M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce</i> <i>M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary</i> <i>M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti</i>			
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Ročník: 8.

Vyučovací předmět: Matematika

Očekávané výstupy z RVP ZV Upravené OV-PO	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby ,průřezová témata
Žák: M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	umí vypočítat druhou mocninu a odmocninu, zná pravidla pro počítání s mocninami, umí používat kalkulačku při počítání druhých i třetích mocnin i odmocnin, umí vypočítat strany v pravoúhlém trojúhelníku PV sčítá a odčítá mocniny se stejným základem, umí násobit, dělit a umocňovat mocniny, umí zapsat číselný výraz s proměnnou rozezná jednočleny, mnohočleny, umí je sčítat, odčítat, roznásobovat, vytýkat před závorku, násobit mnohočleny, upravovat dvojčleny podle vzorců řeší základní lin. rovnice, lin. rovnice s roznásobováním závorek, lin. rovnice se zlomkem s proměnnou v čitateli řeší úlohy o pohybu, směsích, společné práci, obecné slovní úlohy	• Opakování učiva 7 ročníku • Mocniny a odmocniny • Mocniny se záporným celým mocnitelem • Pythagorova věta • Výrazy • Lineární rovnice • Slovní úlohy řešené rovnicemi	OSV, VMEGS, EV, MV - kreativita kooperace a kompetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti D-seznámeni s některými známými matematiky VV, PČ- vytváření obrazů z geometrických útvarů , VV, PČ- podobnost některých předmětů Z- výpočet vzdáleností od daného bodu Z, Vkz, OV - obec a její statistické údaje

M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním Nestandardní aplikační úlohy a problémy M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblast <i>M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy</i> <i>M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací</i> <i>M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí</i> <i>- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</i>	vypočítá lin. nerovnici s grafickým řešením a zápisem intervalu vypočítá četnost, modus, medián, aritmetický průměr statistického souboru, znázorní diagram tohoto souboru používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku, využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku umí vypočítat délku kružnice, obsah kruhu, objem a povrch válce, narýsuje síť válce určí množiny bodů dané vlastnosti, zapíše jednotlivé kroky při konstrukci trojúhelníků a čtyřúhelníků	• Lineární nerovnice • Statistika • Kruh, kružnice, válec • Konstrukční úlohy	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Inf OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
--	--	--	---

<i>M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádrů, krychle a válců</i> <i>M-9-3-11p sestrojí síť základních těles</i> <i>M-9-3-12p načrtne základní tělesa</i> <i>M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa</i> <i>- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky</i> <i>- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami</i> <i>- používá technické písmo</i> <i>- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům</i>			
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Ročník: 9.

Vyučovací předmět: Matematika

Očekávané výstupy z RVP <i>Upravené OV-PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Číslo a proměnná M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel Závislosti, vztahy a práce s daty M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	dokáže zapsat, rozšířit a krátit lom. výraz, provádí početní operace s lomenými výrazy řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, řeší soustavu rovnic metodou dosazovací i sčítací, řeší slovní úlohy vedoucí na soustavu dvou rovnic Pozná funkci, její vlastnosti, rozezná lineární funkci a funkci lomenou, zobrazí graf sestrojí graf KF, NU, určí jejich DO a OH zná věty o podobnosti trojúhelníků SSS, SUS, UU	• Opakování učiva 8 ročníku, • Lomené výrazy • Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • Soustavy dvou rovnic o dvou neznámých • Funkce • Kvadratická funkce • Nepřímá úměrnost • Podobnost	OSV - kreativita kooperace a kompetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti D-seznámeni s některými známými matematiky PČ, VV- vytváření obrazů z geometrických útvarů PČ, VV, PŘ podobnost některých předmětů CH-poměr jednotlivých látek ve sloučeninách Z, OV, D - bankovníctví, půjčky a dluhy naší země

M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů <i>M-9-2-01p vyhledává a třídí data</i> <i>M-9-2-02p porovnává data</i> Geometrie v rovině a prostoru M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <i>M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku</i> <i>- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu</i> <i>- zvládá početní úkony s penězi</i> <i>M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa</i> <i>- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky</i> <i>- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami</i> <i>- používá technické písmo</i>	umí určit z tabulek hodnoty funkcí tg a $\sin$, v pravoúhlém trojúhelníku vypočítá ostré úhly, umí narýsovat uhly bez úhloměru zvládne vypočítat objem, povrch jehlanu, sestrojí síť jehlanu, řeší slovní úlohy používá kalkulačku při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku dokáže vypočítat objem, povrch kužele, sestrojí síť kužele vypočítá objem a povrch koule zná pojmy – jistina, úrok, úrokovací období, úroková míra, řeší slovní úlohy na jednoduché, složené úrokování, výpočet daně věnuje pozornost kultuře grafického projevu,	• Goniometrické funkce. Sinus, tangens • Jehlan • Kužel • Koule • Finanční matematika • Základy rýsování - technické výkresy	Inf Vv – 3D obrázky Projekt – Můj RD MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
--	--	---	---

- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům Nestandardní aplikační úlohy M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí <i>M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy</i> <i>M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací</i> <i>M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí</i> - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	užívá různé druhy čar a kótování, rozlišuje nárys, půdorys, bokorys a umí je narýsovat, používá různé zobrazovací metody – perspektiva volné rovnoběžné promítání užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• Nestandardní aplikační úlohy a problémy	OSV – rozvoj schopností poznávání
--	--	--	---

6.3. Informatika

6.3.1 Informatika

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Informatika ve 3.- 9. ročníku zahrnuje rozvoj informatického myšlení a porozumění digitálním technologiím.

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajobu pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Místo realizace: učebna ICT a kmenové třídy, některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Dělení: na skupiny v rámci třídy

Průřezová témata: Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a Sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- spolupracují s ostatními žáky
- používají návodů u jednotlivých programů, dále také literaturu

Kompetence k řešení problémů

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- žáci jsou vedeni k zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení

- učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- učitel se snaží vést žáky k samostatnému nalézání řešení a k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- žáci se učí při komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- některé práce předávají pomocí elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování
- při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit si práci, naplánovat a hlídat časový *harmonogram*
- *žáci jsou přizváni k hodnocení prací a učí se hodnotit práci svojí a práci ostatních*

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace a poskytne dle svých možností účinnou pomoc
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony – pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla.... a nutnost jejich dodržování
- při zpracování informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- žáci dodržují bezpečnostní i hygienická pravidla při práci s výpočetní technikou
- žáci mohou používat ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji <i>I-9-1-01p</i> získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti <i>I-9-1-02p</i> zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek <i>I-9-1-03p</i> popíše problém podle	- rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy	data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO Standardizovaná schémata a modely	PT OSV- rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita

nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly	- vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace,	PT OSV- rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice

přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu <i>I-9-2-01p</i> po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti <i>I-9-2-02p</i> rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení <i>I-9-2-03p</i> navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly	- diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myši, klávesnicí, interakcí postav - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myši, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora Vytvoření programu Opakování Podprogramy Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou	
--	---	--	--

INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu <i>I-9-3-01p</i> popíše účel informačních systémů, které používá <i>I-9-3-02p</i> nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce <i>I-9-3-03p</i> na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat	- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s	informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislost Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové	PT OSV- rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita
--	---	--	---

Práce s daty https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly Online příprava souborů dat http://simandl.asp2.cz/Online.aspx DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	daty - připiše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat - nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů	tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy	PT OSV- rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice PT MV- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
---	---	---	---

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení <i>I-9-4-01p</i> rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému <i>I-9-4-02p</i> ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu <i>I-9-4-03p</i> pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí <i>I-9-4-04p</i> rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělé osobu <i>I-9-4-05p</i> dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití da	- pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače	internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody	
---	---	---	--

	a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)	
--	---	--	--

6.4. Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Člověk a společnost* zahrnuje vzdělávací obory *Dějepis a Výchova k občanství*. Přesahy dané oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a mají vazbu zejména na obor *Zeměpis*, který je umístěn ve vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*. Vzdělávací oblast *Člověk a společnost* vybavuje žáka dovednostmi a znalostmi pro jeho aktivní zapojení do demokratické společnosti. Seznamuje žáka s dějinami, se sociálními a kulturními aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a vzájemnými souvislostmi. Žáci se seznamují s vývojem společnosti v hlavních vývojových liniích. Získávají orientaci v historickém čase. Chápu souvislosti dějinných událostí a procesů, kulturní rozmanitost světa a utvářejí si pozitivní historické vědomí a hodnotový systém. Důležitým zůstávají i poznatky o mezilidských vztazích v minulosti, v současnosti i budoucnosti. Tato oblast také seznamuje žáky s prevencí rasistických xenofobních a extrémistických postojů. Učí se toleranci a respektu k ostatním, k rovnosti mezi mužem a ženou, úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí a k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

6.4.1. Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací předmět *Dějepis* přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. – 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali ve *Vlastivědě* ve 4. a 5. ročníku

Časová dotace:

6. ročník: 2 hodiny

7. ročník: 2 hodiny

8. ročník: 2 hodiny

9. ročník: 2 hodiny

Na 2. stupni je předmět posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

Místo realizace:

Výuka probíhá v kmenových třídách, kde je trvalé připojení k internetu a je možné využívat interaktivní tabuli, v učebně informatiky, v terénu (využití míst vztahujících se k historii). V knihovně mají žáci k dispozici odbornou literaturu a encyklopedie. Ve spolupráci s regionálními institucemi je možné využít také galerie, muzea, archivy aj.

Metody a formy práce se užívají dle charakteru učiva a cílů vzdělávání.

Jsou to:

- výuka s pomůckami (dějepisné atlasy, nástěnné mapy, obrazy, myšlenkové mapy aj.)
- využití digitálních technologií, dějepisných portálů a online dostupných kanálů a pořadů
- virtuální prohlídky, 3D modely
- skupinová práce
- vycházky s popisem některých významných historických a společenských událostí

- krátkodobé i dlouhodobé projekty, badatelsky orientovaná výuka
- výstavy, návštěvy muzeí, archivu, galerií, návštěvy památek v okolí aj.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

OSV – Sociální rozvoj

VDO – Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, Formy participace občanů v politickém životě

VMEGS– Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět. Jsme Evropané

MkV– Kulturní diference, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity

EV– Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

MV - vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák:

- žák samostatně získává a odvozuje informace z různých zdrojů
- poznává dějiny vlastního národa i regionu v kontextu s evropským vývojem
- používá obecně známé termíny, znaky a symboly
- manipuluje s dějepisnou mapou a dobovým obrazovým materiálem
- žák uvádí věci do souvislostí
- při zadané samostatné práci aplikuje poznatky

Učitel:

- předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, které jim umožní poznání dějin národa i regionu
- seznamuje žáky s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- učí žáky manipulovat s mapou, dobovým obrazovým materiálem
- zadává samostatné práce vyžadující aplikaci poznatků

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- při řešení problémů objevuje paralely s historií
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a obhajuje je
- využívá předkládané náměty k samostatnému uvažování
- učí se rozpoznávat souvislosti mezi příčinou a důsledky lidského jednání
- naučí se digitální zdroje a informace třídit, srovnávat a kriticky hodnotit

Učitel:

- učí žáky kriticky myslet
- předkládá dostatek námětů k samostatnému uvažování
- umožňuje žákům digitální informace a zdroje třídit

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory

- výstižně a kultivovaně se projevuje
- vyslechne odlišný názor a zabývá se jím
- využívá předkládané informační zdroje pro rozvoj vlastní komunikace s okolním světem
- komunikuje o tvůrčích postupech a výsledcích práce s digitálními historickými zdroji a prameny prostřednictvím vhodných digitálních komunikačních prostředků, nástrojů a přístrojů

Učitel:

- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- učí žáky formulovat své myšlenky
- předkládá různé informační zdroje pro rozvoj vlastní komunikace s okolním světem
- umožňuje žákům komunikovat o tvůrčích postupech a výsledcích práce s digitálními zdroji

Kompetence sociální a personální

Žák:

- učí se pracovat ve skupině, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu
- učí se uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách
- učí se toleranci a ohleduplnosti vůči ostatním členům skupiny
- kultivovaně vyjadřuje vlastní názor
- zodpovědně přistupuje k výstavbě a správě digitální identity, k dodržování základních bezpečnostních pravidel, k respektování autorských práv

Učitel:

- učí žáky pracovat ve skupině
- vede žáky k uvědomělému přijímání rolí
- vede žáky k toleranci
- vede žáky ke kultivovanému vyjádření vlastního názoru
- vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel

Kompetence občanské

Žák:

- poznává možnosti praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě
- respektuje naše kulturní tradice a historické dědictví a mají potřebu chránit je
- zná historii obce a okolí
- učí se respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- učí se nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů

- respektuje lidská a občanská práva a ctí evropské společenské a kulturní normy

Učitel:

- učí žáky poznávat možnosti praktického využití znalosti z historie
- vede žáky k respektu a ochraně našich kulturních tradic
- seznamuje žáky s historií obce a okolí
- vede žáky k respektu přesvědčení druhých lidí, nenásilnému řešení konfliktů
- vede žáky k respektu lidských a občanských práv

Kompetence pracovní

Žák:

- nachází způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- odpovědně plní své povinnosti, dodržuje pravidla, která byla stanovena, využívá své znalosti v běžné praxi

Učitel:

- vede žáky k odpovědnému plnění svých povinností, k dodržování pravidel
- podporuje žáka v nacházení způsobů, jak využívat znalosti ze školy pro další rozvoj

Kompetence digitální

Žák:

- využívá digitální technologie k orientaci v historické realitě, portály s dějepisnými materiály a dostupné online dějepisné kanály a pořady
- pracuje s digitalizovanými historickými zdroji a prameny
- ochraňuje osobní údaje a osobní data

Učitel:

- podporuje žáka ve využívání digitálních technologií k orientaci v historické realitě
- seznamuje žáky s portály s dějepisnými materiály, s dějepisnými kanály a pořady
- klade důraz na ochranu osobních údajů a osobních dat žáků

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací předmět: Dějepis

ročník: 6.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9--03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí	chápe význam dějin pro člověka a společnost, uvádí konkrétní příklady uvádí příklady zdrojů informací o minulosti a rozlišuje informační hodnotu různých typů historických pramenů, historické literatury, samostatně vyhledává informace využívá k orientaci v historické realitě pravěkých a starověkých dějin digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí umí pojmenovat instituce, kde jsou shromažďovány zdroje informací ví, kam se ve svém regionu obrátit o pomoc s informacemi orientuje se na časové ose a v historické mapě	• Člověk v dějinách • Význam zkoumání dějin • Získávání informací o dějinách • Historické prameny • Digitalizované historické zdroje databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály, • simulace, animace historických událostí • Instituce shromažďující historické prameny • Muzea, galerie, knihovny, skanzen • Historický čas a prostor	OSV – řešení problémů a rozhodování MKV – etnický původ Inf Zem – vývoj planety a lidského druhu, zkameněliny pravěkých živočichů Inf Virtuální prohlídky kulturních a technických památek, sbírek muzeí

hlavní historické epochy v chronologickém sledu D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých ze zemědělských civilizací D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru umí popsat život společnosti v pravěku, podle obrazových digitálních zdrojů popisuje pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, nástroje, předměty denní potřeby pravěkých lidí popíše význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost pozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem zemědělství uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví, orientuje se na mapě demonstruje na příkladech přínos antické kultury pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvede příklady nejvýznamnějších hmotných a	• Člověk a lidská společnost v pravěku (doba kamenná, bronzová, železná, Keltové, Germáni, Slované) • Nejstarší starověké civilizace • (Mezopotámie, Přední východ, Egypt, Indie, Čína) • Kulturní odkaz starověkých civilizací – vynálezy, které ovlivnily náš svět • Kořeny evropské kultury • Antické Řecko a Řím	Ma Zem-skanzeny a regionální památky Interaktivní hry (pexeso, domino, pyramida) Mezopotámie, Plavba po Nilu VV-umění, písmo Riskuj – Starověké Řecko, Alea iacta est – Římská říše Seznámení s významným vědcem Čj - Význam doby pro naši a světovou literaturu Zem – UNESCO
--	--	---	---

D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie Průběžně celý rok Využívá digitální technologie	duchovních památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví chápe podstatu společenského uspořádání ve státech, porovná formy vlády a postavení skupin v jednotlivých státech rozumí pojmu demokracie volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo, učí se rozlišovat kvalitu inf.zdrojů pracuje s virtuální realitou-3D modely, animace, aplikace pro znázornění kontextu pravěkých a starověkých dějin dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.) vytváří myšlenkové mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací (data o historických krajinách, objektech a lidech)	Střední Evropa a její styky s antickým středomořím Virtuální prohlídky, animace a 3D rekonstrukce Animace, 3D modely Hry, simulace Myšlenkové mapy	VV – hodnota umění VDO – principy demokracie jako formy vlády Inf Čj – práce s encyklopediemi Inf VV VMEGS-Objevujeme Evropu a svět
--	--	---	--

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států D - 9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí D - 9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti D - 9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech D -9-4-04 uvede příklady románské a gotické kultury	popíše podstatnou změnu evropské situace v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států vymezí úlohu církve a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí popíše strukturu středověké společnosti a na příkladech ji ilustruje objasní vnitřní vývoj Velkomoravské říše a českého státu a jejich postavení v evropských souvislostech uvede příklady románské a gotické kultury pracuje s virtuálními 3D modely, hledá a popisuje znaky gotiky	Raný středověk Zrod nové Evropy (Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich vývoj v Evropě) Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy Společnost v raném středověku, feudální systém České země v raném středověku (Sámova říše, Velkomoravská říše, Český stát) Kultura středověké společnosti (románská kultura, gotika, vzdělanost) Vrcholný středověk - Společnost (život zemědělců, vznik měst)	Z – evropské státy VMEGS – Jsme Evropané Vko – světová náboženství Čj – historie jazyka Staré pověsti české Vko – státní svátky Zem – památky Velké Moravy mapa, virtuální prohlídka Inf VV – románské umění, gotika, památky v okolí Čj – životopis Karel IV. 3D – středověk: Portál 3DČesko.cz Inf

D -9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český kulturní a politický život D- 9-5-01 vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky D - 9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	vymezí příčiny, průběh, důsledky české reformace, chápe význam husitské tradice pro český kulturní a politický život vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, rozpozná základní prvky renesanční kultury určí znaky renesance (pomocí virtuální prohlídky) objasní nové myšlenky žádající reformu církve, včetně reakce církve popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky pronikání do nových oblastí, význam pro tyto země a pro Evropu chápe postavení českého státu v habsburské monarchii a podmínkách Evropy vysvětlí příčiny a důsledky náboženské nesnášenlivosti v době třicetileté války, popíše základní	• Západní Evropa, Východní a střední Evropa • Český stát (Poslední Přemyslovci a Lucemburkové) • Doba husitská Objevy a dobývání, počátky nové doby • Kultura na počátku novověku • Renesance a humanismus • Reformace a protireformace • Zámořské objevy a počátky dobývání světa • Pokrok ve výrobě a obchodu • Otroctví, kolonialismus • Český stát a velmoci v 15.-18.stol. • Česká kultura v 15.-18.století • Třicetiletá válka • České stavovské povstání • Obrana proti Habsburkům v západní Evropě	Virtuální prohlídka – katedrála sv.Vita Zem – zemědělství Vko – svátky ČJ – Jan Hus, Petr Chelčický, M.Luther VV, Zem – renesanční památky v okolí Inf – Virtuální prohlídky – Sixtinská kaple, bazilika sv.Petra VV- renesance Seznámení s významným vědcem, umělcem, astronomem – Ma, F,VV, CH Zem – práce s mapou, počátky globalizace Čj,VV – seznámení s významnými osobnostmi a jejich přínosem Z – Evropa, propojenost světa Čj – Pověsti
--	--	---	---

Průběžně v ročníku: D-9-1-01 uvede konkrétní případy důležitostí a potřeby dějepisných poznatků D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu Využívá digitální technologie	etapy a na příkladech dokládá důsledky války pro obyvatelstvo uvede konkrétní případy důležitostí a potřeby děj. poznatků je schopen interpretovat zdroje poznatků o dějinách období středověku a novověku pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány pracuje s digitalizovanými historickými zdroji a prameny, s archiváliemi, s historickými ilustracemi a animacemi, s digitálními historickými mapami dokáže se orientovat na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní hist. epochy v chronolog. sledu zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo vytváří a využívá myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách Historické prameny, digitalizované prameny, portály, databáze, kanály a výukové pořady Historický čas a prostor Myšlenková schémata a mapy	VV – umělecké směry VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Regionální dějiny- Švédský pomník, bitva u Přísečnice Zem - pomístní názvy na mapách ČJ - pověsti názvy saských měst podle emigrantů z českých zemí Inf VV, ČJ, Zem - středověké kláštery (Kadaň)
---	--	--	--

	(mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací (data o historických krajinách, objektech a lidech v nich) využívá k orientaci v historické realitě středověkých dějin aktivně, a účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou – s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi a aplikacemi pro znázornění kontextu středověkých dějin s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace románských a gotických památek architektury, které se staly součástí světového kulturního dědictví dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.)	Historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály Činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění prostředí středověké společnosti Digitalizované historické zdroje (prameny, mapy, simulace, animace) virtuální 360°prohlídky, animace a 3D rekonstrukce významných a vybraných dobových objektů, historických krajin, kulturních a technických památek, sbírek muzeí Interaktivní hry, simulace	Ma Inf Zem – práce s mapou www.ctedu.cz (<i>Dějiny udatného národa českého</i>) Zem, VV - románské, gotické, renesanční památky v regionu Zem, Inf – hornická krajina, Krušnohoří, Unesco
--	--	--	---

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: D-9-5 - 06 rozpozná znaky kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých struktur v Evropě D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	charakterizuje baroko, uvede příklady památek z našeho regionu (pomoci virtuální prohlídky uvádí znaky) charakterizuje pojem osvícenství chápe souvislosti mezi ekonomickými, sociálními, politickými a kulturními změnami ve vybraných zemích a u nás, vysvětlí pojem průmyslová revoluce a modernizace společnosti v základních etapách popíše průběh francouzské revoluce a napoleonských válek, charakterizuje republiku jako moderní formu státu, chápe principy demokracie, chápe pojmy svoboda, občanská práva národ vysvětlí touhu národů po samostatnosti, nutnosti vlastního jazyka pro zvýšení národního sebevědomí, porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními	Počátky nové doby - Barokní kultura - Osvícenství Modernizace společnosti - rozvoj vědy, průmyslová revoluce - industrializace - sociální otázka - revoluce 19. stol. - Francouzská revoluce - napoleonské období a jejich vliv na Evropu a svět - Vznik USA - Národní hnutí velkých a malých národů. - Utváření novodobého českého národa	VV, Zem – barokní památky v našem regionu Inf – virtuální prohlídky OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO-formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (občanská práva, odbory) Ze-průmyslová revoluce - regionální události (Vejprty, Kovářská) F, CH, M - Seznámení s významnými vědci (Mendělejev, Sklodowská, Tesla, Edison, Benz, Diesel, Křížík) Čj-Ch.Dickens (dětská práce) Aj-občanská válka, genocida původních obyvatel MKV – etnický původ Virtuální prohlídka USA 1864“Civil War 1864: A Virtual Reality Experience,Full Version“ VMEGS – jsme Evropané

D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu Využívá digitální technologie	dějínách novověku na území dnešní Evropy a ČR, pojmenuje instituce, kde jsou uchovány pracuje s digitalizovanými historickými zdroji a prameny, s archiváliemi, s historickými ilustracemi a animacemi, s digitálními historickými mapami rozumí určování dat historických událostí, orientuje se na časové ose. zdokonalí se v orientaci na dějepisné mapě zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru používá aktivně a účelně k orientaci v historické realitě dostupné digitální technologie, portály s dějepisnými materiály a dostupné online dějepisné kanály a pořady, aplikace a webové stránky institucí pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou – s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi a aplikacemi pro znázornění kontextu novověkých dějin	Historické prameny, digitalizované historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály Práce s časovou osou, grafy, mapami chronologie uměleckých směrů novověku Činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi, aplikacemi Virtuální prohlídky památek, muzeí	Inf Zem – památník (1sv.v.), archiv, muzeum VV, Čj, Aj, Nj - romantismus, realismus, impresionismus Zem – regiony světa Čj - encyklopedie, lexikony, slovníky exkurze
---	---	---	---

	uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění prostředí a kontextu konkrétního úseku novověkých dějin pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap novověkých dějin vytváří myšlenková schémata a mapy pro orientaci v historické realitě dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.	Myšlenkové mapy a schémata Interaktivní hry, animace	
--	---	--	--

Očekávané výstupy RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky D – 9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů D- 9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu D- 9-7- 04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky na život obyvatel, místní region, mezinárodní vztahy chápe klady a nedostatky poválečných demokratických systémů vysvětlí okolnosti vzniku samostatného Československa na konkrétních příkladech objasní nástup a vývoj totalitních režimů v Evropě i jinde ve světě rozliší znaky komunismu, fašismu a nacismu charakterizuje a porovná příčiny a důsledky světové hospodářské krize na příkladech vysvětlí znaky antisemitismu, rasismu a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv vyjmenuje zločiny proti lidskosti	Moderní doba - První světová válka a její důsledky - rozvoj válečné techniky - revoluce v Rusku Versailleský systém - Nové uspořádání Evropy Meziválečné dějiny - Vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy - Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech - Totalitní režimy: komunistická diktatura v Rusku, fašismus a nacismus - velká hospodářská krize, krize demokracie v Evropě	Čj - „ztracená generace“ (Remarque, Hemingway) Vko - občan, práva Čj-literatura (region) MV - vztah mediálního sdělení a reality, ideologická propaganda VDO - občan, občanská společnost a stát

D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa a uvede příklady střetávání obou bloků D-9 8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	popíše vnitřní poměry v Československu v období mezi dvěma válkami objasní mezinárodní postavení okolnosti vedoucí k Mnichovské dohodě uvede formy domácího a zahraničního odboje popíše příčiny vzniku vojenskopolitických bloků po druhé světové válce dokáže doložit konflikty studené války objasní jevy v Československu v letech 1945 – 1948, které vedly k únorovému převratu v roce 1948 porovná vývoj států západního a východního bloku v souvislosti s rozdílnými formami vlády vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	• Druhá světová válka přípravy a průběh, důsledky druhé světové války pro svět • holocaust, etnické čistky, odsun německého obyvatelstva z Československa • Meziválečné Československo • Rozbití Československa Rozdělený a integrující se svět • Počátky studené války • Nástup komunistických diktatur ve východní Evropě a Československu • Vznik NATO, Varšavská smlouva • Totalitní systémy, projevy odporu • Evropská integrace • EU • Rozpad komunistického bloku • Svět po roce 1989 • ČR po roce 1989	Demokracie jako protiváha diktatury MKV – Etnický původ, projevy rasové nesnášenlivosti, rovnocennost všech etnických skupin MV – paralely manipulativního sdělení s dnešní dobou MV – symboly používané dnešními extremistickými skupinami MV – filmy s dobovou tematikou (Masaryk, Atentát na Heydricha, Habermannův mlýn) LV – literatura poukazující na hrozící konflikt Zem – OSN, NATO, ES
---	--	--	---

D-9-8 -03 posoudí postavení rozvojových zemí D- 9-8 - 04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa Průběžně v ročníku: D-9-1-01 uvede konkrétní případy důležitosti a potřeby dějepisných poznatků D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	objasní pojem rozvojová země, posoudí postavení rozvojových zemí a možnosti jejich rozvoje uvede příklady globálních, kontinentálních a regionálních problémů současného světa, objasní funkci mezinárodních a nevládních organizací, jejich vliv na řešení problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv zhodnotí význam začlenění České republiky do integračního procesu a chápe význam zachování národních tradic v evropském kontextu srovnává projevy kultury v evropském a globálním kontextu dokáže na příkladech vysvětlit význam poznatků z dějin novověku pro současného člověka zdokonalí se ve schopnosti interpretovat zdroje informací o dějinách novověku na území dnešní Evropy a ČR, pojmenuje instituce, kde jsou uchovány pracuje s digitalizovanými historickými zdroji a prameny, s	• Dekolonizace • Problémy 21. století • terorismus, migrace, • ohniska konfliktů • Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje Historické prameny,	Zem VMEGS - Jsme Evropané - evropská integrace, instituce EU VDO - Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Zem - udržitelný způsob života MKV – multikulturalita EV- ekosystémy VMEGS – Jsme Evropané Mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů Zem - OSN, cíle pro udržitelný život Vko - svátky Exkurze v místním regionu: průmyslový rozmach regionu Inf
---	---	---	---

D-9-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu Využívá digitální technologie	archiváliemi, s historickými ilustracemi a animacemi, s digitálními historickými mapami rozumí určování dat historických událostí, orientuje se na časové ose. zdokonalí se v orientaci na dějepisné mapě zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru používá aktivně a účelně k orientaci v historické realitě dostupné digitální technologie, portály s dějepisnými materiály a dostupné online dějepisné kanály a pořady, aplikace a webové stránky institucí pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou – s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi a aplikacemi pro znázornění kontextu novověkých dějin uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění prostředí a kontextu konkrétního úseku novověkých dějin	digitalizované historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály Práce s časovou osou, grafy, mapami Činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi, aplikacemi Virtuální prohlídky památek, muzeí Myšlenkové mapy a schémata	
---	--	---	--

	pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap novověkých dějin vytváří myšlenková schémata a mapy pro orientaci v historické realitě dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.)	Interaktivní hry, animace	
--	---	---------------------------	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací předmět: Dějepis

ročník: 6.

Upravené OV – v rámci PO	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	Člověk v dějinách Význam zkoumání dějin	Zem – vývoj planety a lidského druhu, zkameněliny pravěkých živočichů MKV – etnický původ OSV – řešení problémů a rozhodování
D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	Člověk a lidská společnost v pravěku Doba kamenná, bronzová, železná, Keltové, Germáni, Slované	
D-9-3-01p uvědomuje si souvislost mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací	Nejstarší starověké civilizace (Mezopotámie, Přední východ, Egypt, Indie, Čína) - Kulturní odkaz – vynálezy, které ovlivnily svět Kořeny evropské kultury - Antické Řecko a Řím	VV – umění, písmo M Čj - význam doby pro naši a světovou literaturu VV – hodnota umění VDO – principy demokracie jako formy vlády VMEGS – Objevujeme Evropu a svět Inf - interaktivní hry

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací předmět: Dějepis

ročník: 7.

Upravené OV – v rámci PO	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	Křesťanství a středověká Evropa • České země v raném středověku (Sámová říše, Velkomoravská říše, Český stát) • Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy • Doba husitská • Český stát (Přemyslovci a Lucemburkové)	Čj - historie jazyka, Staré pověsti české Zem - památky Velké Moravy Vko - státní svátky Vko – světová náboženství mapa, virtuální prohlídka Lv - Jan Hus, Petr Chelčický VV - románské umění, gotika, památky v okolí Čj - životopis Karel IV.
Objevy a dobývání. Počátky nové doby D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	Objevy a dobývání. Počátky nové doby • Novověk • Zámořské objevy a počátky dobývání světa • Pokrok ve výrobě a obchodu • Otroctví, kolonialismus • Třicetiletá válka • České stavovské povstání • Obrana proti Habsburkům v západní Evropě	Zem VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Regionální dějiny- Švédský pomník, bitva u Přisečnice Čj, VV – seznámení s významnými osobnostmi a jejich přínosem

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací předmět: Dějepis

ročník: 8.

<i>Upravené OV – v rámci PO</i>	<i>Učivo</i>	<i>Přesahy a vazby, průřezová témata</i>
žák: D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se	Modernizace společnosti Národní hnutí velkých a malých národů; Utváření novodobého českého národa Význam dějin	MKV- etnický původ, postavení národnostních menšin ČJ, M, F, CH, Z- seznámení s významným vědcem, spisovatelem, jazykovědcem HV - významná hudební díla a představitelé
D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku Československé republiky	Moderní doba Konflikty mezi velmocemi Kolonialismus, imperialismus První světová válka Vznik Československé republiky	HV - významná hudební díla a představitelé Virtuální prohlídka - Zákopy 1. sv. války (Explore a WW1 Trench in VR!/Education in 360/WW1 Virtual Trench) Čj - zpracování tématu 1. světové války v literatuře

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací předmět: Dějepis

ročník: 9.

Upravené OV – v rámci PO	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
žák: D -9-7-01p, D-9-7- 03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	Moderní doba • První světová válka • Vznik Československé republiky	Čj - „ztracená generace“ (Remarque, Hemingway) Vko - práva občana
D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	Rozdělený a integrující se svět • Druhá světová válka • <i>přípravy a průběh, důsledky druhé světové války pro svět</i> • Poválečná Evropa – politický a hospodářský vývoj, studená válka hospodářská integrace • <i>Rozpad komunistických diktatur, svět a naše vlast po roce 1989</i> • Člověk a dějiny	MV – vztah mediálního sdělení a reality, ideologická propaganda VDO – občan, občanská společnost a stát demokracie jako protiváha diktatury MKV – Etnický původ, projevy rasové nesnášenlivosti, rovnocennost všech etnických skupin Zem – OSN, NATO, ES VMEGS - Jsme Evropané - evropská integrace, instituce EU

Realizace OV

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

2. stupeň

Vzdělávací předmět: Dějepis

Očekávané výstupy z RVP ZV	Realizace
Člověk v dějinách	
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	6., 7., 8., 9. r.
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	6., 7., 8., 9. r.
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	6., 7., 8., 9. r.
Počátky lidské společnosti	
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	6. r.
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	6. r.
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury	
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	6. r.
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	6. r.
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury	6. r.
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	6. r.
Křesťanství a středověká Evropa	
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	7. r.
D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	7. r.
D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	7. r.
D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	7. r.
Objevy a dobývání. Počátky nové doby	
D-9-5-01 vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	7. r.
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	7. r.
D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	7. r.
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	7. r.

D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	7., 8. r.
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	8. r.
Modernizace společnosti	
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	8. r.
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	8. r.
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	8. r.
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	8. r.
Moderní doba	
D-9-7-01 na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	8., 9. r.
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	9. r.
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	9. r.
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	9. r.
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	9. r.
Rozdělený a integrující se svět	
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	9. r.
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	9. r.
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	9. r.
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	9. r.

Upravené OV - v rámci PO	
D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	6., 7., 8., 9. r.
D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	6. r.

<i>D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty</i>	6. r.
<i>D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států</i>	6. r.
<i>D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací</i>	6. r.
<i>D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území</i>	7. r.
<i>D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu</i>	7. r.
<i>D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti</i>	7. r.
<i>D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí</i>	7. r.
<i>D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské</i>	7. r.
<i>D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu</i>	7. r.
<i>D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu</i>	7. r.
<i>D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období</i>	7. r.
<i>D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku</i>	7. r.
<i>D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století</i>	8. r.
<i>D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století</i>	8. r.
<i>D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války</i>	8., 9. r.
<i>D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky</i>	8., 9. r.
<i>D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě</i>	9. r.
<i>D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti</i>	9. r.

6. 4.2. Občanská výchova

Charakteristika vyučovaného předmětu

Vzdělávací obor Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost a vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Obsahové vymezení předmětu odpovídá vzdělávacímu obsahu vzdělávacího oboru Výchova k občanství tak, jak byl stanoven v RVP ZV (v. 2021) a dále vzdělávacímu obsahu vybraných tematických okruhů průřezových témat, zejm. *Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální rozvoj, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Environmentální výchova*. Přesahy dané oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oborů, zejm. těch ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda, Člověk a společnost, Informatika, Jazyk a jazyková komunikace, Umění a kultura* aj.

Vzdělávací oblast *Člověk a společnost* vybavuje žáky dovednostmi, znalosti a postoji, které vedou k hlubšímu porozumění dějinným, sociálním a kulturně historickým aspektům života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech. Ve vzdělávací oblasti *Člověk a společnost* se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření, otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy (vč. etiky, každodenní morálky) a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky (s ohledem na obec, kraj, stát, Evropu). Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Demokratické a hodnotové vzdělávání je nedílnou součástí Výchovy k občanství, stejně tak jako rozvoj kulturních a interkulturních kompetencí. Žáci se tak učí zkoumat souvislosti či vztahy mezi různými aktéry společnosti, klást si otázky (Jak? Proč? Kdy? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat společenské jevy, navrhnout řešení společenských výzev,

využívat poznání pro aktivní zapojení se do dění v regionu. Náš region (Krušnohoří) slouží žákům jako referenční jednotka, na které se učí vnímat společenské fenomény.

Žáci postupně poznávají kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlejí jejich souvislosti a vzájemné podmíněnosti v reálném čase. Učí se objektivně nahlížet společenské jevy a chápat jejich širší souvislosti (vč. mezinárodních a globálních). Postupně se zlepšují v orientaci v aktuálním dění v ČR, v EU a ve světě a zajímají se o veřejné záležitosti. Vědomě se zabývají otázkou vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjejí respekt ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství. Učí se rozpoznávat stereotypní postoje, diskriminaci, manipulaci. Chápu a prosazují zásady demokratického soužití a lidské důstojnosti a jednají v zájmu udržitelného způsobu života.

Předmět je vyučován jednu hodinu týdně ve všech ročnících druhého stupně ZŠ.

Místo realizace:

Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny interaktivní technikou (internet, projektor, reproduktory), dále také v odborné učebně (IVT) a v terénu (spolupráce s regionálními institucemi). Ve škole mají žáci k dispozici také různé encyklopedie, odbornou literaturu a tematicky zaměřené časopisy. Pro přípravu a zpracování tematických prací je možné využívat počítačovou učebnu (i nad rámec vyučovaných hodin).

Metody a formy práce:

Skupinové a projektové vyučování, badatelsky orientovaná výuka, principy místně zakotveného učení, vycházky, exkurze, návštěvy institucí, (sebe)pozorování, diskuze s odborníky, práce s online nástroji (databáze, statistiky mezinárodních organizací, vizualizace a animace aj.), textovými zdroji (encyklopedie, mapy, populárně naučná periodika, statistické přehledy, legislativní dokumenty, zpravodajství a veřejnoprávní média aj.) a symbolickými schématy (myšlenkové mapy ad.), projektové dny, vzdělávání ve smyslu digitálního občanství, aktivního občanství (active citizenship). Efektivní výuka *Výchovy k občanství* staví na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a sdílení zkušeností (aktuální trendy a výzvy dnešní doby, udržitelný způsob života).

Projekty:

- Workshop na téma první pomoci, spolu s VkZ, TV, BIO
- Workshop na téma zdraví (duševního, sexuálního) a prevence, spolu s VkZ, TV, BIO, Vko
- Jeden den v kůži odborníka/odbornice (na úřadě, ve firmě, v neziskové organizaci, v podniku, ...), spolu s ČaSP
- Uklidme Česko (květen, červen), spolu s BIO, ZEM, TV, VkZ
- Týden globálního vzdělávání (listopad)
- Jeden svět na školách – Mediální vzdělávání
- rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu
- Žít demokracii i ve škole, vč. efektivní a respektující komunikace (ŠKOLNÍ PARLAMENT)
- Skutečně zdravá škola
- Škola pro život
- EKOŠKOLA: Kampaň obyčejného hrdinství (duben-květen)
- Mladí reportéři pro životní prostředí (TEREZA)
- vydávání svých vlastních novin („zpravodajství“), vč. pravidelných sloupků/rubrik na společenská témata
- Zapojování se do projektů podle aktuálních potřeb: Komunitní třída ZŠ (Skautský institut), Vytváříme žákovský parlament (CEDU), Příběh mé rodiny (JSNŠ), Jeden svět na školách, Cena Gratias Tibi, ...
- LOONO, Nevypuště duši, Konsent, zdravedospivani.eu, Locika ... spolu s VkZ

- Chomutovská knihovna, knihovna Kadaň, Klášterecká knihovna ... spolu s ČJ, DĚJ

Integrace průřezových témat do Výchovy k občanství:

Výchova demokratického občana

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci,
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů),
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí,
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Osobnostní a sociální rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium,
- **Sebepoznání a sebepojetí** – druhí jako zdroj informací o mně; jak se promítá mé já v mém chování; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí,
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení,
- **Psychohygienu** – sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích,
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích,
- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí,
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída,
- **Komunikace** – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci,

- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence,
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci,
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

Multikulturní výchova

- **Kulturní difference** – člověk jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě,
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku,
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání,
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** – zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě,
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy,
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže.

Mediální výchova

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel,
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaújatého postoje); identifikace zjednodušených mediálních sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **Stavba mediálních sdělení** – principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení,
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu; role médií v politických změnách,
- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení,
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.

Environmentální výchova

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.),
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad

problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení,
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy,
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů:

- vnímá nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností a digitálních technologií (např. při prezentaci výsledků či objevování problémů),
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému,
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy,
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- chápe svoji digitální stopu a učí se zodpovědně spravovat svoji digitální identitu,
- uvědomuje si nebezpečí sociálních nebo názorových bublin (online i offline),
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají,
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- získává právní povědomí o situacích v digitálním prostředí (vč. dodržování autorských práv, citací informačních zdrojů),
- digitální technologie využívá k vyjadřování vlastních názorů (např. petice, diskuze ad.), k ověřování faktů,
- zapojuje se do rozhodování na třídní, celoškolské i mimoškolské úrovni a prostřednictvím digitálních technologií navazuje a udržuje kontakty s lidmi,
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření,
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Kompetence digitální:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků,
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce (vč. různých průzkumů, šetření, anket zaměřených na život v obci a ve škole),
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání (chrání svoje osobní údaje a data; interakce v online prostředí),
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Výchovné a vzdělávací strategie (Učitel):

Učitel usiluje o rozvoj komunikačních dovedností žáků a vytváří podnětné prostředí pro to, aby žák mohl plně rozvinout svůj potenciál.

Pravidelně se vzdělává, usiluje o výměnu zkušeností a aktualizuje si poznatky ze svého oboru i z pedagogiky a psychologie.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací předmět: Občanská výchova – 6. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	OČEKÁVANÝ VÝSTUP IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
TEMATICKÁ OBLAST: ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI					
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání		<i>Zná význam pravidel a chápe, jak funguje školní parlament.</i>	NAŠE ŠKOLA	život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy (školní parlament), společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život	ZEM, DĚJ VDO ČASP
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání		<i>Zná význam státních symbolů a to, kdy se používají.</i>	NAŠE VLAST	státní symboly, státní svátky, významné dny	DĚJ, VMEGS
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání		<i>Dokáže pojmenovat zajímavá místa, která proslavila ČR. Zná vybrané známé osobnosti a rodáky.</i>	NAŠE VLAST	zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti UNESCO památky: Krušnohoří, Západočeské lázně	ZEM, DĚJ ČJ, UMK PROJEKT INF, UMK
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání		<i>Dokáže pojmenovat zajímavá místa, která proslavila náš region. Zná vybrané známé osobnosti/rodáky z Krušnohoří.</i>	NAŠE OBEC, REGION, KRAJ	důležité instituce, - mapování míst/aktivit veřejného dění - jak a o čem obec informuje své občany (osobní, digitální cesty)	ZEM, DĚJ ČJ, NJ, UMK INF ZEM, BIO, DĚJ, UMK

				- kontakty na OÚ, vč. webové prezentace zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; - mapování zajímavých míst ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku UNESCO Krušnohoří, památková ochrana - webová prezentace, mediální sdělení (Montanregion Krušnohoří)	EVVO, MV EXKURZE
VO-9-1-04 <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích</i>	VO-9-1-04p <i>respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití</i> VO-9-1-04p <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</i>	<i>Dokáže vhodně komunikovat a spolupracovat. Chápe význam pravidel i důsledky jejich porušování.</i>	ZÁSADY LIDSKÉHO SOUŽITÍ	morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	VDO, MKV

VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu		Rozpozná projevy vlastenectví od nacionalismu.	NAŠE VLAST	pojem vlasti a vlastenectví • stereotypy, předsudky • xenofobie, extremismus • hate speech, danger speech	MV, MKV VDO
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	Chápe, že každý člověk je svébytná osobnost. Osvojuje si zásady respektující komunikace. Učí se chápat kulturní rozmanitost jako obohacení.	KULTURNÍ ŽIVOT	rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce	MKV, VMEGS, MV, DĚJ ČJ, UMK, NJ EXKURZE
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	Respektuje velikost a důstojnost lidské osoby. Aplikuje postoje, které rozvíjejí mezilidské vztahy. Objevuje vlastní jedinečnost a identitu, vytváří si zdravé sebepojetí. Chápe pojem solidarity a dokáže ji uplatňovat v každodenních situacích. Analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu.	LIDSKÁ SETKÁNÍ	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; • stereotypy, předsudky • diskriminace, hate speech, danger speech lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	OSR, MKVV INF VZ VMEGS, ČASP, MV
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení	VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních	Dokáže spolupracovat. Respektuje názor druhých. Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby	VZTAHY MEZI LIDMI	osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace • chyby v komunikaci	ČJ, OSR MKVV MV, INF

<i>lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</i>	<i>skupin ve společnosti</i>	<i>druhých.</i>		argumentační fauly	
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	<i>Dokáže rozpoznat netolerantní, extremistické a xenofobní projevy chování. Zaujímá k nim aktivní postoj.</i> <i>Nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním; neagresivním způsobem obhájí své práva.</i> <i>Rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů.</i>	VZTAHY MEZI LIDMI	konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti - diskriminace, nenávist, hate speech - kultivované vyjadřování názorů, (osobně, online) a kritiky - v jakých situacích digitální technologie zlepšují/zhoršují život různým sociálním skupinám	OSR, MV, MKV, VMEGS, DĚJ INF
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí		<i>Mediální sdělení analyzuje kriticky. Chápe, co je cílem propagandy a co je reklamní sdělení.</i> <i>Rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s prosociálními vzory.</i>	KULTURNÍ ŽIVOT	masová kultura, prostředky komunikace - konzumní způsob života x udržitelný způsob života - klimatická změna! - princip udržitelnosti - princip nerůstu	MV, INF, ČJ

Vzdělávací předmět: Občanská výchova – 7. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	Očekávaný výstup IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
TEMATICKÁ OBLAST: ČLOVĚK JAKO JEDINEC					
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání i v kontextu s profesním uplatněním	<i>Učí se chápat vlastní postoje, myšlení a prožívání. Dokáže pojmenovat svoje silné stránky a oblasti potenciálního rozvoje. Uvědomuje si, jak člověk posuzuje sebe a druhé; vytváří si adekvátní sebepojetí a uvědomuje si hodnotu lidského života.</i>	podobnost a odlišnost lidí	projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál - co/kdo má na mě vliv (online i v osobním životě) - v jakých situacích digitální technologie zlepšují/zhoršují život různým lidem - rizika, prevence	OSR, MKVV OSR OSR, ČaSP INF VkJ
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek		<i>Ví, jakým způsobem ovlivňují vlastnosti lidí dosahování jejich stanovených cílů. Učí se trénovat svoji vůli (např. vlastní stanovenou „výzvou“).</i>	vnitřní svět člověka	vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, - sociální bubliny, - navazování vztahů, - kulturní ledovec systém osobních hodnot, sebehodnocení - žebříček hodnot, - Maslowova pyramida potřeb	DĚJ, VMEGS INF VkJ
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně		<i>Je schopen sebereflexe. Rozpozná projevy šíření nenávisti, omezování</i>	vnitřní svět	stereotypy v posuzování druhých lidí kultivované vyjadřování názorů	OSR MKVV, MV,

koriguje své chování a jednání		<i>svobody projevu, vydírání, podvodu a neoprávněného nakládání s osobními údaji (online).</i> <i>Navrhne způsoby, jak chránit svoji digitální identitu proti neoprávněnému nakládání s osobními/citlivými údaji, příp. jak postupovat v případě, že se stane obětí nenávistných/podvodných praktik online.</i> <i>Je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení.</i> <i>Rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů.</i>	člověka	(osobně, online) • digitální technologie a vliv na šíření/překonávání stereotypů a předsudků (mapování) • dezinformace, manipulace, • sexting, • kyberšikana, • vlastní digitální identita a stopa, • citlivé a osobní údaje (ochrana)	VkZ INF, digi
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány	<i>Chápe význam životních plánů a to, jak může dosáhnout změny k lepšímu. Učí se rozumět sám sobě (vůle, motivace).</i> <i>Analyzuje etické aspekty různých životních situací.</i>	osobní rozvoj	životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji • osobní výzva, introspekce, deník, sledování pokroku, • dobrovolnictví, • třídní, školní, místní prospěšný projekt (realizace)	OSR, VkZ, TV INF UMK projekt, host

Vzdělávací předmět: Občanská výchova – 8. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	OČEKÁVANÝ VÝSTUP IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
TEMATICKÁ OBLAST: ČLOVĚK A HOSPODÁŘSTVÍ					
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady		<i>Rozlišuje různé formy vlastnictví, vč. duševního; ví, jak se chrání.</i>	majetek, vlastnictví	formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana vliv digitálních technologií na různé oblasti života	VDO INF, UMK INF, MV
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozlíší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozlíší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů	<i>Sestaví jednoduchý rozpočet. Ví, jak efektivně nakládat s penězi. Popíše postup, jak reklamovat zboží nebo odstoupit od smlouvy (vč. online nákupu).</i>	majetek, vlastnictví hospodaření	hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - náležitosti kupní smlouvy (vč. online) - reklamace (vč. online) rozpočet domácnosti, úspory, investice - propagace, manipulace, reklama (vč. online prostředí) a chování lidí - dobrovolnictví, neplacené formy práce - charitativní činnost, solidarita	M digi M, MV, INF VMEGS

	v hospodaření domácnosti				
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	<i>Chápe princip fungování splátkového prodeje, leasingu, úvěrů. Ví, jaký je rozdíl mezi kreditní a debetní platební kartou.</i>	hospodaření peníze	úvěry, splátkový prodej, leasing formy placení formy neplacené práce	VMEGS INF
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí	<i>Ví, jakou funkci plní banky. Zná základní bankovní služby a produkty. Umí sjednat cestovní pojištění.</i>	banky a jejich služby	aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění; produkty finančního trhu pro investování a získávání prostředků	M, VDO
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		<i>Uvede základní informace o státním rozpočtu.</i>	hospodaření	rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti volební kampaň, manipulace	M, VDO, VMEGS
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, ze státního rozpočtu	VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	<i>Chápe význam daní a to, odkud-kam putují.</i>	hospodaření	význam daní solidarita	M, VDO

VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz		<i>Chápe princip tržního hospodářství, tvorby cen, fungování trhu.</i> <i>Rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů.</i>	principy tržního hospodářství	nabídka, poptávka, trh; • reklama • manipulace • dezinformace • vlastní digitální stopa, citlivé údaje tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu gender pay gap dobrovolnická práce	M, VDO, VMEGS digi MV, EVVO, VMEGS
--	--	---	-------------------------------	--	---

Vzdělávací předmět: Občanská výchova – 9. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	OČEKÁVANÝ VÝSTUP IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
TEMATICKÁ OBLAST: ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO					
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky		<i>Rozliší typy státních zřízení.</i>	právní základy státu	znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR	ZEM, VDO VDO
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	<i>Popíše, jak se dělí moc ve státě a jak fungují hlavní instituce a orgány státní správy v ČR. Ví, jak funguje obec (zastupitelstvo) a krajská samospráva.</i>	právní základy státu státní správa a samospráva	složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu ústava ČR orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - kultivované vyjadřování názorů, podpory, nespokojenosti (osobně, online) a kritiky – vč. ve vztahu ke své škole, obci, okolí - návrh na zlepšení životního prostředí ve škole/obci - pomocí digitálních nástrojů (zmapování, prezentace)	VDO VDO, DĚJ, ZEM VDO, ZEM INF
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení		<i>Objasní výhody demokratického způsobu řízení</i>	principy demokrac	znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	VDO, VMEGS

státu pro každodenní život občanů		<i>státu a každodenní život obyvatel.</i>	ie	ČR, EU (pilíře evropské integrace)	ZEM
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	<i>Chápe smysl voleb a politické soutěže. Ví, kolik členů má místní zastupitelstvo a kdy probíhají volby.</i>	principy demokracie	politický pluralismus - volební kampaň, propagace, hoax, fake news, danger speech význam a formy voleb do zastupitelstev - kultivované vyjadřování názorů, podpory, nespokojenosti (osobně, online) a kritiky – vč. ve vztahu ke své škole, obci, okolí	VDO, ZEM, DĚJ VDO, DĚJ HOST/Návštěva
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	<i>Chápe, jakými právy disponuje coby spotřebitel, a ví, jak je uplatnit. Rozpozná porušování práv na ochranu osobnosti ve fyzickém i digitálním světě. Rozpozná protiprávní jednání v souvislosti s reklamou, nakupováním, placením a zná způsoby, jakými se bránit. Rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů. Spolupracuje v obtížných sociálních situacích.</i>	lidská práva	základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana - právo na ochranu osobnosti, lidská důstojnost - duševní vlastnictví, autorské právo, patent - volné dílo, Creative Commons - krádež online identity, podvody, phishing úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace - hate speech, hoax - pyramida nenávisti - extremismus - sexismus	VDO, VMEGS VDO, VMEGS VDO, VMEGS, OSR, VkJ, MKVV, MV, DIGI

				gender-based violence	
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství		<i>Objasní, jak funguje právní řád v naší zemi a zná příklady právních norem z každodenního života.</i> <i>Uvede příklady toho, co je a co není možné dělat s cizím dílem bez souhlasu autora.</i>	právní řád ČR	význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů	VDO
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci		<i>Zná příklady právních vztahů, se kterými se denně setkává.</i>	právo v každodenním životě	základní práva spotřebitele autorské právo a jeho dodržování, licence citace při nakládání s cizím dílem styk s úřady - nástroje pro digitální komunikaci, - sjednání schůzky, - přístup k informacím	VDO, VMEGS, M, digi ČJ, VDO digi
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání	<i>Chápe, které závazky vyplývají z právních vztahů.</i>	právo v každodenním životě	důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - přepravní podmínky, - obchodní smlouvy	VDO, VMEGS MV
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při	VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních,	<i>Zná úkoly orgánů právní ochrany občanů.</i>	protiprávní jednání	druhy a postihy protiprávního jednání vč. korupce, trestní postizitelnost kde hledat pomoc	VDO, digi

postihování trestných činů	právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu				
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací	<i>Rozpozná protiprávní jednání. V případě potřeby ví, na koho se obrátit a kde hledat pomoc.</i>	protiprávní jednání	druhy a postihy protiprávního jednání vč. korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	VDO VMEGS MV, DIGI
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách		<i>Chápe pojem korupce a to,</i>	protipráv	druhy a postihy protiprávního jednání vč.	VDO

a důsledcích korupčního jednání		<i>proč je nefér.</i>	ní jednání	korupce, trestní postizitelnost;	
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	<i>Chápe principy, na kterých stojí evropská integrace. Dokáže popsat roli ČR v EU. Ví, jak sám může ovlivnit dění v EU/ČR.</i>	evropská integrace	podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR • volby do EP, • zastoupení v regionu, • zdroje dat a informací o EU (fakta x hoaxy)	VDO, VMEGS, ZEM, DĚJ digi, M
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky		<i>Chápe proces a projevy globalizace. Dokáže určit přínosy a negativa tohoto jevu.</i>	globalizace	projevy Cíle udržitelného rozvoje (SDGs), Agenda 2030+	ZEM, VMEGS, EVVO, MKV MV, VDO
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		<i>Objasní příčiny a důsledky aktuálních globálních výzev. Uvede příklady těchto problémů na lokální úrovni a to, jak můžeme přispět k jejich zmenšení.</i>	globalizace	významné globální problémy • solidarita • odpovědnost • udržitelnost • aktivní občanství • dobrovolnictví	ZEM, VMEGS, EVVO, MKV MV, VDO

6.5. Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast navazuje na oblast Člověk a jeho svět, která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni. Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. Oblast směřuje k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Žáci se seznamují s vlivy na stav životního prostředí a se závislostí na přírodních zdrojích. Oblast učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Oblast zahrnuje vzdělávací obory: fyzika, chemie, přírodopis a zeměpis, které umožňují žákům porozumět procesům probíhajícím v přírodě.

Vzdělávací oblast umožňuje žákům poznávat přírodní a socioekonomické podmínky nejen v nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě a ve světě

6.5.1. Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Fyzika je vyučován jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně částečně v kmenové třídě vzhledem k přístupu k internetu a interaktivní tabuli, částečně v pracovní fyziky a částečně v pracovní informatiky. Žáci mají k dispozici učebnici, pracovní sešit a v pracovní názorné pomůcky a soupravy.

Žáci se zúčastňují fyzikálních soutěží, olympiád, testů a online výukových programů a exkurzí.

V pracovní fyziky se žáci i učitel řídí **Řádem pracovní**, který je její součástí.

Předmět Fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda, zejména

Chemie (jaderné reakce, radioaktivita, skupenství látek, atomy, atomová teorie)

Přírodopis (světelná energie, fotosyntéza, optika-zrak, zvuk-sluch, kardiostimulátor-srdce)

Zeměpis (magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava, mapy, grafy)

Matematika (výpočty, grafy, měření, převody jednotek)

Český a Cizí jazyk (správná definice pojmů, vyjadřování)

Dějepis (historie objevů)

Vzdělávání v předmětu fyzika podporuje hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí

- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislostí a vazby mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury a informací na internetu
- samostatná pozorování
- krátkodobé i dlouhodobé projekty
- využívání exkurzí a online přenosů

Výchovné a vzdělávací strategie

- žáci se učí třídit a propojovat informace
- rozvíjet a navrhovat způsoby řešení problémů
- komunikovat a sdělovat svoje myšlenky a poznatky
- posuzovat dobré a špatné
- rozvíjet schopnosti a dovednosti, spolupracovat
- předkládat a řešit problémové situace
- používat znalosti z jiných předmětů, vzorců, značek, pojmů
- **učitel** respektuje spolu s žáky bezpečnostní pravidla, dbá na kvalitu životního prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování a ochraně zdraví a života v krizových situacích
- zadává úkoly z praxe a běžného života
- podněcuje žáky k diskuzi, dává jim možnost vyjádřit svůj názor, obhajovat jej a respektovat názor druhých
- zadává úkoly, které nutí žáky spolupracovat

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV - rozvoj schopností a dovedností

VDO - rozvoj ochoty pomoci a spolupracovat se slabšími žáky, rozvoj kritiky a sebekritiky, učení navrhovat způsoby řešení problémů

MKV - respektování druhých

MV - komunikace, čtení

EV - obnovitelné a neobnovitelné energie, principy výroby energie, klady a zápory jednotlivých druhů elektrárén

Kompetence ve fyzice

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky k samostatnému vyhledávání, třídění a propojování získaných informací, správnému odbornému vyjadřování, užívání odborné terminologie.
- Žák se učí samostatně pracovat, pozorovat, experimentovat, měřit, počítat, hledat souvislost s již získanými informacemi.

Kompetence k řešení problému

- Učitel zadává takové úkoly, při kterých žáci využívají základní postupy práce nalézají řešení problému, formulují jej, hledají a volí postup při řešení

Kompetence komunikativní

- Pracují - li žáci ve skupinách, vzájemně komunikují, diskutují, respektují se v diskuzi
- Učitel vyžaduje na žácích správné vyjadřování nejen v mluvené, ale i v písemné formě obzvláště při výpočtech

Kompetence sociální a personální

- Práce ve skupinách vede žáky ke spolupráci při řešení problém, posiluje sebevědomí, sebedůvěru zejména u slabších žáků
- Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti a ochotě pomoci

Kompetence občanské

- Učitel vede žáky k úspoře elektrické energie, vody

- Učitel vysvětluje žákům důležitost obnovitelných zdrojů energie-větrné elektrárny, tepelná čerpadla
- Učitel využívá při názorné příklady z okolí obce a regionu

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k šetrnému zacházení s pracovními pomůckami a bezpečnému zacházení při práci se soupravami, s fyzikálními pomůckami, zařízením a při práci s elektrickým proudem.

Kompetence digitální

- Učitel vede žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů.
- Podporuje využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat.
- Vede žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů.
- Učí žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů.
- Vede žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání).
- Vede žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Ročník: 6.

Vyučovací předmět: Fyzika

Očekávané výstupy z RVP <i>Upravené OV-PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Látky a tělesa F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů <i>F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas</i>	uvede konkrétní příklady jevů charakterizujících, že se částice neustále neuspořádaně pohybují a vzájemně na sebe působí změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité FV charakter. látky a tělesa, pozná vliv změny teploty na objem či délku využívá s porozuměním vztah mezi hustotou a hmotností a objemu při řešení praktických problémů, změří velikost působící síly. <i>žák používá digitální měřidla a měřicí přístroje, k záznamu naměřených dat a jejich zpracování používá vhodný počítačový software; při řešení problémů využívá ke komunikaci digitální zařízení a spoje</i>	Látka a těleso • co nás obklopuje • z čeho se tělesa skládají • skupenství látek • atomy a molekuly • vlastnosti atomů a molekul Veličiny a jejich měření • fyzikální veličiny • rozměr těles, délka • měření, přesnost a chyby • určení polohy • hmotnost těles a její měření • čas a jeho měření • pohyb těles, rychlost • objem a jeho měření – roztažnost látek a těles • teplota a teplotní stupnice • měření teploty • hustota a její měření • síla a její měření	Ch – atomy a molekuly OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů M – převody jednotek D – vývoj a historie jednotek a měření OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění Inf MV – identifikování základních orientačních prvků v textu M

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu	používá kalkulátor nakreslí a popíše model atomu prvku a jeho umístění v per. soustavě prvků zná vztah mezi molekulou, atomem a iontem popíše neutrální a elektrované těleso popíše tyčový magnet a vysvětlí, jak působí vzájemně a jak na tělesa z různých látek sestaví el. obvod rozliší st. a střídavý proud a napětí rozliší vodič a izolant a působení mag. pole na magnet a cívku s proudem	Elektrické vlastnosti látek • elektrování třením • dva druhy elektrického náboje • model atomu • elektroskop, elektrometr a zdroje elektrického náboje • elektrické vodiče a nevodiče • elektrické pole • tělesa v elektrickém poli • elektrický výboj, blesk a ochrana proti němu Magnetismus • magnety a jejich vlastnosti • působení magnetu na tělesa z různých látek • magnetická indukce a magnetování • magnetické pole a magnetické indukční čáry • magnetické pole Země, kompas Elektrický obvod • elektrický proud a napětí • zdroje el. napětí • účinky el. proudu • el. spotřebiče	Zem - Země
---	--	--	-------------------

		• el. obvod a jeho schéma • jednoduchý a složitý el. obvod • el. proud v kapalinách a plynech • bezpečnost při práci s elektřinou • zkrat • mag. vlastnosti el. proudu • mag. pole cívky • elektromagnet	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Ročník: 7.

Vyučovací předmět: Fyzika

Očekávané výstupy z RVP <i>Upravené OV-PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Pohyb těles, síly F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici <i>F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu</i> <i>F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů</i> <i>F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i> Mechanické vlastnosti tekutin	rozlišuje jednotlivé druhy pohybů převádí správně jednotky a značky řeší úlohy o pohybu z praxe vysvětlí a zakreslí jednoduché grafy rychlosti, dráhy a času. vysvětlí, jaké síly působí na těleso v různých situacích používá správně jednotky hmotnosti a síly a zná vztah mezi nimi využívá Newtonovy zákony zná a popíše siloměr a použije ho ke změření síly <i>používá digitální měřidla a měřicí přístroje, k záznamu naměřených dat a jejich zpracování používá vhodný počítačový software; při řešení problémů využívá ke komunikaci digitální zařízení a spoje</i> vysvětlí vlastnost kapalin povrchové napětí	Pohyb tělesa - co je pohyb - druhy pohybů - průměrná a okamžitá rychlost - měření rychlosti - grafy - dráha, rychlost čas rovnoměrného pohybu Síly a jejich vlastnosti - vzájemné působení těles - síla - skládání různoběžných sil - tíhová síla a těžiště - setrvačnost - síla a změny pohybu - akce a reakce - otáčivý účinek síly, rovnováha tělesa - tlak a tlaková síla - smykové tření - valivé tření a odpor prostředí	MV-identifikování základních orientačních prvků v textu M – převody jednotek M – desetinná čísla Inf M – úhly, grafické sčítání a odčítání úseček TV – ovlivňování tření TV-lyžování Inf

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů <i>F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů</i> Elektromagnetické a světelné děje F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami <i>F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití</i>	princip hydraulické zařízení řekne, kdy těleso plave, vznáší se a potápí vysvětlí rozdíl mezi plynem a kapalinou zná složení atmosféry uvede příklady různých druhů tlaků v uzavřené nádobě Vyhledá na internetu informace o počasí, sestaví graf, tabulku vysvětlí jednoduché optické úkazy uvede zdroje světla a vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými optickými prostředími zná druhy zrcadel a čoček a jejich použití	Kapaliny - vlastnosti kapalin, povrchové napětí - závislost hustoty na teplotě - kapilární jevy - hydrostatický tlak - Archimédův zákon - plavání těles - Pascalův zákon Plyny - vlastnosti plynů - atmosférický tlak a jeho měření - atmosféra Země - základy meteorologie - Archimédův zákon pro plyny - přetlak, podtlak, vakuum - proudění vzduchu Světelné jevy - přímočaré šíření světla, rychlost světla - stín polostín - zatmění Slunce a Měsíce - fáze Měsíce - odraz světla na rovinném zrcadle - kulová zrcadla - lom světla - čočky	EV – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení) Př – krev, krevní tlak Zem – hydrosféra Země EV – ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás) Inf EV – ochrana biologických druhů (důvod ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů) Př – fotosyntéza, lidské oko D – historie dalekohledů, interpretace zatmění Slunce a Měsíce Vv – stíny a barvy M – rovinná souměrnost
---	---	---	---

		• zobrazení čočkami • oko a optické klamy • optické přístroje • rozklad světla, duha	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Ročník :8.

Vyučovací předmět: Fyzika

Očekávané výstupy z RVP <i>Upravené OV-PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Energie F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem <i>F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)</i> F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <i>F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i> Zvukové děje F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku <i>F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz</i>	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou zná jednotky a umí je převádět vysvětlí význam práce jako míru získané energie rozliší veličinu teplo a teplota zná jednotky vysvětlí význam měrné tepelné kapacity pro technickou praxi a uvede různé způsoby přenosu tepla vysvětlí souvislost změny skupenství látek s jejich čističovou stavbou rozliší, při kterých změnách těleso energii přijímá a vydává chápe rozdíl světlem a zvukem porovná rychlost zvuku v různých prostředích	Práce a energie • práce • výkon • energie • polohová a pohybová energie • přeměny energie • zákon zachování energie • perpetuum mobile • účinnost • páka • kladka a kolo na hřídeli • nakloněná rovina a šroub Tepelné jevy • vnitřní energie tělesa • teplo • změna vnitřní energie • konáním práce • vedení tepla • šíření tepla prouděním a zářením • tepelné motory • skupenské přeměny • tání a tuhnutí vypařování a kapalnění • var • sublimace a desublimace	EV – náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí) Inf M – přímá a nepřímá úměra Tv – konání práce ve sportu Př – přeměna chemické energie v těle, svalová námaha Ch – skupenství Z – tání ledovců, teplotní rozdíly na Zemi

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí <i>F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka</i>	uvede princip výroby el. energie vysvětlí význam polovodičů pro audio techniku a PC vysvětlí, na čem závisí odpor vodiče vypočítá napětí, proud a odpor pomocí Ohmova zákona rozpozná spotřebiče s velkou a malou spotřebou a navrhne způsob šetření <i>používá digitální měřidla a měřicí přístroje, k záznamu naměřených dat a jejich zpracování používá vhodný počítačový software; při řešení problémů využívá ke komunikaci digitální zařízení a spoje</i>	Zvukové jevy • vlastnosti pružných těles • kmitavý pohyb • kmitání pružných těles • vlnění příčné a podélné • zvuk, zdroje, šíření • ultra a infrazvuk • vnímání zvuku, hlasitost • záznam a reprodukce zvuku Elektrický proud • el. náboj • el. proud a jeho příčiny • měření EP • Ohmův zákon-el. odpor • závislost odporu na teplotě • rezistory • reostat, potenciometr • zapojování zdrojů • výkon el. proudu • el. energie • jak pracují spotřebiče • výroba el. energie	Př – lidské ucho Hv – hudební nástroje Př – činnost svalů Ch – galvanický článek, elektrolýza EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí f
--	---	--	--

6.5.2. Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Chemie je vyučován jako samostatný předmět v časové dotaci **dvě hodiny týdně v 8. a 9. ročníku** částečně v kmenové třídě vzhledem k přístupu k internetu a interaktivní tabuli, částečně v pracovní chemie a částečně v pracovní informatiky. Žáci mají k dispozici učebnici, pracovní sešit, tabulky, případně kalkulačku,

V pracovní chemie, jejíž součástí je pracovní fyziky, mají žáci k dispozici soupravy a názorné pomůcky. Chemikálie jsou uzamčeny a uskladněny podle platných předpisů a žáci k nim nemají volný přístup.

Pracují-li žáci ve skupinách, je jejich počet přizpůsoben vybavení a možnostem pracovní a je kladen důraz na dodržování bezpečnosti a platných postupů a předpisů. K dispozici je lékárnička umístěná na viditelném a dobře přístupném místě. Součástí je **Řád pracovní**, kterým se řídí učitel i žáci. Pracovní se zamyká a není volně přístupná.

Předmět Chemie je propojen s ostatními předměty ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a dalších předmětů jako je zeměpis, přírodopis, fyzika, dějepis, matematika, navazuje na prvouku, přírodovědu, vlastivědu, ale i český jazyk a cizí jazyky, které žáky nutí správně komunikovat, vyjadřovat se, sdělovat a obhajovat své názory.

Vzdělání vede žáky k pochopení mezi chemií a alchymií, podchycení zájmu o obor, umožňuje pochopit a vytvořit si představu základní znalosti a přehled o látkách a jejich vlastnostech a aplikovat je v běžném životě.

Chemie jako předmět učí chápat chemii jako dobrého sluhu, ale i zlého pána. Špatné používání a likvidace chemických látek ničí přírodu i organismus, proto je kladen důraz na ekologii.

Chemie vede žáky poznávat chemické pojmy, zákony, názvosloví, značky, názvosloví, směsi.

Formy a metody práce se využívají podle charakteru učiva

- frontální výuka, práce s učebnicí, pracovními listy, periodickou tabulkou
- nácviky jednoduchých laboratorních pokusů s využitím chemického nádobí a souprav
- demonstrační pokusy učitele a promítané pokusy
- počítačové programy na PC
- vyhledávání v tabulkách a na internetu a odborných publikacích a časopisech
- **učitel** vede žáky tak, aby nedocházelo k zbytečnému plýtvání
- dbá na ochranu zdraví žáků
- učí je popisovat, zhodnocovat vysvětlovat, spolupracovat, komunikovat, diskutovat,
- učí žáky poskytnout první pomoc
- využívá exkurze a online přenosů
- zadává takové úkoly, které umožňují více možností splnění

Žáci

- dbají na zdraví své i svých spolužáků
- dodržují řád pracovní pravidla slušného chování
- zlepšují grafický i mluvený projev
- dodržují pravidla a dohodnuté termíny
- snaží se formulovat závěry
- respektují pravidla ochrany, zdraví, prostředí a ovzduší
- snaží se uvažovat v globálních souvislostech

Předmětem prolínají **průřezová témata:**

OSV – zodpovědnost za zdraví své i ostatních

VDO - rozvoj ochoty pomoci a spolupracovat se slabšími žáky, rozvoj kritiky a sebekritiky, učení navrhnout způsoby řešení problémů

EV - zodpovědnost za stav životního prostředí

MKV - respektování druhých

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence v chemii

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky k pozorování jako základní formě zjišťování vlastností chemických vlastností a látek a směsí a podmínek, za kterých nastávají jejich přeměny.
- Učí je zapisovat, popisovat, hledat souvislosti, vysvětlovat.
- Vede žáky správně užívat chemické názvosloví, terminologii, užívat značky a symboly.
- Vede žáky samostatně i skupinově vytvářet domněnky a formulovat závěry.

Kompetence k řešení problému

- Učitel dává žákům možnost volby různých možností řešení, obhajovat své rozhodnutí,
- Předkládá problémové situace souvisejících s učivem chemie,
- Vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů v přírodě a v praxi, vysvětlování jejich podstaty.
- Učí žáky užívat teoretické poznatky v praxi.

Kompetence komunikativní

- Učitel učí žáky správně se vyjadřovat, formulovat své myšlenky
- dbá na správné užívání symbolů a značek,
- nutí žáky ke vzájemné komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- Učitel se snaží zadávat takové úkoly, při kterých žáci mohou vzájemně komunikovat, diskutovat, spolupracovat a zároveň respektovat názory druhých.

Kompetence občanské

- Učitel i žáci respektují pravidla a řád pracovní a pravidla při práci s chemikáliemi.
- Dodržují pravidla slušného chování.
- Učí žáky zodpovědně se chovat v krizových situacích, při poranění.
- Učí žáky poskytnout první pomoc, žáci znají důležitá telefonní čísla.
- Učitel učí žáky chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky, které souvisejí s ochranou životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Učitel zadává úkoly tak, aby nedocházelo k zbytečnému plýtvání.
- Vede žáky k bezpečnému a účinnému používání chemikálií, materiálů a vybavení a to nejen ve škole, ale i v jiných situacích, zejména doma.
- Dbá, aby žáci v hodinách chemie a nejen při nich, chránili zdraví své, svých spolužáků a přírody.

Kompetence digitální

- Učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi.
- Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním.
- Seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vede je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.
- Žáci vyhledávají informace o chemické problematice v elektronických zdrojích, porovnávají je s informacemi z dalších informačních zdrojů, kriticky hodnotí obsah materiálů a srovnávají jej s vlastní zkušeností.
- Třídí získané informace podle obsahu ve vhodných formátech.
- Prostřednictvím digitálních technologií mohou žáci lépe porozumět chemickým dějům, které lze obtížně pozorovat v reálných podmínkách, pozorovat je a zaznamenávat jejich průběh.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 8.

Očekávané výstupy z RVP <i>Upravené Ov-PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Pozorování, pokus a bezpečnost práce CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí <i>CH-9-1-01 p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek</i> <i>CH-9-1-02 p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami rozpozná přeměny skupenství látek</i> Směsi CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	rozlišuje látky a tělesa, popíše vlastnosti látek – barvu, skupenství, rozpustnost, rozpozná u běžně známých dějů, kde dochází k přeměnám látek zná základní pravidla bezpečnosti práce s chemickými látkami a při práci v laboratoři, první pomoc rozliší směsi a čisté látky, používá termíny koncentrovaný, zředěný, nasycený a nenasycený roztok, vysvětlí pojmy filtrace, destilace, krystalizace, vypočítá hmotnostní zlomek, provede filtraci, popíše princip výroby pitné vody ve vodárně rozliší pojmy pitná, užitková a destilovaná voda, aplikuje závislost rozpustnost plynů a pevných látek ve	Motivace do studia chemie • seznámení s učebnicí Vlastnosti látek • skupenství, rozpustnost, hustota, elektrická vodivost • Nebezpečné látky • kategorie, jejich označení výstražné symboly, R - věty, S-věty a jejich kombinace, konkrétní příklady látek Směsi • dělení složek směsí • směsi stejnorodé, různorodé a koloidní, • usazování, filtrace, destilace, krystalizace • chromatografie- charakteristika metod, příklady využití	EV - Vliv člověka na životní prostředí od počátku existence po současnost. Zdroje energie a surovin na Zemi, jejich využívání člověkem. Využívání vody, příčiny jejího znečištění. Geologie; Voda; Povrchové vody – chemické složení, pH. Ma-převody jednotek D-slavné osobnosti, známí vynálezci Fy- mikrosvět stavba a vlastnosti látek veličiny a jejich měření MV-média a mediální produkce, vliv internetových zpráv na člověka Bio- trávicí soustava a metabolismus, endokrinní soustava - fyziologie rostlin a živočichů, trávicí soustava a metabolismus, molekulární a buněčné základy dědičnosti

CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu <i>CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky</i> <i>CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě</i> <i>CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí</i> CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti <i>CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky</i> <i>CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti</i> CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede	vodě v závislosti na teplotě, uvede složení vzduchu, popíše inverzi orientuje se v periodické soustavě, vysvětlí uspořádání periodické soustavy vyhledává prvky v tabulce, pozná kov, nekov, plyn, polokov, užívá chemické názvosloví podle umístění v periodické tabulce vysvětlí uspořádání elektronového obalu, užívá chemické názvosloví, rozliší aniont a kationt přečte chemické rovnice, rozpozná výchozí látku a produkt, zná zákon o zachování hmoty	Stavba atomu - atom a jeho struktura, valenční vrstva elektrony protonové číslo - prvek-značka a název Periodická soustava prvků - uspořádání, periodický zákon, - vlastnosti kovů, polokovů a nekovů Chemická vazba-molekuly - iontová vazba-ionty - elektronový pár, vaznost, molekula, sloučenina a její vzorec, elektronegativita, vazba a sloučeniny nepolární, polární a iontové Chemický děj a chemická reakce	VMEG -Žijeme v Evropě. Inf - Práce s programy, vyhledávání na internetu EV – základní podmínky života
---	--	--	--

jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu <i>CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí</i> CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi <i>CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí</i> <i>CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem</i>	uvede složení vzduchu a vlastnosti jednotlivých složek, uvede příklad znečištění a ochrany vzduchu zná chemickou značku, výskyt a význam v atmosféře a výrobu zná vlastnosti vybraných oxidů, jejich užití a názvosloví vyjmenuje halogenové prvky a určí jejich polohu v periodické soustavě, zapisuje vzorce halogenidů, jejich názvy a naopak, určuje oxidační číslo, charakterizuje nejvýznamnější chlorid sodný rozliší kyslíkaté a bezkyslíkaté kyseliny, zapíše vzorec, pomocí indikátoru určí kyselost, porovná vlastnosti jednotlivých kyselin, zná použití a vliv na životní prostředí	• reaktanty a produkty, vznik vazby, zápis rovnice Vzduch • složení vzduchu, hlavní atmosférické plyny a jejich vlastnosti Kyslík • výskyt, vlastnosti, využití • ozon, ozonoféra, ozonová díra a látky způsobující její vznik • oxidy Vodík • výskyt, vlastnosti a využití vodíku • vodík jako palivo budoucnosti Halogeny • vlastnosti a využití F, Cl, Br a I • desinfekce vody chlorem a dezinfekčními prostředky • význam I pro lidský organismus Bezkyslíkaté kyseliny • vznik halogenvodíků • definice a identifikace kyseliny	
---	---	---	--

- poskytně první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	rozliší kyslíkaté kyseliny, zná jejich vzorce a názvosloví, popíše proces výroby, správně ředí roztok, rozliší kyselost a zásaditost zná výskyt, význam, užití zná význam, vznik a užití rozliší kyselé a zásadité prostředí, zapíše vzorce vybraných hydroxidů, poskytne první pomoc při poleptání pokožky, správně ředí roztoky vysvětlí vznik kyselých dešťů a jejich vliv na životní prostředí	• bezpečnost práce s kyselinou • význam HF a HC • vznik a vlastnosti sulfanu Kyslíkaté kyseliny • sírová a dusičná - nejznámější a nejdůležitější kyseliny, jejich vlastnosti použití • ředění kyselin a jejich reakce s kovy • uhličitá a siřičitá-zástupci slabých kyselin-výskyt, vznik a rozklad problematika kyselých dešťů • chlorná - její vlastnosti a využití jako součást dezinfekčních prostředků Amoniak • příprava a vlastnosti • vznik iontů • definice zásady Hydroxidy • vlastnosti a využití hydroxidů ve vodě • bezpečnost práce a první pomoc při poleptání • Neutralizace	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
--	---	--	---

	rozliší organické a anorganické látky, uvede zdroje uhlovodíků, zná výskyt, těžbu, zapíše a uvede nejjednodušší uhlovodíky, jejich zdroj, význam a použití a vliv na životní prostředí a devastaci krajiny zná pojem jednoduchá, dvojitá, trojitá vazba, cyklický uhlovodík. charakterizuje pojem aromatický uhlovodík, zná význam a použití jednotlivých skupin a jejich základní přípravu. Dovede poskytnout první pomoc při nesprávném použití nebo požití. Zhodnotí význam paliv a výrobků z ropy a zemního plynu orientuje se v periodické tabulce, rozpozná kovy, zná jejich rozdělení	• indikátory • kyselé, zásadité, neutrální • neutralizace jako reakce kyseliny a zásady • produkt-sůl-vlastnosti Uhlík • grafit a diamant-vlastnosti a využití • fullereny –využití v moderní technologii • Uhlí a zemní plyn • vlastnosti, vznik a výskyt černého a hnědého uhlí • zemní plyn-ekologické palivo, složení a vlastnosti • metan Alkany • uhlovodíky s jednoduchou vazbou, vlastnosti, vzorce • LPG-alternativní ekolog. palivo Alkeny a alkiny • uhlovodíky s násobnými vazbami, názvy a vzorce • eten a etyn – příprava ,vlastnosti a použití Areny • aromatický cyklus, naftalen, toluen, benzen-vlastnosti a použití	
--	---	--	--

	(hustota, cena), význam, použití a použití slitin porovná vlastnosti a užití porovná vlastnosti a užití porovná vlastnosti a užití, posoudí vliv na životní prostředí napíše vzorec methanolu a ethanolu charakterizuje pojem uhlovodíkový zbytek, popíše jednotlivé druhy, zná použití	Kovy - Výskyt, vlastnosti, použití, těžké kovy-nebezpečný odpad, sběr, třídění a recyklace kovového odpadu Halogenidy - názvosloví, oxidační číslo, křížové pravidlo, využití - černobílá fotografie, RTG, indikátory vlhkosti Oxidy - tvorba názvu vzorce, skleníkový efekt, kyselá dešť Halogenderiváty - obecná charakteristika, vlastnosti, význam, jodoform a chloroform, freony a jejich vliv na živ. prostředí Alkoholy - charakteristická skupina, názvy a vzorce, metanol a ethanol – vlastnosti, alkoholy jako alternativní paliva - alkoholismus, alkoholické nápoje -druhy výroba	
--	--	--	--

	charakterizuje tyto kyseliny jako organické, zapíše vzorce, zná vlastnosti a použití uvede výchozí produkty a látky esterifikace, rozliší esterifikaci mezi ostatními druhy chemických reakcí rozeznává neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi, experimentálně provede a zapíše neutralizaci známých kyselin a hydroxidů, popíše podstatu první pomoci při poleptání, zapíše rovnicemi příklady přípravy některých solí, uvede příklady solí, které se používají jako hnojiva, popíše vlastnosti cementu, sádry, malty a keramiky	• vícesytné alkoholy Karboxylové kyseliny • charakteristická skupina, názvy, kyselina mravenčí a octová-vlastnosti a reakce, další organické kyseliny-citronová, palmitová, stearová • aminokyseliny-stavební jednotka bílkovin Estery • vznik, název, esterifikace, tuky, oleje, vosky, Soli bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin • vznik solí, názvy, vzorce, vlastnosti, užití, výskyt, reakce solí, průmyslová hnojiva	
--	---	---	--

6. 5. 3. Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“. Do této oblasti patří také Fyzika, Chemie, Zeměpis. Tyto předměty svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Přírodopis jako takový zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a zákonitostem. Dává jim potřebný základ pro lepší pochopení přírodních jevů a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. Žáci zde dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na tomto poznání je pak založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých organismů i člověka, včetně možných ohrožení, které plynou z přírodních z procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Naše škola pak si zvolila environmentální zaměření, kde potom tyto poznatky budou nadále rozvinuty ve volitelném předmětu environmentální výchova.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečností, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností a hlavně závislost člověka na přírodních zdrojích. Zároveň poznávají a chápou vliv lidské činnosti na životní prostředí a lidské zdraví. Učí se zkoumat změny, které probíhají v přírodě, odhalovat souvislosti mezi lidskou činností a jejím vlivem na stav přírody. Zároveň se učí poznávat rozmanitost přírodních podmínek ve svém okolí, regionu, vlasti, Evropě a potažmo také v globálním měřítku.

Předmět navazuje na vzdělávací oblast „Člověk a jeho svět“, která se vyučuje na I. stupni ZŠ.

Časové vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis je zařazen samostatně v 6. až 9. ročníku.

6. třída 2 hodiny

7. třída 2 hodiny

8. třída 2 hodiny

9. třída 1 hodina

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky, v terénu.

Metody a formy práce se užívají dle charakteru učiva a cílů a to zejména:

- výuka s demonstračními pomůckami (některé samostatně vyrobené žáky nebo učitelem)
- skupinová práce
- přírodovědné vycházky
- mikroskopování
- exkurze
- krátkodobé i dlouhodobé projekty
- výstavy
- interaktivní pracovní sešity

- virtuální atlasy a sbírky samostatně zpracované žáky
- vyhledávání a zařazování organismů prostřednictvím elektronických pomůcek

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody při pozorování živé i neživé přírody,
- vyhledává v odborné literatuře (atlasy, klíče aj.), pozoruje a experimentuje, porovnává přírodopisné poznatky a odvozuje závěry,
- používá terminologii, symboliku, učí se souvislostem a propojuje je do jiných předmětů

Učitel

- umožňuje žákům utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.
- srozumitelně vysvětluje, co se mají žáci naučit.
- stanovuje dílčí cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu.

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení problémů,
- rozvíjí sebekontrolu, systematickosti, vytrvalost a přesnost,
- analyzuje problém, řeší problém, odhaduje výsledky, vyhodnocuje výsledky, vyhledává informace při řešení problému.

Učitel

- zaznamenává názory, náměty a zkušenosti žáků,
- klade jednoznačné otázky, kterými vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti.
- vhodně zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci.
- vede žáky k plánování úkolů, k práci s odbornou literaturou.
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí ukázat správnou cestu k řešení.
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

Žák

- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně, naslouchá druhým, diskutuje, reaguje, rozumí jim,
- rozumí obrazovým materiálům, textům a záznamům, tvořivě je využívá

Učitel

- zadává úlohy, které vedou k různým způsobům řešení,
- vede žáky k užívání správné terminologie, výstižnému a souvislému projevu,
- popisuje názorný materiál, texty a záznamy

Kompetence sociální a personální

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině, kriticky usuzuje, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učí se diskutovat v malé skupině, ale i ve třídě, oceňuje názor druhých,

- respektuje názor druhých a čerpá poučení, přispívá k dobrým mezilidským vztahům

Učitel

- zadává úkoly tak, aby vedly k týmové práci,
- výsledky hodnotí způsobem, který umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žák

- hodnotí svojí práci a práci ostatních
- respektuje názory, zodpovědně rozhoduje podle dané situace.

Učitel

- vede žáky k ohleduplnosti k druhým, k přijetí jejich názorů, nápadů,
- zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky.

Kompetence pracovní

Žák

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- dodržuje daná pravidla, své poznatky hodnotí nejen z pohledu kvality a funkčnosti, ale z pohledu ochrany svého zdraví a z pohledu ochrany životního prostředí
- chrání společenské i kulturní hodnoty, své poznatky dále využívá v praktickém životě, orientuje se v podnikání

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení a pomůcek,
- dodržuje dohodnuté termíny vypracování úkolů
- interpretuje texty, obrazové a grafické materiály vhodné k tématům.

Kompetence digitální

Žák

- využívá digitální technologie při získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat o živé a neživé přírodě.
- ve škole i v terénu získává informace o pozorovaných organismech, porovnává je s informacemi v učebnicích a encyklopediích a srovnávají je s vlastní zkušeností.
- třídí a uchovává získané informace a data ve vhodných formátech a úložištích.
- vyhodnocuje různé podoby dat a informací o živé i neživé přírodě a vyvozuje z nich odpovídající závěry.
- prostřednictvím digitálních technologií mohou žáci lépe porozumět průběhu přírodních jevů, které je obtížné sledovat v reálných podmínkách.
- na základě osvojených poznatků a zkušeností z přírodopisu kriticky hodnotit informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci

Učitel

- vede žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích

- rozvíjí dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

V tomto předmětu jsou realizována tato průřezová témata:
VDO, OSV, EV, MDV, EGS, MKV

Vzdělávací oblast: Přírodopis

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Upravené OV v rámci PO	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
Žák: P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	dokáže vysvětlit vývoj a vývin živočichů na základě změn v přírodě a přizpůsobení se danému prostředí vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede praktické příklady dědičnosti a pochopí jejich význam pro přizpůsobení se a přežití organismů uvede význam virů a bakterií pro život v přírodě a jejich vliv na lidský život	<i>P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života</i> <i>P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka</i>	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení viry a bakterie – výskyt, význam a využití, rozdíl mezi živočišnou a rostlinou buňkou, fotosyntéza	EV – ekosystémy Zem – vesmír VMEGS Vkz - lidské nemoci

P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	pozná a vyjmenuje naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi, rozpozná jejich charakteristické znaky, zaměří se na poznávání hub nacházejících se v našem regionu	<i>P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků</i>	houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky, výskyt a význam	PČ – moderní gastronomie
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	rozpozná živočišnou buňku od rostlinné, porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	<i>P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i>	stavba těla stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	Základy ekologie
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	správně určí a zařadí významné zástupce jednotlivých skupin živočichů se zaměřením na regionální druhy	<i>P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</i>	vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	Společenstva našeho regionu
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich	rozliší a popíše základní projevy živočichů, popíše jejich způsob života a přizpůsobení se prostředí, ve kterém žijí	<i>P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a</i>	projevy chování živočichů, přizpůsobení se prostředí modely, multimediální aplikace, animace životních	Základy ekologie, EV Inf

způsob života a přizpůsobení danému prostředí	s pomocí aplikací provádí různé techniky animace, zachycuje vybrané projevy života organismů (např. růst, vývin, pohyb, dráždivost	<i>přizpůsobení danému prostředí</i>	projevů organismů, časosběry	Ochrana životního prostředí
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	vysvětlí význam domestikace zvířat pro člověka, pochopí důležitost ochrany ohrožených druhů, naučí se zásadám správného chování ve styku se zvířaty	<i>P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i>	rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

ročník: 7.

Vzdělávací předmět: Přírodopis

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Školní výstupy v rámci PO	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
Žák: <i>P-9-4-01 porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i> P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	správně určí a zařadí významné zástupce jednotlivých skupin živočichů rozliší jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy a zařadí je do hlavních taxonomických skupin rozliší a popíše základní projevy živočichů, popíše jejich způsob života a přizpůsobení se prostředí ve kterém žijí, zaznamenává a vyhodnocuje na základě pozorování v přírodě i na internetu základní projevy chování vybraných živočichů české přírody, zvláště pak živočichů typických pro náš region, objasní způsob jejich chování, přispívá k mapování výskytu	<i>P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i> <i>P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</i> <i>P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i>	vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (strunatci, obratlovci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci savci) projevy chování živočichů, přizpůsobení se prostředí	EV Zem – rybolov Zem – cesty ptáků Zem – vliv klimatických faktorů na rozmístování ptactva EV – Vztah člověka k přírodě VMGES Inf

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	vybraných živočichů regionu s využitím vhodných webových stránek a aplikací	<i>P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i>	rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	EV VMEGS
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	rozliší základní uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až po jednotlivé orgány	<i>P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití</i>	Anatomie, morfologie fyziologie a systém rostlin	Význam rostlin pro život Zem – hospodářský význam rostlin
P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	objasní a princip základních fyziologických procesů rostlin, pochopí jejich využití pro pěstování rostlin	<i>P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování</i>	Fotosyntéza, dýchání a růst rostlin, příjem živin, tvorba zásobních látek	EV – Lidské aktivity a problematika ŽP Význam rostlin pro život Zem – hospodářský význam rostlin Zem – chráněné oblasti
P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a	pozná základní systematické skupiny rostlin, umí určit významné zástupce pomocí	<i>P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</i>	Systematické zařazení rostlin, rostliny stélkaté a cévnaté, byliny, keře,	EV – Lidské aktivity a problematika ŽP

atlasů, pomocí online klíčů a mobilních aplikací pro identifikaci rostlin určuje v regionu běžně se vyskytující rostliny	klíčů a atlasů a mobilních aplikací vytvoří virtuální herbář rostlin typických pro region Krušnohoří		dřeviny, online klíče a mobilní aplikace	Inf
--	--	--	--	-----

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

ročník: VIII.

Vzdělávací předmět: Přírodopis

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Školní výstupy v rámci PO	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
Žák: P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše, vyjmenuje opěrnou, pohybovou, oběhovou, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací a řídící soustavu, smyslové ústrojí, kožní soustavu, vysvětlí a popíše hygienu duševní činnosti, pomocí aplikací se seznámí s činnostmi některých orgánů člověka	<i>P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce</i>	Anatomie a fyziologie člověka, mobilní aplikace	EV OSV VMEGS Vkz – typy krevních skupin Vitální kapacita plic Ch – cukry, tuky, bílkoviny TV – svalový rozvoj Vkz – stavba zubu, živiny, vitamíny, minerály F – světelné spektrum, druhy čoček Inf
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	vyjmenuje jednotlivé vývojové stupně fylogeneze, tyto stupně charakterizuje, umí charakterizovat základní rysy jednotlivých ras	<i>P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka</i>	Fylogeneze a ontogeneze člověka, lidské rasy	D – vývoj člověka a lidské společnosti
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	objasní vznik a vývoj člověka, vyjmenuje období lidského života a stručně popíše jeho specifika	<i>P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince, popíše jednotlivé etapy vývoje člověka</i>	Početí, těhotenství, vývin plodu, období lidského života	MKV – multikulturní společnost D – vývoj člověka
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných	umí popsat příčiny, příznaky a léčbu běžných lidských	<i>P-9-5-04p rozlíší příčiny, případně příznaky běžných</i>	Nemoci, úrazy jejich příčiny a prevence,	EV – vztah k prostředí

nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, pomocí aplikací, virtuální reality se seznámí s konkrétními projevy některých nemocí	nemocí, zná zásady prevence, pomocí aplikací, virtuální reality se seznámí s konkrétními projevy některých nemocí	<i>nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i>	aplikace, virtuální realita, operativní zákroky a léčba	EV Inf

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

ročník: IX.

Vzdělávací předmět: Přírodopis

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Školní výstupy v rámci PO	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
Žák: P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	objasní vznik, vlastnosti, třídění, praktický význam a využití zástupců nerostů a hornin, umí určovat některé vybrané vzorky se zaměřením na region Krušnohoří umí vyjmenovat vnější a vnitřní geologické procesy, zná příčiny a důsledky těchto procesů objasní rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí. Pochopí zásadní vliv podnebí na vývoj a stav krajiny, uvede příklady vlivu podnebí na přírodu, pojmenuje možná nebezpečí vyplývající z činnosti člověka a způsoby prevence před nimi zkoumá vybrané vlastnosti životního prostředí (např.	<i>P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny</i> <i>P9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů</i> <i>P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</i>	Nerosty a horniny Vnitřní a vnější geologické jevy podnebí a počasí ve vztahu k životu, mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní katastrofy ve světě i ČR práce s mobilními zařízeními, měřicími systémy, aplikacemi v digitálních zařízeních,	EV Ch – chemické vzorce Vlastnosti látek Zem – stavba Země Ch- složení zemské Ch – skleníkový efekt EV VMEGS Inf Člověk a práce Region Krušnohoří

	teplota, vlhkost, hluk) pomocí mobilních zařízení, aplikací a měřících systémů, vyhodnocuje tyto vybrané vlastnosti pomocí grafů, schémat a mapových portálů, zjistí, jaké proběhly v našem regionu přírodní katastrofy a jak člověk ovlivnil krajinu našeho regionu		práce s grafy a mapovými portály, měření fyzikálních vlastností prostředí	EV
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	uvede příklady vztahů mezi organismy	<i>P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i>	Základy ekologie organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy,	EV VMEGS
P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	objasní princip existence živých a neživých složek v přírodě,	<i>P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému</i>	potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	EV – ekosystémy
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	popíše a vysvětlí, jak fungují jednoduché potravní řetězce v různých ekosystémech	<i>P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech</i>		EV - ekosystémy
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	pochopí vliv člověka na životní prostředí a uvede příklady kladných i	<i>P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky</i>		

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	záporných vlivů, nachází souvislosti mezi aktivitami člověka a jeho vlivem na životní prostředí, porovnává získaná data o životním prostředí s aktivitami člověka a jeho vlivem na přírodu uvede příklady působení člověka na přírodu v regionu Krušnohoří dokáže aplikovat praktické metody poznávání přírody zaměří se na poznávání přírody svého regionu	<i>P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</i> <i>P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</i>	ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území, práce s databázemi Praktické metody poznáv. přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	EV – lidské aktivity Inf EV PČ
--	--	--	--	---

6.5.4. Zeměpis

Charakteristika vyučovaného předmětu

Vzdělávací obor Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, i když má také společenskovední charakter. Obsahové vymezení předmětu odpovídá vzdělávacímu obsahu vzdělávacího oboru Zeměpis tak, jak byl stanoven v RVP ZV (v. 2021) a dále vzdělávacímu obsahu vybraných tematických okruhů průřezových témat, zejm. *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Environmentální výchova a Výchova demokratického občana*. Přesahy dané oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oborů, zejm. těch ze vzdělávací oblasti *Člověk a společnost, Informatika, Jazyk a jazyková komunikace* aj.

Vzdělávací oblast *Člověk a příroda* vybavuje žáky dovednostmi, znalosti a postoji, které vedou k hlubšímu porozumění přírodním skutečnostem a jejich zákonitostem. Umožňuje žákům pochopit jejich provázanost s lidskými aktivitami, vzájemné působení obou sfér a pomáhá jim se orientovat v běžném životě. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých ekosystémů i člověka. Žáci se učí chápat možná ohrožení, která plynou z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření přírodovědné gramotnosti, otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost geografických poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování. Náš region (Krušnohoří) je pro takovéto učení ideální a zeměpis tedy může využívat principů místně zakotveného učení.

Žáci postupně, díky příkladům ze svého okolí, poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří i vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě⁶.

Předmět je vyučován dvě hodiny týdně ve všech ročnících druhého stupně ZŠ. Podle potřeby využívá projektových dní, sdružených hodin (dvouhodinovek) či blokové výuky.

Místo realizace:

Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny interaktivní technikou (internet, projektor, reproduktory), mapou; dále také v odborné učebně (IVT) a v terénu (spolupráce s regionálními institucemi, venku). Ve škole mají žáci k dispozici také různé encyklopedie, odbornou literaturu a geograficky zaměřené časopisy. Pro přípravu a zpracování tematických prací je možné využívat počítačovou učebnu (i nad rámec zeměpisných hodin).

⁶ v souladu s Mezinárodní chartou geografického vzdělávání (2016, International Geographical Union: Commission on Geographical Education)

Metody a formy práce:

Skupinové a projektové vyučování, terénní a badatelsky orientovaná výuka, principy místně zakotveného učení, vycházky, exkurze, pozorování, diskuze s odborníky, práce s online nástroji a s různorodými mapovými podklady (mapové servery, databáze, statistiky mezinárodních organizací, vizualizace a animace, GIS, GPS, mapové aplikace aj.), textovými zdroji (encyklopedie, mapy vč. turistických, atlasy, populárně naučná periodika, statistické přehledy, cestopisy aj.) a symbolickými schémata (myšlenkové mapy ad.). Efektivní výuka zeměpisu staví na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a sdílení zkušeností (aktuální trendy a výzvy dnešní doby, principy udržitelného života ad.).

Projekty:

- Evropský den jazyků (kolem 26.9.), spolu s AJ, NJ, ČJ
- Projektový den na téma světových náboženství (březen), 9. ročník, spolu s DĚJ, AJ, NJ, ČJ
- Světový den kulturní rozmanitosti (21.5.)
- studentská regionální expedice (červen), 9. ročník, spolu s DĚJ, NJ, AJ, ČJ, UMK, BIO
- studentská regionální exkurze, 8. ročník, spolu s DĚJ, UMK, ČJ
- studentská regionální exkurze, 6.-7. ročník, spolu s BIO, FYZ
- ...
- *Škola pro udržitelný život*
- *EKOŠKOLA: Kampaň obyčejného hrdinství (duben-květen)*
- *program GLOBE (TEREZA)*
- *Mladí reportéři pro životní prostředí (TEREZA)*
- *Srdce Poohří: Environmentální institut*
- *Skutečně zdravá škola*
- *SEVER: Středisko ekologické výchovy (Litoměřice)*
- *EUSTORY*
- *zeměpisná olympiáda*
- *DofE program*

Integrace průřezových témat do zeměpisu:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá** – zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě,
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy,
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže.

Multikulturní výchova

- **Kulturní difference** – člověk jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě,
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a

důsledky diskriminace); tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku,
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání,
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.

Mediální výchova

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel,
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **Stavba mediálních sdělení** – principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení,
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu; role médií v politických změnách,
- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení,
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.

Environmentální výchova

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich

okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek),

- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí),
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.),
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Výchova demokratického občana

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci,

- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů),
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí,
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Osobnostní a sociální rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium,
- **Sebepoznání a sebepojetí** – druhí jako zdroj informací o mně; jak se promítá mé já v mém chování; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí,
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení,
- **Psychohygiena** – sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích,
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích,
- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí,
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída,
- **Komunikace** – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci,
- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence,
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci,

- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

Výchovné a vzdělávací strategie (Učitel):

Učitel usiluje o rozvoj komunikačních dovedností žáků a vytváří podnětné prostředí pro to, aby žák mohl plně rozvinout svůj potenciál.

Pravidelně se vzdělává, usiluje o výměnu zkušeností a aktualizuje si poznatky ze svého oboru i z pedagogiky a psychologie.

Výchovné a vzdělávací strategie - ZEMĚPIS:

6. ročník	Kompetence k učení:	• poznává smysl a cíl učení, • operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, • naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit
	Kompetence k řešení problémů:	• přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, • vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, • používá digitální technologie pro objevování problémů, jejich řešení a pro zlepšování životního prostředí, • sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
	Kompetence komunikativní:	• formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, • naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, • komunikuje o tvůrčích postupech a výsledcích práce prostřednictvím vhodných digitálních komunikačních prostředků, nástrojů a přístrojů
	Kompetence sociální a personální:	• podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, • oceňuje zkušenosti druhých lidí, • chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, • respektuje autorská práva a dodržuje bezpečnostní pravidla při práci v online prostředí
	Kompetence občanské:	• respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, • respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
	Kompetence pracovní:	• používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, • dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
	Kompetence digitální:	• využívá vybrané digitální informační technologie v běžném životě pro orientaci v geografických reáliích (digitální mapy, DPZ, letecké snímkování krajiny pro orientaci v terénu, pozorování, zobrazování a hodnocení prostředí),

		• chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, • při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky a odpovědně, • ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
7. ročník	Kompetence k učení:	• má pozitivní vztah k učení, • vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě, • kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
	Kompetence k řešení problémů:	• rozpozná a pochopí problém, • volí vhodné způsoby řešení, • vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
	Kompetence komunikativní:	• vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, • účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
	Kompetence sociální a personální:	• na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, • přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, • v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá, • respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
	Kompetence občanské:	• chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, • odmítá útlak a hrubé zacházení, • je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
	Kompetence pracovní:	• adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
	Kompetence digitální:	• samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
8. ročník		
	Kompetence k učení:	• plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, • uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

	Kompetence k řešení problémů:	• samostatně řeší problémy, • užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy, • využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému, • ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací
	Kompetence komunikativní:	• využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
	Kompetence sociální a personální:	• účinně spolupracuje ve skupině, • na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
	Kompetence občanské:	• uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, • respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, • rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, • poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
	Kompetence pracovní:	• přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
	Kompetence digitální:	• vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, • předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
9. ročník	Kompetence k učení:	• samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti, • vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, • posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, • projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
	Kompetence k řešení problémů:	• uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí, • promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností, • kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

	Kompetence komunikativní:	• rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění, • využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
	Kompetence sociální a personální:	• vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, • ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
	Kompetence občanské:	• rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti, • projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, • chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
	Kompetence pracovní:	• využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
	Kompetence digitální:	• využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Podrobně rozpracovaný ŠVP po ročnících – ZEMĚPIS:

Školní vzdělávací plán ZEMĚPIS – 6. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	OČEKÁVANÝ VÝSTUP IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
TEMATICKÁ OBLAST: GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE					
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů		<i>Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat o místním regionu, využívá dostupné kartografické produkty, grafy, diagramy, statistické a další informační zdroje. Hodnotí význam navigačních přístrojů a aplikací pro orientaci na Zemi v životě lidí.</i>	komunikační geografický a kartografický jazyk	vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary (důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace – sítě, povrchy, ohniska/uzly); hlavní kartografické produkty (plán, mapa, jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky); statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat - příklady využití geoinformačních technologií v geografii a v běžném životě, - význam navigačních přístrojů a aplikací pro orientaci na Zemi	M, INF, MV VMEGS UMK, ČJ digi

Z-9-1-02 používá s porozumě ním základní geograficko u, topografick ou a kartografic kou terminologi i	Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	Rozumí základním geografické, topografické a kartografické terminologii. Rozliší mezi digitální a analogovou mapou, uvede výhody a nevýhody.	geografická kartografie a topografie	glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná sít, poledníky, rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktické cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě • rozdíl mezi analogovou a online mapou, • mapové portály (příklady – CENIA, AOPK, olmaps.geolab,... ; krajské mapové portály)	M, INF FY UMK, MV digi
TEMATICKÁ OBLAST: PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ					
Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na	Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země	Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů (v našem regionu i ve světě). Dokáže sdělit, jak		střídání ročních období, délka dne a noci	VMEGS, MKVV MV Vko, VDO OSR

život lidí a organismů		se projevují pohyby Země v každodenním životě.			
Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu		Dokáže rozlišit a porovnat složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemné vztahy; rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu (příklady ze svého okolí či ČR).		atmosféra, biosféra, pedosféra, hydrosféra, kryosféra, antroposféra klimatické změny, skleníkový efekt, lidské působení na život na Zemi • <u>Učím o klimatu</u> • <u>Fakta o klimatu</u> • <u>Člověk v tísní - Člověk a měnící se planeta</u> • <u>NASA – global climate change, climate spiral</u> • <u>NOAA – climate change impact</u> • <u>Our world in data</u> • <u>Český hydrometeorologický ústav – Palmerův index sucha</u> • <u>Doghnut economy (ekonomie koblihy)</u> • <u>Who is responsible for climate change? (Kurzgesagt)</u> endogenní, exogenní činitelé zemského povrchu	M, INF BIO VMEGS, MKVV MV, ČJ, UMK
Z-9-2-03 porovná působení	Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších	Porovnává působení vnitřních a vnějších		endogenní, exogenní činitelé zemského povrchu • konkrétní příklady	BIO digi, UMK

<i>vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</i>	<i>procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost Z-9-2-03p uveďte příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu</i>	<i>přírodních procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost. Uveďte příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu a na lidskou společnost. Analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a snímků (mapových portálů) vybrané složky a prvky konkrétních lokalit a regionů.</i>		geografických lokalit a regionů přírodní hazardy (náš region x svět): sesuvy, záplavy, sucha, přívalové deště, tornáda, hurikány, tsunami GIS (hazardy, hodnocení jevů a procesů v geografickém prostředí) tichomořský ohnivý prstenec	EVVO
TEMATICKÁ OBLAST: TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE					
<i>Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i>	<i>Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i>	<i>Umí se bezpečně orientovat a pohybovat v terénu, využívá k tomu dostupné přístroje a vybrané mapové aplikace.</i>	<i>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze</i>	orientační body, jevy, pomůcky a přístroje - vnímání a zobrazování krajiny - orientace v terénu - navigace podle mapy	<i>TERÉNNÍ EXKURZE/VÝLET FORMOU EXPEDICE IVT, M, digi</i>

Školní vzdělávací plán ZEMĚPIS – 7. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	OČEKÁVANÝ VÝSTUP IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
TEMATICKÁ OBLAST: GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE					
Z-9-1-01 <i>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i>		<i>Používá vybrané digitální mapy, mapové portály a databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa/modelových států. Objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality vybraných regionů světa.</i>	komunikační geografický a kartografický jazyk	statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky - Český statistický úřad, - OSN statistiky - EUROSTAT ad. základní informační geografická média a zdroje dat - databáze geografických informací - zobrazení geografické reality pomocí různých tematických digitálních map	M, INF, MV VMEGS AJ digi
TEMATICKÁ OBLAST: REGIONY SVĚTA					
Z-9-3-01 <i>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony</i>	Z-9-3-01p <i>vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</i>	<i>Na mapě vymezí světadíly, srovnává jejich postavení a zařadí ČR</i>	světadíly	určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních i socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti,	M, INF, MV VMEGS, MKVV

<i>světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</i>				kulturní oblasti)	
		<i>Na mapě vymezí oceány</i>	oceány	určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních i socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti)	M, INF BIO, EVVO VMEGS
		<i>Na mapě vymezí podle zvolených kritérií makroregiony světa, srovnává jejich postavení (jádra x periferie) a zařadí ČR/svůj region</i>	makroregiony světa	určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních i socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	VMEGS, MKVV M MV Vko, VDO OSR
Z-9-3-02 <i>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské,</i>	Z-9-3-02p rozliší <i>zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů</i> Z-9-3-02p <i>charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské,</i>	<i>Porovná a přiměřeně zhodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných</i>	světadíly, oceány, makroregiony	určující a porovnávací kritéria • mentální mapa, tvorba jednoduchých tematických map jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních i socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	M, INF, digi BIO VMEGS, MKVV MV, ČJ, UMK

<i>politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i>	<i>politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</i>	<i>makroregionů světa a vybraných států. Dokáže rozlišit mezi přírodními a společenskými znaky regionů. Na přiměřené úrovni charakterizuje polohu, rozlohu, společenské a hospodářské poměry vybraných oblastí/států.</i>			
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		<i>Vysvětlí na modelových příkladech, jaké změny nastaly nebo nastávají a co je jejich příčinou.</i>	modelové regiony světa	vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení • Evropa • Afrika • Asie • Ameriky • Austrálie, Oceánie • Arktida, Antarktida • Světový oceán	VMEGS, MKVV DĚJ, AJ, NJ INF
TEMATICKÁ OBLAST: TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE					

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Umí se bezpečně orientovat a pohybovat v terénu, využívá k tomu dostupné přístroje a vybrané mapové aplikace.	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	orientační body, jevy, pomůcky a přístroje • vnímání a zobrazování krajiny • orientace v terénu • navigace podle mapy • 3D materiály, virtuální prohlídky • animace geografických reálií • vizualizace dat	TERÉNNÍ EXKURZE/VÝLET FORMOU EXPEDICE IVT, M, digi
--	---	---	--	---	---

Školní vzdělávací plán ZEMĚPIS – 8. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	OČEKÁVANÝ VÝSTUP IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
TEMATICKÁ OBLAST: GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE					
Z-9-1-01 <i>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i>		<i>Používá vybrané digitální mapy, mapové portály a databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa/modelových států. Objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality vybraných regionů světa.</i>	komunikační geografický a kartografický jazyk	statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky - Český statistický úřad, - OSN statistiky - EUROSTAT - World Factbook, ad. základní informační geografická média a zdroje dat - databáze geografických informací, - zobrazení geografické reality pomocí různých tematických digitálních map, - mapové portály, - vlastní tematická mapa	M, INF, MV VMEGS AJ digi
TEMATICKÁ OBLAST: REGIONY SVĚTA					
Z-9-3-01 <i>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony</i>	Z-9-3-01p <i>vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</i>	<i>Určí na mapě světadíly, porovná je podle zvolených kritérií. Na mapě světa určí jednotlivé světadíly.</i>	světadíly	určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních i socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti,	M, INF, MV VMEGS, MKVV digi

světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny				kulturní oblasti) • Evropa • Afrika • Asie • Ameriky • Austrálie, Oceánie • Arktida, Antarktida	
		<i>Určí na mapě světadíly, porovná je podle zvolených kritérií. Na mapě světa určí jednotlivé oceány.</i>	oceány	určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních i socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti) • vliv mořského proudění na život na pevnině (vč. našeho regionu) • problémy spojené s využívání oceánů (nadměrný rybolov, oteplování, ztráta diversity) • turismus, overturismus, • regionální mapový portál, • mentální mapa	M, INF BIO, EVVO VMEGS digi
		<i>Určí na mapě světadíly, porovná je podle zvolených kritérií. Na mapě světa lokalizuje vybrané makroregiony</i>	makroregiony světa	určující a porovnávací kritéria; • EU • AU • ASEAN • NAFTA • MERCOSUR • OPEC	VMEGS, MKVV MV Vko, VDO OSR, MKVV ČJ, DĚJ

				- NATO jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních i socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - jádra, periferie - náboženství - jazykové rodiny	
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných	Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	Přiměřeně hodnotí vybrané makroregiony, světadíly a oceány z hlediska přírodních a společenských poměrů. Rozliší přírodní a společenské znaky regionů. Přiměřeně charakterizuje vybrané regiony z hlediska různých parametrů (společenských i přírodních).	světadíly, oceány, makroregiony	určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních i socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - stereotypy a zjednodušená mediální sdělení, předsudky, - kulturní ledovec, - multikulturalita vs. homogenita společnosti - kulturní rozrůzněnost x hranice - koloniální a post-koloniální společnosti	M, INF BIO VMEGS, MKVV MV, ČJ, UMK

<i>makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i>					
TEMATICKÁ OBLAST: ČESKÁ REPUBLIKA					
Z-9-6-03 <i>hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu</i>	Z-9-6-03p <i>určí zeměpisnou polohu a rozlohu ČR a její sousední státy</i> Z-9-6-03p <i>rozlišuje přírodní poměry ČR, popíše povrch a jeho členitost</i> Z-9-6-03p <i>uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</i>	<i>Zhodnotí přírodní a socio-ekonomické poměry České republiky (vč. evropského a světového kontextu). Charakterizuje zeměpisnou polohu ČR, vč. sousedních států. Dokáže popsat přírodní poměry a povrch ČR. Dokáže popsat, jak je v ČR rozmístěno obyvatelstvo.</i>	ČR	zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo (základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry); stárnutí populace, brain drain, urbanizace, suburbanizace rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství (případ Ústeckého kraje, česko-německého příhraničí); transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu Turismus, UNESCO (Krušnohoří, Západočeské lázně)	BIO INF, M D, Vko, VDO VMEGS MKVV, OSR
Z-9-6-04 <i>lokalizuje na mapách jednotlivé</i>	Z-9-6-04 p <i>vyhledá na mapách jednotlivé kraje ČR a charakterizuje</i>	<i>Na mapě vymezí kraje, jádrové a periferní oblasti ČR.</i>	regiony ČR	územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu,	Vko, VDO VMEGS, MKVV D NJ, AJ

<i>kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</i>	<i>hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti</i>			- vlastní tematická mapa, - vlastní data, jejich sběr přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech (Erzgebirge-Krušnohoří, Egrensis, Elbe-Labe)	digi
TEMATICKÁ OBLAST: TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE					
Z-9-7-01 <i>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i>	Z-9-7-01p <i>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i>	<i>Umí se bezpečně orientovat a pohybovat v terénu, využívá k tomu dostupné přístroje a vybrané mapové aplikace.</i>	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	orientační body, jevy, pomůcky a přístroje - vnímání a zobrazování krajiny - orientace v terénu - navigace podle mapy 3D materiály, virtuální prohlídky - animace geografických reálií - vizualizace dat - land use a změny ve využití krajiny	<i>TERÉNNÍ EXKURZE/VÝLET FORMOU EXPEDICE</i> IVT, M, digi

Školní vzdělávací plán ZEMĚPIS – 9. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP RVP ZV	OČEKÁVANÝ VÝSTUP IVP	OČEKÁVANÝ VÝSTUP ŠVP	UČIVO (CELEK)	UČIVO (ZAMĚŘENÍ)	INTEGRACE DALŠÍCH VO A PT
TEMATICKÁ OBLAST: GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE					
Z-9-1-01 <i>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i>		<i>Používá vybrané digitální mapy, mapové portály a databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa/modelových států. Objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality vybraných regionů světa. Analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky/prvky konkrétních geografických lokalit v ČR</i>	komunikační geografický a kartografický jazyk	statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky - Český statistický úřad, - OSN statistiky - EUROSTAT ad. základní informační geografická média a zdroje dat - databáze geografických informací - zobrazení geografické reality pomocí různých tematických digitálních map - tvorba vlastní digitální mapy vybraného jevu v ČR	M, INF, MV VMEGS AJ, NJ digi, INF
TEMATICKÁ OBLAST: SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ					
Z-9-4-01 <i>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou</i>		<i>Dokáže posoudit to, jak je na Zemi rozmístěné obyvatelstvo; určí faktory, které tento stav ovlivňují</i>	obyvatelstvo světa	základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky dopady klimatických změn na pobřežní oblasti; klimatičtí uprchlíci	M, INF VMEGS, MKVV EVVO

<i>organizaci světové populace</i>					
Z-9-4-03 <i>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</i>		<i>Chápe rozdíly mezi hospodářskými sektory, jejich náročnost na zdroje, jejich funkci; zhodnotí hlavní surovinové a energetické zdroje.</i>	světové hospodářství	sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně • HDP • HDI • Index demokracie • Index lidského štěstí konflikty o vodu, diamanty, ropu půda, péče o ni, biodiverzita Fair Trade x konvenční obchod globalizace (ekonomická, kulturní, environmentální)	M BIO, EVVO VMEGS
Z-9-4-02 <i>posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</i>	<i>Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel</i>	<i>Dokáže zdůvodnit, jak přírodní podmínky ovlivňují lidská sídla; popíše základní znaky sídel.</i>	globalizační společenské, politické a hospodářské procesy	aktuální společenské, sídelní poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace • megalopole • slum udržitelnost života	VMEGS, MKVV MV M
Z-9-4-04	<i>vyhledá na mapách</i>	<i>Chápe, které faktory</i>	globalizační	aktuální společenské, sídelní, politické a	VMEGS, MKVV

<i>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</i>	<i>nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace</i>	<i>ovlivňují rozmístění hospodářských aktivit na Zemi. Na mapě určí oblasti vyhledávané turisty (Evropa, ČR, místní region).</i>	společenské, politické a hospodářské procesy	hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace • turismus • udržitelný turismus • nadměrný turismus UNESCO	MV
Z-9-4-05 <i>porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</i>		<i>Na vybraných příkladech porovná zájmové integrace států, určí jejich podobné a odlišné znaky.</i>	globalizační společenské, politické a hospodářské procesy	aktuální společenské, politické a hospodářské poměry současného světa • EU • NATO • OSN další vybrané příklady (OPEC, OECD)	VkO D VMEGS MKVV
			regionální společenské, politické a hospodářské útvary	porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy	VMEGS, MKVV D, VkO

Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech		Na mapách určí, které regiony jsou aktuálně geopoliticky nestabilní a pojmenuje jejich problémy (příčiny).	regionální společenské, politické a hospodářské útvary	hlavní světová konfliktní ohniska - Evropa - Blízký Východ Zamrzlé konflikty Index rozpadlosti států, Index demokracie	MKVV, MV, VMEGS D EVVO Vko, VDO INF
---	--	--	--	--	---

TEMATICKÁ OBLAST: ČESKÁ REPUBLIKA					
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy	S pomocí mapy lokalizuje místní region (bydliště).	místní region	zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu vlastní tematická mapa	INF digi, UMK
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	Přiměřeně zhodnotí, jaké přírodní podmínky, hospodářské a kulturní poměry panují v Krušnohoří.	místní region	vztahy k okolním regionům (kraje, euroregiony, státy) základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) digitální mapové portály	VMEGS, MKVV Vko, DĚJ, UMK, ČJ, NJ, AJ VDO, VMEGS, MKVV, MV digi

				z regionu (turistika)	
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států		Dokáže vysvětlit postavení ČR v mezinárodních organizacích.	Česká republika	hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu EU, NATO, OSN	VkO, DĚJ VDO, VMEGS, MKVV, MV M INF, VDO

TEMATICKÁ OBLAST: TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Umí se orientovat a bezpečně pohybovat v terénu.	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; • vnímání a zobrazování krajiny • orientace v terénu • navigace podle mapy • 3D materiály, virtuální prohlídky • animace geografických reálií • vizualizace dat • land use a změny ve využití krajiny • GPS, DPZ stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a	TERÉNNÍ EXKURZE/VÝLET FORMOU EXPEDICE IVT, M digi EVVO, BIO D, ČJ, UMK, NJ, AJ
---	--	--	---	---	--

				výšek objektů v terénu;	
Z-9-7-02 <i>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</i>		<i>V krajině určí pomocí pozorování svoji polohu, zorientuje se (s pomocí mapy či plánu) a určí hlavní viditelné dominanty.</i>	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	IVT, M, FY, BIO UMK
Z-9-7-03 <i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</i>	Z-9-7-03p <i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</i>	<i>Při praktickém nácviku prokáže, že se dokáže v terénu pohybovat bezpečně. Ví, jak jednat v případě život ohrožující situace.</i>	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života	živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích zásady první pomoci	VkZ, VDO Vko, OSR

6.6. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa – osvojování s estetickým účinkem. Dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince i okolního světa. V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Na II. stupni je Kultura a umění připomínána historickými souvislostmi a společenskými kontexty. To otevírá společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů. Přispívá k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření a porozumění uměleckému dílu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

6.6.1 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

V etapě základního vzdělávání se v rovině produkce, recepce a reflexe stávají obsahovými doménami:

- vokální činnost
- instrumentální činnost
- hudebně pohybová činnost
- poslechová činnost

Tyto hudební činnosti komplexně rozvíjejí celkovou osobnost žáka, zejména jeho hudebnost – sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a poslechové dovednosti. V širších souvislostech vedou k porozumění hudebnímu umění a chápání kontinuity proměn historických a společenských událostí. Prezentace pro 6. - 9. ročník: Procházka hudebními slohy a Hudební abeceda

Časové vymezení:

- 6. třída 1 hodina
- 7. třída 1 hodina
- 8. třída 1 hodina
- 9. třída 1 hodina

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenové třídě, mimo budovu školy (práce v plenéru) Jsou využívány hudební materiály (notové party, Orffovy nástroje, CD aj.). Žáci pracují samostatně, ve skupinách. Prezentují se projekty a hudebně pohybovými hrami.

Průřezová témata:

V tomto předmětu jsou realizovány tato PT: OSV, VDO, VMEGS, MKV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Kompetence k učení

- používá hudební termíny
- samostatně vyhledává a třídí informace a využívá je v tvůrčích činnostech ve škole i v praktickém životě, operuje s
- běžnými termíny, znaky a symboly, propojuje poznatky o hudbě s jinými druhy umění a dalšími společenskovedními oblastmi
- vytváří si pohled na kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- na základě hudební vyspělosti charakterizuje skladby a srovnává je
- kriticky zhodnotí umělecké výkony svoje, svých spolužáků i výkonných umělců, svůj názor podpoří vhodnými argumenty
- vhodnými argumenty

Kompetence komunikativní

- pracuje s vhodnými jazykovými a výrazovými prostředky řeči (artikulace, intonace, síla lidského hlasu)
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory o hudbě, vyjadřuje se výstižně, souvisle, kultivovaně.
- naslouchá druhým, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse o hudebních dílech a výkonech, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- orientuje se v notovém záznamu

Kompetence sociální a personální

- vytváří si pozitivní vztah k sobě samému i ke svému okolí
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi,
- respektuje různá hlediska

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí.
- chrání naše tradice a kulturní dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění
- v životě školy a v projektech reflektuje naše kulturní zvyklosti, tradice a historické mezníky, které dané období přináší

Kompetence pracovní

- používá jednoduché hudební nástroje, event. jednoduchou audiotechniku
- koncentruje se na svůj výkon
- dodržuje vymezená pravidla
- vytváří si vztah k hudebním činnostem

Kompetence digitální

- aktivně a smysluplně využívá elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- zaznamenává, snímá, přenáší i prezentuje hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatňuje digitální technologie jako nástroj sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vyhledává a sdílí inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

ročník: 6. – 9.

Vzdělávací předmět: Hudební výchova

Očekávané výstupy z RVP ZV <i>Upravené OV - PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách <i>HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata</i>	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, tyto aktivity zaznamenává za pomoci digitálních technologií (mobil, záz. zařízení)	rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, tvorba tónu, doprovod písně pomocí ostinata záznam hudebních aktivit žáků	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - rozvoj schopností sebepoznávání Inf
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Pěvecký, mluvní projev, intonace, vokální improvizace, hudební rytmus, interpretuje vybrané lidové a umělé písně	OSV-psychohygiena, komunikace
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, <i>HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně</i>	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody za pomoci dostupného hudebního softwaru, provádí jednoduché hudební improvizace	improvizace jednotlivých hudebních forem, hudební rytmus, pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu, rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	OSV - rozvoj schopností poznávání Inf
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	ro rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	hudební styly a žánry	MKV - kulturní difference
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	orientace v hudebním prostoru	MKV - multikulturalita současného světa VMGS - Evropa a svět nás zajímá

HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	hudební styly a žánry, uvede jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	MKV - kulturní difference
HV-9-1-07 vyhledává souvislost mezi hudbou a jinými druhy umění <i>-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu</i> <i>- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</i> <i>- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl</i>	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokáže využít možnosti, která jim dávají multimédia a digitální prostředí	slovně charakterizuje hudební díla a vyjadřuje vlastní soudy a preference legální a nelegální stahování hudby - autorská práva vhodné a nevhodné využití hudby – hudba v reklamě, v PC hrách	MKV - kulturní difference Inf

6.6.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa – tj. osvojování s estetickým účinkem. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně znakovými systémy. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvoření, vnímání a interpretaci. V procesu tvorby žák rozvíjí svou smyslovou citlivost. Uvědomuje si svou subjektivitu a při komunikaci s ostatními si ověřuje účinky své tvorby, srovnává, porovnává, obhazuje svou tvorbu. V hodinách výtvarné výchovy žák uplatňuje své zkušenosti při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Rozeznává podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a na základě svých zkušeností vybírá vhodné prostředky ke svému vyjádření. Užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií

Časové vymezení:

6. a 7. ročník: 2 hodiny

8. a 9. ročník: 1 hodina

Místo realizace: výuka probíhá v pracovně VV a PČ, v kmenových učebnách, v učebně výpočetní techniky nebo mimo budovu školy (práce v plenéru)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty, návštěvy muzeí a galerií, seznámení s uměleckými díly, besedy nad vlastní tvorbou, besedy nad vlastními díly

Kompetence k učení

- učí se vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení (poznávání), v tvůrčích činnostech
- učí se operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- učí se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací

Kompetence k řešení problémů

- učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat řešení
- učí se samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení empirické a tvořivé postupy
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, učí se obhájit vlastní řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Kompetence komunikativní

- učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu
- učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- učí se rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- učí se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- učí se účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- učí se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska
- učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

- učí se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do
- situací ostatních lidí

- vnímá emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektuje jejich odlišnost a přijímá je jako další z mnoha možností, hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat i dílo, jež mu není blízké, jako svébytné vyjádření zasluhující si úctu a pozornost
- učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění

Kompetence pracovní

- učí se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovní výtvarné výchovy i další, určené k samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách
- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- - žáci správným způsobem používají materiál, nástroje a vybavení

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- užívá různorodé vizuálně obrazné prostředky včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě,
- nalézá neobvyklé postupy a různé varianty řešení
- sdílí a prezentuje tvůrčí záměry, témata a výsledky tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a
- interpretace
- vyhledává a sdílí inspirační zdroje, umělecká díla i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata:

- OSV - poznávání lidí
- kreativita

- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace
- hodnoty, postoje, praktická etika
- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace a kompetice

VDO - občanská společnost a škola

VMEGS - Evropa a svět nás zajímají

- objevujeme Evropu a svět
- jsme Evropané

MKV - kulturní difference

- lidské vztahy
- multikulturalita

EV - vztah člověka k přírodě

- ekosystémy
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

MV - práce v realizačním týmu

- fungování a vliv médií ve společnosti
- tvorba mediálního sdělení

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

ročník: 6. – 7.

Vzdělávací předmět: Výtvarná výchova

Očekávané výstupy z RVP ZV <i>Upravené OV - PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy <i>VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru pro získání osobitých výsledků</i>	vizuálně obrazná vyjádření a jejich vztahy, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	linie, tvary, objemy, jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, výtvarný charakter linie, výrazové kvality linií, hledání vztahů mezi liniemi, rozvedení lineárních kvalit materiálu do prostoru, uspořádání objektů do celků v ploše, objemu prostoru	OSV
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie <i>VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i>	uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru, při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	navazování různých smyslových podnětů – prožívání světa zrakovými, hmatovými, čichovými, zvukovými a chuťovými vjemy	OSV
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy	zachycuje jevy, užívá metody	samostatně si volí a vybírá z	OSV, EV, MV,

v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích <i>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace, uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru záměrně vyhledává a zachycuje objekty, které jsou podnětné pro různé smysly, využívá grafický editor pro práci s obrazem a jeho záměrnou proměnu vytváří si sestavy prvků v grafickém editoru a různě je variuje	nabídnutých materiálů, technik a postupů ty, které vedou k optimálnímu výsledku vlastní práce vizuální prostředky, obraz statický a dynamický a jeho proměna	Inf
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření;	kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní vyjádření, uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje rozpozná přínos aplikace pro tvorbu svého vlastního díla záměrně používá tyto aplikace	zkoumá nové, dosud neznámé vyjadřovací prostředky, kombinuje je a sleduje změny účinku svého vyjádření nová média (digitální fotografie, video, animace) vyjádření pohybu – souvislý pohyb	OSV, VDO, MV Inf
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku, vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	makrosvět a mikrosvět; zkoumání a objevování skrytých podob světa v souvislosti se změnami měřítka a úhlu pohledu	OSV
VV-9-1-06 interpretuje umělecká	interpretuje obrazná vyjádření	práce s širokou tematikou,	OSV, MKV, VMEGS

vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků <i>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i>	současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků, vytváří si vlastní digitální databanku děl pro další využití, postupuje podle pravidel autorských práv	individuální, skupinové, kolektivní, s cíleným využitím všech dostupných prostředků, technik a formátů online sbírky regionálních, národních a světových galerií a muzeí, výběr podle zájmu, prezentace informací a sdílení	
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-08 nalézá vhodnou formu pro jejich vyjádření	ověřuje účinky vizuálně obrazných vyjádření, uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru sdílí svou tvorbu v okruhu školy i širším	základní orientace v uměleckých slozích a hlavních uměleckých směrech ve vztahu k osobní zkušenosti žáků sdílení a postprodukce - autorská práva a licence formy prezentace prezentace na sociálních sítích – výhody a rizika	OSV, MKV, MV Inf

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

ročník: 8. a 9.

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Očekávané výstupy z RVP ZV <i>Upravené OV - PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků <i>VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	vizuálně obrazná vyjádření a jejich vztahy, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	linie, tvary, objemy, jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, výtvarný charakter linie, výrazové kvality linií, hledání vztahů mezi liniemi, rozvedení lineárních kvalit materiálu do prostoru, uspořádání objektů do celků v ploše, objem prostoru	OSV
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie <i>VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i>	uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru, při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	navazování různých smyslových podnětů – prožívání světa zrakovými, hmatovými, čichovými, zvukovými a chuťovými vjemy	OSV, MV, VDO
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy	zachycuje jevy, užívá metody	samostatně si volí a vybírá z	OSV, EV, MV

v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích <i>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace, uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru vytváří si sestavy prvků v grafickém editoru a různě je variuje	nabídnutých materiálů, technik a postupů ty, které vedou k optimálnímu výsledku vlastní práce vizuální prostředky, obraz statický a dynamický a jeho proměna	Inf
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření;	kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní vyjádření, volí odpovídající nástroje k tvorbě a proměně digitálního vizuálního obsahu experimentuje s propojením zvuku, obrazu a textu podle vlastního záměru experimentuje s postprodukcí vlastních tvůrčích počinů při tvorbě a postprodukcí vizuálního obsahu a jeho sdílení postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí	zkoumá nové, dosud neznámé vyjadřovací prostředky, kombinuje je a sleduje změny účinku svého vyjádření nová média (digitální fotografie, video, animace)	OSV, VDO, MV
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového	makrosvět a mikrosvět; zkoumání a objevování skrytých podob světa v	OSV

rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	účinku, v rovině subjektivního účinku, vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	souvislosti se změnami měřítka a úhlu pohledu	
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků <i>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i>	interpretuje obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků se záměrem se rozšiřuje a třídí podle osobně vytvořených kritérií digitální databanku uměleckých děl, postupuje podle autorských práv a licencí	práce s širokou tematikou, individuální, skupinové, kolektivní, s cíleným využitím všech dostupných prostředků, technik a formátů online sbírky regionálních, národních a světových galerií a muzeí, výběr podle zájmu, prezentace informací a sdílení významné výstavy, události (Pražské Quadriennale, Bienále v Benátkách, Cena Jindřicha Chalupeckého, Design blok)	OSV, MKV, VMEGS Inf
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-08 nalézá vhodnou formu prezentace v digitálním prostředí	ověřuje účinky své tvorby, s využitím digitálních technologií je sdílí s ostatními s využitím digitálních technologií volí různé způsoby prezentace vlastní tvorby při sdílení vizuálního a multimediálního obsahu dodržuje pravidla autorských práv	základní orientace v uměleckých slozích a hlavních uměleckých směrech ve vztahu k osobní zkušenosti žáků sdílení a postprodukce - autorská práva a licence formy prezentace prezentace na sociálních sítích – výhody a rizika	OSV, MKV, MV Inf

6.7.Člověk a zdraví

6.7.1. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku **2 hodiny týdně**. Napomáhá k všestrannému tělesnému a duševnímu rozvoji. Žák si osvojuje a zdokonaluje pohybové dovednosti, má význam v pohybu pro zdraví, ovlivňuje vytrvalost, houževnatost, sebeovládání, učí se jednání a chování. Důraz je kladen na zdravotní tělesnou výchovu, regenerační cvičení. Předmět tělesná výchova prolíná všemi dalšími vyučovacími předměty, především svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- a)** činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- b)** činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- c)** činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Vzdělání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Předmětem prolínají průřezová témata:

VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědného chování

OSV - obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích

MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy,....

EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Organizace vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování.

Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, řídí a organizují svoji činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- zpracovávají informace o pohybových aktivitách ve škole
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel sleduje pokrok žáků a dodává sebedůvěru

Kompetence k řešení problémů

- žáci vnímají různé problémové situace a plánují způsob řešení jejich problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, která jsou schopni obhájit
- učitel pracuje s chybou žáka jako s příkladem, na kterém ukáže správnou cestu k řešení
- vede žáky ke správnému způsobu řešení problémů

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- osvojují si kultivovaný ústní projev a zapojují se do diskuze
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- zadává úkoly, na kterých mohou spolupracovat a při činnostech pomáhá

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině a podílejí se na vytváření pravidel v týmu
- v případě potřeby dokáží pomoci nebo o ni požádají
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru
- učitel umožňuje každému zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat a podle potřeby pomáhá
- požaduje dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák..)
- učitel vede žáky k ohleduplnosti k ostatním
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivnosti při organizaci své práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají získané dovednosti v běžné praxi
- ovládají základy první pomoci
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální

- učitel umožňuje žákům využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu
- žáci jsou vedeni k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví
- žáci se učí cíleně zařazovat kompenzační cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

ročník: 6.

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Očekávané výstupy z RVP ZV <i>Upravené OV - PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity - pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho oslabení a jednostrannou zátěž	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	OSV – sebepoznání a sebepojetí přírodopis, fyzika,
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro		

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	uvedenou (danou) pohybovou aktivitu - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při tělocviku a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičtým doprovodem – základy rytmičké	OSV – osobnostní rozvoj, psychohygiena OSV– seberegulace a sebeorganizace EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
---	---	---	---

	činnostech mimo hodiny tělesné výchovy	gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, granátem - sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty - bruslení (podle podmínek školy) - další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny		
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Činnosti podporující pohybové učení - komunikace v tělocviku – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, značky,	

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje - prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví - rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka,	vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - organizace prostoru pohybových činností – v	VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji			
TV-9-3-04			

rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže <i>TV-9-1-02p</i> usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí <i>TV-9-1-03p</i> cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá	organizátora - vyžaduje dodržování základních pravidel při rozhodování her - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	nestandardních podmínkách, sportovní výzbroj výstroj – výběr, ošetřování - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - dopravní výchova: bezpečně na kole, skateboardu, bruslích	
---	--	---	--

základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy <i>TV-9-1-04p</i> odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem <i>TV-9-1-04p</i> vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity <i>TV-9-1-05p</i> uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného <i>TV-9-1-05p</i> uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti <i>TV-9-2-01</i> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech <i>TV-9-2-02p</i> posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků <i>TV-9-3-01p</i> užívá osvojovanou odbornou			
--	--	--	--

terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka <i>TV-9-3-02</i> naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu <i>TV-9-3-03</i> dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji <i>TV-9-3-04p</i> rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka <i>TV-9-3-05p</i> sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je <i>TV-9-3-06p</i> spolurozhoduje osvojované hry a soutěže			
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

ročník: 7.

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Očekávané výstupy z RVP ZV <i>Upravené OV - PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho oslabení a jednostrannou zátěž - podílí se na organizaci pravidelných pohybových aktivit v rámci třídy	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	OSV – sebepoznání a sebepojetí přírodopis, fyzika
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly		
TV-9-1-04	- vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu		

odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při tělocviku a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem –	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – osobnostní rozvoj, psychohygiena EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
--	---	--	---

	- zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny	základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, granátem - sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty - lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku - další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	Hudební výchova, anatomie, rodinná výchova (estetika) MKV MV
--	--	---	---

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	tělesné výchovy - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje - prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně	Činnosti podporující pohybové učení - komunikace v tělocviku – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	OSV – osobnostní rozvoj, řešení problémů
---	---	---	--

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví - rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - vyžaduje dodržování základních pravidel při rozhodování her - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly	- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - organizace prostoru pohybových činností – v nestandardních podmínkách, sportovní výzbroj výstroj – výběr, ošetřování - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování
--	--	--	---

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže <i>TV-9-1-02p</i> usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí <i>TV-9-1-03p</i> cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy <i>TV-9-1-04p</i> odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem <i>TV-9-1-04p</i> vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity <i>TV-9-1-05p</i> uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného <i>TV-9-1-05p</i> uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu, chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými	- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - dopravní výchova: dopravní nehoda, rychlost a brzdná dráha, následky dopravní nehody	
---	--	--	--

testy změří úroveň své tělesné zdatnosti <i>TV-9-2-01</i> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech <i>TV-9-2-02p</i> posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků <i>TV-9-3-01p</i> užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka <i>TV-9-3-02</i> naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu <i>TV-9-3-03</i> dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji <i>TV-9-3-04p</i> rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka <i>TV-9-3-05p</i> sleduje určené prvky pohybové			
---	--	--	--

činnosti a výkony a vyhodnotí je <i>TV-9-3-06p</i> spolurozhoduje osvojované hry a soutěže			
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

ročník: 8.

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Očekávané výstupy z RVP ZV <i>Upravené OV - PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-03 se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity - pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho oslabení a jednostrannou zátěž, podílí se na organizaci pravidelných pohybových aktivit v rámci třídy - podílí se na organizaci pravidelných pohybových aktivit v rámci třídy, organizuje (spoluorganizuje) v rámci školy pohybové aktivity pro mladší žáky - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	OSV – sebepoznání a sebepojetí přírodopis, fyzika

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při tělocviku a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie,	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – osobnostní rozvoj, psychohygiena EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
---	--	--	---

		přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičkým doprovodem – základy rytmičké gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance - úpoly – základy sebeobrany - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, granátem, vrh koulí - sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty - lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika,	Hudební výchova, anatomie, rodinná výchova (estetika) MKV MV
--	--	---	---

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-02	- zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku - další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) Činnosti podporující pohybové učení - komunikace v tělocviku – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	
---	--	--	--

naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče,	- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje - prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví - rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role	- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - organizace prostoru pohybových činností – v nestandardních podmínkách, sportovní výzbroj výstroj – výběr, ošetřování - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence,	OSV – osobnostní rozvoj, řešení problémů VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování
--	---	--	--

rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - vyžaduje dodržování základních pravidel při rozhodování her - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zapojuje se do přípravy a realizace třídy nebo školní pohybové aktivity	vyhodnocování - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - dopravní výchova: chodec, křižovatky, obytná a pěší zóna, železniční přejezdy	
--	--	--	--

<i>TV-9-1-02p</i> usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí <i>TV-9-1-03p</i> cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy <i>TV-9-1-04p</i> odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem <i>TV-9-1-04p</i> vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity <i>TV-9-1-05p</i> uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného <i>TV-9-1-05p</i> uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu -chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti <i>TV-9-2-01</i> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové			
---	--	--	--

dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech <i>TV-9-2-02p</i> posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků <i>TV-9-3-01p</i> užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka <i>TV-9-3-02</i> naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu <i>TV-9-3-03</i> dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji <i>TV-9-3-04p</i> rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka <i>TV-9-3-05p</i> sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je <i>TV-9-3-06p</i> spolurozhoduje osvojované hry a soutěže			
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

ročník: 9.

Očekávané výstupy z RVP ZV <i>Upravené OV - PO</i>	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity - pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho oslabení a jednostrannou zátěž - se podílí na organizaci pravidelných pohybových aktivit v rámci třídy, organizuje (spoluorganizuje) v rámci školy pohybové aktivity pro mladší žáky - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	OSV – sebepoznání a sebepojetí přírodopis, fyzika

TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního	pohybové činnosti - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti - vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	OSV– seberegulace a sebeorganizace OSV – osobnostní rozvoj, psychohygiena EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
---	---	--	--

provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance - úpoly – základy sebeobran - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, základy překážkového běhu, skok do	Hudební výchova, anatomie, rodinná výchova (estetika)
--	---	--	--

	- zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy - používá základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a rozhoduje (spolurozhoduje) utkání i soutěže na úrovni třídy	dálky nebo do výšky, hod míčkem, granátem, vrh koulí - sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty - lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku - další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	MKV MV
--	--	---	------------------------------------

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	(školy) - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - rozhoduje sportovní a pohybové hry a k vysvětlení svých rozhodnutí používá správné názvosloví - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně	Činnosti podporující pohybové učení - komunikace v Tv – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	OSV – osobnostní rozvoj, řešení problémů
---	---	--	--

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	reaguje - prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví - rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - vyžaduje dodržování základních pravidel při rozhodování her	- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - organizace prostoru pohybových činností – v	VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování
--	--	---	---

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - se zapojuje do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity - zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	nestandardních podmínkách, sportovní výzbroj výstroj – výběr, ošetřování - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	Fyzika, matematika, informatika
--	--	--	--

<i>TV-9-1-02p</i> usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí <i>TV-9-1-03p</i> cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy <i>TV-9-1-04p</i> odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem <i>TV-9-1-04p</i> vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity <i>TV-9-1-05p</i> uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného <i>TV-9-1-05p</i> uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti <i>TV-9-2-01</i> zvládá v souladu s individuálními			
--	--	--	--

předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech <i>TV-9-2-02p</i> posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků <i>TV-9-3-01p</i> užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka <i>TV-9-3-02</i> naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu <i>TV-9-3-03</i> dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji <i>TV-9-3-04p</i> rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka <i>TV-9-3-05p</i> sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je <i>TV-9-3-06p</i> spolurozhoduje osvojované hry a soutěže			
--	--	--	--

6.7.2. Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Učební osnovu vypracovala: PhDr. Anita Stachová

Platnost: od 01.09.2022

Počet hodin v učebním plánu:

Ročník	6.	7.	8.	9.	Celkem
Počet hodin	0	0	1	1	2

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2.stupeň:

Cílem předmětu Výchova ke zdraví je poskytovat informace, které jsou nezbytně nutné pro vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Zdraví člověka je utvářeno mnoha aspekty, jako je styl života, preventivní chování, kvalita v mezilidských vztazích apod. Zdraví je základním předpokladem pro spokojený život, pro optimální výkonnost. Výchova ke zdraví napomáhá žákům získat si vědomosti, dovednosti a návyky, které umožňují učení hodnot, případně postojů, které vedou k uvážlivému chování v oblasti zdraví. Zásadním úkolem Výchovy ke zdraví je přecházení rizik, která ohrožují zdraví, chování v mimořádných situacích, kdy je potřeba mít odpovědnost za své zdraví. Jde tedy o způsoby rozhodování vůči odpovědnosti zdraví svého, ale i druhých.

Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- Frontální výuka s demonstračními pomůckami
- Skupinová práce
- Krátkodobé projekty
- Besedy, exkurze
- Využití informací digitálních technologií

Mezipředmětové vztahy jsou dále naplňovány v předmětech /

- Český jazyk a literatura
- Cizí jazyk
- Přírodopis

- Chemie
- Fyzika
- Informatika
- Výtvarná výchova
- Tělesná výchova

Předmětem prolínají průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Kompetence k učení

- Žáky vedeme k vyhledávání, třídění a propojování informací
- Žáky vedeme k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací, k nalézání řešení
- Žáky vedeme k operování s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- Žáky vedeme k vytváření komplexnějších poznatků
- Žáky vedeme ke kritickému myšlení

Kompetence k řešení problémů

- Žáky vedeme vnímání problémové situace ve škole i mimo ni
- Žáky vedeme k přemýšlení nad příčinami, nesrovnalostmi, k plánování, řešení
- Žáky vedeme k vyhledávání informací k řešení problému, k objevování variant
- Žáky vedeme ke kritickému myšlení a uvážlivých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáka k vyjadřování svých myšlenek a názorů, ke kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- Žáky vedeme k naslouchání druhým, k porozumění, vhodnému reagování
- Žáky vedeme k využívání digitálních technologií

Kompetence sociální a personální

- Žáky vedeme ke spolupráci
- Vedeme žáky k dodržování pravidel
- Vedeme je k upevňování mezilidských vztahů
- Vedeme žáky k tomu, aby žák uměl pomoci, ale i o pomoc požádat
- Žáky vedeme k respektování druhých

Kompetence občanské

- Žáky vedeme o respektování názoru druhých
- Žáky vedeme k empatii
- Žáky vedeme k povinnosti se postavit proti fyzickému či psychickému násilí
- Žáky vedeme k poskytnutí pomoci
- Žáky vedeme k zodpovědnému rozhodování v dané situaci
- Vedeme je k respektu životního prostředí, základním ekologickým souvislostem, ale i enviromentálním či globálním problémům

Kompetence pracovní

- Žáky vedeme k bezpečnému užívání různých materiálů, ale i vybavení
- Vedeme žáky k dodržování smluvených pravidel
- Žáky vedeme rozvoji pro profesní orientaci
- Žáky vedeme k hospodárnosti s ohledem na životní prostředí
- Žáky vedeme k osvojování si znalostí a zkušeností

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

8. A 9. ROČNÍK - Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví			
OČEKÁVANÉ VÝTUPY Z RVP	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
VZTAHY MEZI LIDMI A SOUŽITÍ			
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě <i>VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny</i>	osvojuje si pravidla soužití mezi vrstevníky, partnery, chápe mezilidské vztahy a osvojuje si podporující chování v těchto mezilidských vztazích	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	OSV
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	uplatňuje osvojené sociální dovednosti	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	MKV
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE			
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce <i>VZ-9-1-94p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</i>	vnímá fyziologické změny v různém období života jedince, vnímá biopsychosociální spirituální zdraví	dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	OSV, ENV

VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví			
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	chápe odpovědnost za bezpečné chování v době dospívání i v životě, respektuje sexuální orientaci vůči sobě i druhým	sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	OSV
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ			
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví <i>VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím</i>	Vyzná se v základech zdravé výživy, ví, co jsou poruchy příjmu potravy, učí se zdravému způsobu života	- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	OSV

VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví <i>VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy</i>	vnímá své možnosti přímé podpory svého zdraví, usiluje o zlepšení svého životního postoje ke svému zdraví	tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	OSV
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	přijímá odpovědnost za své chování	ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty	OSV
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky <i>VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování</i>	uvědomuje si případné následky nezdravého způsobu života a vliv stravy na jednotlivá onemocnění	ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění;	MV

		preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci Část C Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání MŠMT Praha 2021 101	
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE			
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým <i>VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her</i> <i>VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy</i>	vnímá přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím na příkladech ze života zná psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek	• stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti • autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný	OSV, MV

	uplatňuje sociální dovednosti a modely chování při případném kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, chápe to, že v případě potřeby musí vyhledat odbornou pomoc sobě nebo druhým	internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, doplněk ve sportu • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi <i>VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí</i>	chápe pojem manipulace, vyhodnotí případný vliv manipulativního jednání, uvědomuje si, jak se chovat při krizové intervenci	• bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení	MV

VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc <i>VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla</i>	chová se odpovědně v krizových situacích, chápe, pojem osobní bezpečí	• dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	Kompetence k učení, digitální kompetence
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí <i>VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel</i>	chápe média a jejich sdělení, dokáže vyhodnotit manipulativní vliv reklamy, případně vyhodnotit znaky manipulativního jednání	• manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt • ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události,	MV

		prevence vzniku mimořádných událostí	
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ			
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví <i>VZ-9-1-04p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</i>	respektuje zdravotní stav svůj i ostatních, má snahu o aktivní podporu zdraví	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	OSV, MV
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc <i>VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem</i>	uplatňuje osvojené způsoby svého jednání a postoje vůči svému zdraví	podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	OSV, MV
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ			
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	uvědomuje si nutnost relaxačních technik, chápe pojem aktivního odpočinku	sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	OSV

		• seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování • psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech • mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru	
--	--	--	--

		druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	
--	--	---	--

6.8. Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejích rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah oblasti je na 2. stupni realizován v předmětu Pracovní činnosti a Volba povolání

6.8.1. Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně. Je určen všem, chlapcům i dívkám. Na 2. stupni je **časová dotace**:

6.- 9. třída: 1 hodina

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je rozpracován na tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce.

Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání a je zařazen do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Místo a formy realizace

Žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě, v dílně, na pozemku. Učí se využívat prostředky a materiály k efektivnějšímu výkonu své práce, seznamují se s různými obory řemesel.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Žák:

Kompetence k učení

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody, plánuje a organizuje vlastní práci
- vyhledává a třídí informace, které následně chápe, propojuje a využívá v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- vhodně využívá obecně užívané termíny, znaky a symboly
- má pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problémů (shody, podoby, odlišnosti), nenechá se odradit případným nezdarem
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- prakticky ověřuje správnost řešení problémů a postupy aplikuje

Kompetence komunikativní

- naslouchá promluvám druhých, porozumí jim, vhodně reaguje, diskutuje, argumentuje
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie
- komunikuje v týmu prostřednictvím různých digitálních technologií

Kompetence sociální

- spolupracuje ve skupině, podílí se spolu s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření pozitivní atmosféry v týmu (ohleduplnost, úcta)
- v případě potřeby poskytne první pomoc
- přispívá k debatě a diskusi, oceňuje názory druhých, respektuje různá hlediska a čerpá poučení
- ovládá a řídí své jednání, posiluje svou sebedůvěru a rozvoj

Kompetence občanské

- váží si vnitřních hodnot druhých lidí, respektuje jejich přesvědčení, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- je si vědom svých práv a povinností, zákonů a společenské normy
- rozhoduje se zodpovědně a v případě nutnosti poskytne účinnou první pomoc v krizových situacích či situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice i historické dědictví, má pozitivní postoj k umění, kultuře a tvořivosti, aktivně se zapojuje do kulturního dění
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Kompetence digitální

- využívá digitální technologie a zdroje k posouzení svých schopností, pro orientaci v profesní nabídce a pro výběr vhodného vzdělávání a profesní přípravy
- sestaví své kariérové portfolio v digitální podobě, v modelové situaci prokáže schopnost sebe prezentace při vstupu na trh práce
- vybírá a využívá vhodné digitální technologie při realizaci týmových pracovních úkolů, ke komunikaci, k organizaci své nebo týmové práce a k prezentaci výsledků pracovní činnosti
- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením, běžné technické problémy vyřeší sám nebo si najde návod na jejich řešení
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Předmětem prolínají **průřezová témata:**

OSV, VDO, EV, MV, VMEGS,

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací předmět: Pracovní činnosti

II. stupeň

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Upravené OV - v rámci PO	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
Žák: Práce s technickými materiály ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady	provádí jednoduché práce s různými materiály, dodržuje technologickou kázeň využívá videonávody dokáže vybrat vhodný materiál a nářadí k výrobě jednoduchých výrobků umí si naplánovat a zorganizovat postup pracovní činnosti umí použít technickou dokumentaci, dokáže zpracovat jednoduchý náčrt výrobku, dokáže se orientovat v návodech na sestavení komerčně prodávaných výrobků zná a dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při použití nástrojů a	<i>ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i> <i>ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</i> <i>ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost</i> <i>ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech</i> <i>ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady</i>	- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní	OSV - seberegulace, sebeorganizace, kreativita řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Inf MV VMEGS EV - třídění odpadu ve třídě a škole PŘ VV – projekty obydlí Vzk – zásady 1. pomoci

bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	nářadí, dokáže poskytnout první pomoc při úrazu	<i>bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím</i> <i>poskytne první pomoc při úrazu</i> - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu <i>ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</i>	prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla, zásady první pomoci	Př – význam rostlin
Pěstitelské práce, chovatelství ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	volí správné postupy pro pěstování vybraných rostlin	<i>ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</i>	• pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie	
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	pěstuje rostliny a využívá je pro výzdobu umí použít vhodné pracovní pomůcky má základní znalosti chovu drobných domácích zvířat,	<i>ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výdobě</i> <i>ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i>	• základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie,	

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty Provoz a údržba domácnosti ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	zná zásady bezpečného kontaktu se zvířaty dodržuje zásady BOZP, bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc dokáže provádět jednoduché platební operace a vede jednoduché domácí účetnictví dokáže provádět jednoduché pracovní činnosti v domácnosti, orientuje se v návodech na obsluhu běžných domácích spotřebičů dokáže správně používat pomůcky, nástroje a domácí spotřebiče, provést drobnou domácí údržbu výše uvedeného	<i>ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</i> <i>ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami</i> <i>ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku</i> <i>ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</i> <i>ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné</i>	bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin • pracovní pomůcky a nářadí, jejich použití a údržba • chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty • zásady BOZP, zásady první pomoci, zásady péče o chovaná zvířata • rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; • údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho	Př M- výpočet příjmů a výdajů, projekty obydlí M, TK, Vv, Vzk EV- lidské aktivity, problémy životního prostředí OSV VDO
--	--	--	--	---

ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	dodržuje pravidla BOZP, umí poskytnout první pomoc, včetně úrazu elektrickým proudem	<i>prostředky při práci v domácnosti</i> <i>ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií</i>	ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti - elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem - zásady BOZP při práci s elektrickými spotřebiči - kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku	Ev – dopad na životní prostředí, ekologická likvidace Ch F – elektrický proud Inf
Příprava pokrmů ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	obsluhuje bezpečně kuchyňský inventář	<i>ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i>		
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	připraví samostatně jednoduché pokrmy vyhledá na internetu recept	<i>ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy</i>		
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy stolu ve společnosti	<i>ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu</i>		
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce;	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny,	<i>ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce;</i>		

poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni Volba povolání ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	poskytne první pomoc orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí vyhledává na specializovaných portálech informace o vybraných profesích a profesních dovednostech, interaktivně se seznamuje s pracovními činnostmi, nástroji a prostředím vybraných profesí dokáže posoudit své možnosti při volbě vhodného povolání využívá hry, testy a speciální aplikace k sebepoznání a hodnocení svých schopností dokáže využít profesní informace pro výběr vhodného vzdělání v modelových situacích prokáže schopnost sebe prezentace při vstupu na trh práce	<i>poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i> <i>ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách, využívá k tomu digitální zdroje</i> <i>ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti i s využitím digitálních zdrojů v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života</i> <i>ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání</i> <i>ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání</i>	- příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole trh práce – druhy povolání, profesí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	Vkz – zdravá výživa CH – cukry, tuky, bílkoviny MKV Inf Vkz - hygiena Inf
---	---	--	---	---

využívá digitální technologie	využívá digitální nástroje k prezentaci své osoby, svých zkušeností a dovedností sestavuje své osobní portfolio vyhledává informace o tom, jaká kvalifikace je předpokladem pro vybranou profesi, orientuje se v online databázích SŠ a VŠ) a kurzů celoživotního učení) vyplní elektronické formuláře spojené s přihláškou na SŠ, orientuje se v online prostředí administrace přijímacího řízení vyhledává (na internetu) informace o pracovních příležitostech v regionu, v modelové situaci odpoví na nabídku pracovní pozice, vytvoří s využitím připravených šablon životopis a motivační dopis v elektronické podobě	<i>-byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů</i> <i>- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání</i> <i>vyhledává informace o tom, jaká kvalifikace je předpokladem pro vybranou profesi, orientuje se v online databázích SŠ a VŠ) a kurzů celoživotního učení)</i> <i>vyplní elektronické formuláře spojené s přihláškou na SŠ, orientuje se v online prostředí administrace přijímacího řízení</i> <i>vyhledává (na internetu) informace o pracovních příležitostech v regionu, v modelové situaci odpoví na nabídku pracovní pozice, vytvoří s využitím připravených šablon životopis a motivační dopis v elektronické podobě</i>	• volba profesní orientace – digitální nástroje hodnocení (testy, hry apod.) sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi, využívání specializovaných webových portálů, aplikací a využívání poradenských služeb • možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby • zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní	OV Inf OSV - sebepoznání Inf Vzk – zdravotní stav MV – vliv médií VDO ČJ – rozhovor, prezentace sebe sama Inf Inf
---	---	--	---	--

			životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů • Podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	Inf Zem – vyhledávání pracovních míst ČJ – životopis, motivační dopis
--	--	--	---	--

6. 9. Doplnující vzdělávací obory

Do RVP ZV se zařazují Doplnující vzdělávací obory (volitelné předměty), které nejsou povinnou součástí základního vzdělávání, jeho vzdělávací obsah pouze doplňují a rozšiřují. Škola zařadila DVO do předmětů Konverzace v Německém jazyce, Dramatická výchova a Ekologická výchova.

Obsahová náplň volitelných předmětů

6.9.1. Konverzace v německém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávací obsah předmětu

- přispívá k chápání a objevování skutečností
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa
- snižuje jazykové bariéry
- umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice
- prohlubuje mezinárodní porozumění
- umožňuje žákům dokonalejší osvojení již studovaného cizího jazyka
- je zaměřen na rozšíření, třídění a upevnění slovní zásoby
- podporuje rozvíjení schopnosti podat a přijmout informaci s porozuměním
- v návaznosti na povinnou výuku žáci získávají další informace z reálií

Časová dotace - 1 hodina týdně v 7. a 8. ročníku

Místo realizace - třídy, učebna informatiky, knihovna

Dělení - na skupiny v rámci ročníku

Průřezová témata

- OSV (Sociální rozvoj)
- VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět)
- MKV (Lidské vztahy, Kulturní difference, Multikulturalita, Etnický původ)
- MDV (Tvorba mediálního sdělení)
- EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí)
- VDO (Občanská společnost a škola)

Formy a metody realizace

vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty olympiády, výjezdy do zahraničí, příležitostné akce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků

- žáci poznávají smysl a cíl učení
Postup:
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vedeme žáky ke sledování jejich pokroku při používání vhodných online nástrojů (např. Evropské jazykové portfolio) a motivujeme je k využívání těchto nástrojů k dosahování vyšších úrovní podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Kompetence k řešení problémů

- žáci se snaží pochopit problém
- žáci vyhledávají vhodné informace
Postup:
- klademe vhodné otázky
- umožňujeme volný přístup k informačním zdrojům
- seznamujeme žáky s různými informačními zdroji, se způsoby práce s nimi (internet, média tištěná, elektronická,...)

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
Postup:
- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,...
- usilujeme o podporu komunikačních dovedností prostřednictvím různých digitálních technologií
- vedeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- motivujeme žáky k aktivnímu vyjádření jejich názoru a komentáře, popřípadě reakci na názory jiných v modelových situacích na sociálních sítích prostřednictvím digitálních technologií

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly
Postup:
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcujeme žáky k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se snaží zodpovědně rozhodnout podle dané situace
Postup:
- vedeme žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedeme žáky k diskuzi
- vedeme žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci se snaží efektivně organizovat svou práci
Postup:
- napomáháme při cestě ke správnému řešení
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- žáci si osvojují cizí jazyk při současném využívání digitálních technologií, učí se vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocují a dále zpracovávají
Postup:
- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- žáci si informace umí ukládat, zálohovat
Postup:
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- žáci znají autorská práva a nutnost uvádět zdroj
Postup:
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- žáci pracují s internetovými informacemi
Postup:
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- žáci využívají vhodné strategie pro digitální čtení
Postup:
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- žáci používají klávesnici pro cizí jazyky
Postup:
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obor
Vzdělávací předmět: Konverzace v německém jazyce

ročník: 7. a 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Nestanovují závaznou úroveň	• rozumí základním informacím v jednoduchém autentickém textu s obrázky • rozumí důležitým informacím v jednoduché konverzaci • v pomalé promluvě zachytí nejpodstatnější informace • samostatně vyhledá v dvojazyčném slovníku význam neznámého slova nebo slovního spojení a ověří si výslovnost v elektronickém slovníku • má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti • umí poskytnout a požádat o informaci (místo, čas, aj.) • vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a v běžných každodenních situacích • popíše počasí, přírodu kolem sebe naučí se	• poslech a četba textů • volná reprodukce přečteného nebo vyslechnutého textu • práce s autentickými materiály z německy mluvících zemí i ČR • popis osoby, místa a situace • dialogy na různá témata • vedení telefonického rozhovoru Tematické okruhy: • Komunikace při vyučování • Meine Familie und ich • Mein Tag • Meine Schule , Klasse • Meine Stadt • Mein Wochenplan • Im Geschäft • Essen und Trinken • Meine Kleidung • Im Restaurant • Jahreszeiten • Krankheiten • Freizeit • Feste u.Feier • In den Ferien • Wohnen	OSV - Sociální rozvoj - Objevujeme Evropu a svět MKV - Multikulturalita - Etnický původ EV - Vztah člověka k prostředí MV - Tvorba mediálního sdělení VDO – Občanská společnost a škola Inf – online slovník ČJ – spisovatelé, umělci HV – hudební skladatelé Př Zem - reálie D Vko – svátky, zvyky

Využívá digitální technologie	používat pozdravy, omluví se • popíše lidské tělo, nemoci • popíše cestu • seznamují se s různými informačními zdroji (internet, média tištěná, elektronická) a vyhledávají informace • žáci si osvojují cizí jazyk při současném využívání digitálních technologií, učí se vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocují a dále zpracovávají • umí si informace ukládat		Inf internetové aplikace
--------------------------------------	--	--	--

6.9.2. Dramatická výchova

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů doplňujícího oboru Dramatická výchova stanovených RVP ZV. Dramatická výchova:

- pracuje se základními výrazovými prostředky divadelního sdělení, kterými jsou lidský hlas a tělo, kultivuje je a směřuje k jejich vědomému používání v procesu dramatické a inscenační tvorby i v běžné komunikaci
- rozvíjí psychosomatické, komunikační a herní dovednosti a schopnosti prostřednictvím tvůrčích aktivit a kolektivní dramatické tvorby
- spolupracuje především s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova, které umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání
- pomáhá utvářet osobnosti žáků, vede je uvědomění si vlastní hodnoty, schopnosti sociálního porozumění, spolupráci s ostatními
- kultivuje prostředky lidské komunikace

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- předmět je na 1. stupni integrován do ostatních předmětů (ČJ a ostatní předměty z oblasti Umění kultura)
- na 2. stupni je vyučován jako povinně volitelný 1 hodinu týdně v 6. ročníku, v 7. 8. a 9. ročníku je integrován do ostatních předmětů (z oblasti Umění a kultura a ČJ)

Organizační vymezení předmětu:

- výuka probíhá ve třídě, na sále, v tělocvičně, v učebně informatiky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, kolektivní práce, práce v týmu.

Kompetence k učení

- žák poznává vlastní pokroky a uvědomuje si problémy, které mu brání v učení

Postup:

- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel používá často kladné hodnocení, které podporuje motivaci žáka pro další spolupráci s ostatními

Kompetence k řešení problémů

- žák samostatně řeší běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonává životní překážky
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu a řídí si jí

Postup:

- učitel vede žáky k samostatnosti a k dovednosti si zorganizovat vlastní činnost
- učitel vhodně s žáky komunikuje a vytváří základ pro objevování problémů – žáci poté navrhnou různé postupné řešení problému

Kompetence komunikativní

- žák se vyjadřuje srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog
- vyjadřuje své názory a postoje a umí vhodnou formou obhájit svůj názor

Postup:

- učitel vytváří vhodné podmínky pro komunikační dovednosti, spolupráci, práci v týmu, vlastní úsudek, iniciativu a zodpovědnost
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, vytváří prostor pro různé názory, respektování originálních, nezdařených aj. názorů)

Kompetence sociální a personální

- žák respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- každý žák osobně zodpovídá za výsledky společné práce

Postup:

- učitel dodává žákům sebedůvěru
- výuka probíhá bez situací nerovnosti a ponížení
- učitel zajišťuje takové podmínky, aby docházelo ke společnému prožívání a společným zážitkům z provedené práce, hry

Kompetence občanské

- žák zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy a pravidla soužití
- žáci prezentují výsledky své práce formou veřejných divadelních vystoupení

Postup:

- učitel vytváří atmosféru demokracie a přátelství
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

- žák je schopen pracovní výdrže, koncentrace na pracovní výkon a jeho dokončení

Postup:

- učitel do výuky zařazuje praktická cvičení v řešení navozených situací

Kompetence digitální

- žák ovládá digitální zařízení a aplikace, využívá je při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data
- vytváří a upravuje digitální obsah
- využívá dostupné online kanály a pořady

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata: OSV – sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, komunikace, rozvoj schopnosti poznávání, psychohygienu, MDV – tvorba med. sdělení, práce v týmu

Vzdělávací oblast: Doplnující vzdělávací obor
Vzdělávací předmět: Dramatická výchova

ročník: 6.

Očekávané výstupy z RVP ZV žák	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy,
DV-9-1-01 uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla DV-9-1-02 propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých DV-9-1-03 rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí DV-9-1-04 prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si	kultivovaný hlasový a tělesný projev používá jako prostředek sdělování o světě, o sobě, o druhých a jako prostředky vytváření jevištní postavy dodržuje hlasovou hygienu používá všechny možnosti svého těla a hlasu pro komunikaci je schopen svým chováním, řečí, výrazem vyjadřovat své vnitřní prožívání - poznávání, cítění, snahy obměňuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině) pracuje ve skupině, aktivně se účastní společné tvorby v herních situacích experimentuje, hledá neobvyklá řešení rozvíjí schopnost empatie, vcítění se do druhého a porozumění jeho chování přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí.	ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ psychosomatické dovednosti tvoření hlasu (šeptání, mluvení nahlas, kontrast), držení těla, verbální i neverbální komunikace monolog, skládání a recitace poezie, diskuse relaxační hry, soustředění herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava, strukturace herní a jevištní situace improvizace, improvizovaný dialog dramatizace předlohy, dramatické hry využití zvukových prostředků k divadelnímu vyjádření orientace v prostoru, rytmická paměť sociálně komunikační dovednosti – komunikace v běžných životních situacích,	HV ČJ – poezie Inf OSV – komunikace

analogie mezi fiktivní situací a realitou DV-9-1-05 přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku DV-9-1-06 rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu	prozkoumává téma z více pohledů pojmenuje hlavní téma, konflikt, uvědomuje si rozdíl mezi realitou a fikcí vstupuje do fiktivních situací a prostoru, učí se v nich dramaticky jednat, řešit konflikty a problémy zahraje krátké scénky v hodinách učí se principům komunikace, kooperace, práci v tvůrčím pracovním týmu prezentuje výsledky své tvorby vnímá dramatické umění jako svébytný druh umění seznamuje se s jeho podstatou a zákonitostmi orientuje se v žánrech dramatického umění (nejen divadelních, ale i filmových, televizních a rozhlasových) seznamuje se s historickými etapami a zvláštnostmi divadelního umění seznamuje se s postupy tvorby dramatického tvaru, se základy dramaturgie, režie, scénografie, scénické hudby, herecké tvorby	v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce • výrazné osobnosti české i světové dramatické tvorby • konflikt jako základ dramatické situace - řešení konfliktu jednáním postav, spontánní jednání PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY • náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování • práce na postavě - charakter, motivace, vztahy • konflikt jako základ dramatické situace, příběh - řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy • inscenační tvorba - dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk	Č – autoři divadelních her Inf
---	---	---	--

		• komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ • základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace • základní dramatické žánry - komedie, tragedie, drama • základní divadelní druhy - činohra, loutkové divadlo (oživení loutky), opera, opereta, muzikál, balet, pantomima) • současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, rozhlasová a multimediální • vybrané etapy a typy světového a českého divadla • smyslové vnímání • vyjádření emocí, pocitů • jednoduchý hudební doprovod • paměť a pozornost • práce s imaginární rekvizitou	ČJ – žánry, druhy MV – Vliv médií na kulturu ČJ – etapy divadla VV, HV OSV – rozvoj schopností poznávání
--	--	---	---

6. 9. 3. Ekologická výchova

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět patří mezi doplňující vzdělávací obory. Je zaměřen na prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Klade důraz na prožitkové poznávání přírody (práce s přírodninami, vlastní badatelská práce, přírodovědné vycházky).

Je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje. Úzce souvisí s předměty Přírodopis a průřezovým tématem Environmentální výchova.

Časová dotace: 1 hodina týdně v 9. ročníku

Místo realizace: kmenová třída, učebna informatiky, učebna přírodopisu, terén, příroda

Formy realizace: krátkodobé projekty, badatelská činnost, laboratorní práce, přírodovědné vycházky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody při pozorování živé i neživé přírody, vyhledává v odborné literatuře, (atlasy, klíče apod.), pozoruje a experimentuje, porovnává ekologické poznatky a odvozuje závěry, používá terminologii, symboliku, učí se souvislostem a propojuje je v daném předmětu i do jiných předmětů

Učitel

- umožňuje žákům vytváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků. Srozumitelně vysvětluje, co se mají žáci naučit. Stanovuje dílčí cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu.

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení problémů, rozvíjí sebekontrolu, systematickosti, vytrvalost a přesnost, analyzuje problém, odhaduje výsledky, vyhodnocuje výsledky, vyhledává informace při řešení problému.

Učitel

- zaznamenává názory, náměty a zkušenosti žáků, klade jednoznačné otázky, kterými vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti. Vhodně zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešení a závěrům sami žáci. Vede žáky k plánování úkolů, k práci s odbornou literaturou. Pracuje s chybou žáka jako s příležitostí ukázat správnou cestu k řešení. Dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

Žák

- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně, naslouchá druhým, diskutuje, reaguje, rozumí jim, rozumí obrazovým materiálům, textům a záznamům, tvořivě je využívá.

Učitel

- zadává úlohy, které vedou k různým způsobům řešení, vede žáky k užívání správné terminologie, výstižnému a souvislému projevu, popisuje názorný materiál, texty a záznamy.

Kompetence sociální a personální

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině, kriticky usuzuje, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učí se diskutovat v malé skupině, ale i ve třídě, oceňuje názor druhého

Učitel

- zadává úkoly tak, aby vedly k týmové práci, výsledky hodnotí způsobem, který umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanské

Žák

- hodnotí svoji práci a práci ostatních, respektuje názory druhých, zodpovědně rozhoduje podle dané situace.

Učitel

- vede žáky k ohleduplnosti k druhým, k respektu a přijetí jejich názorů a nápadů, zajímá se, jak vyhovují žákům jeho způsoby výuky.

Kompetence pracovní

Žák

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje daná pravidla, své poznatky hodnotí nejen z pohledu kvality a funkčnosti, ale i z pohledu ochrany svého zdraví a z pohledu ochrany životního prostředí, chrání společenské a kulturní hodnoty, své poznatky dále využívá v praktickém životě, orientuje se v podnikání.

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení a pomůcek, dodržuje dohodnuté termíny vypracování úkolů, interpretuje texty, obrazové a grafické materiály příslušné k tématům.

Kompetence digitální

Žák

- využívá digitální technologie při získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat o živé a neživé přírodě. ve škole i v terénu získává informace o pozorovaných organismech, porovnává je s informacemi v učebnicích a encyklopediích a srovnávají je s vlastní zkušeností. třídí a uchovává získané informace a data ve vhodných formátech a úložištích. vyhodnocuje různé podoby dat a informací o živé i neživé přírodě a vyvozuje z nich odpovídající závěry.

Učitel

- vede žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích, rozvíjí dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry, vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

Konkrétní rozpracování návrhu doplnění ŠVP: Tento návrh je rozpracován do 9 čtyřhodinových bloků. Jednotlivé bloky mají pracovní název.

1. Co je ekologie, čím se zabývá, evoluce a přírodní výběr
2. Faktory a zdroje prostře
3. Jedinci a populace
4. Vztahy mezi organismy
5. Evoluční ekologie
6. Společenstva
7. Ekosystémy – tok hmoty a energie
8. Vliv člověka a problematika udržitelnosti
9. Ochrana životního prostředí

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obor

ročník: 9

Vzdělávací předmět: Ekologická výchova

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Popíše ekologii jako vědu, uvede příklady, co ekologie zkoumá Uvede metody získávání poznatků v ekologii Popíše měřítka, ve kterých se v ekologii pohybujeme, rozdílná velikost prostoru a délka času. Uvede příklady přírodního výběru. Popíše princip evoluce. Vysvětlí, jaký vliv může mít klima na vývoj a Vznik nových druhů. Uvede, co znamená pojem environmentální výchova.	Definice ekologie, čím se ekologie zabývá. Měřítka přístupu, čas, prostor, způsoby získávání poznatků v ekologii. Pozorování, laboratorní experimenty, terénní experimenty, matematické modely, význam statistiky pro vyhodnocování získaných poznatků. Ekologie v praxi, předpovědi přírodních jevů. Přírodní výběr a jeho vliv na vznik nových druhů. Původ druhů, vliv klimatu a prostředí na vznik a vývoj druhů. Environmentální výchova jako výchova pro životní prostředí, k správnému vztahu k životnímu prostředí.	Výskyt organismů v přírodě, matematické modely, statistické metody. Přírodopis, pozorování přírody v terénu. Terénní exkurze. Rostlinná a živočišná říše. Vývoj přírody v dobách ledových a meziledových. Rozšíření živočichů na Zemi. Rostlinná a živočišná říše. Samostatně a aktivně poznává okolní prostředí. Environmentální výchova
Popíše podmínky nutné pro život organismů. Uvede faktory prostředí a zdroje. Rozliší rozdíl mezi faktory a zdroji. Pochopí princip kompetice o zdroje.	Faktory a zdroje prostředí. Co jsou to faktory prostředí, rozdíl mezi faktory a zdroji. Zdroje pro život rostlin, zdroje pro život živočichů.	Přírodopis, fotosyntéza. Chemie, organické a anorganické látky. Prvky potřebné k životu rostlin a živočichů.

Popíše, co je stanoviště. Pochopí a objasní pojem ekologická nika. Uvede suchozemské biomy a jejich charakteristiku. Uvede příklady vodních ekosystémů včetně podmínek v nich panujících. Na příkladu svého regionu popíše výškovou vegetační stupňovitost.	Zdroje a vnitrodruhová kompetice, neboli soutěž o zdroje. Stanoviště a ekologická nika. Definice ekologické niky a objasnění tohoto pojmu. Biom, co znamená tento pojem. Zásadní vliv klimatu na složení suchozemských společenstev. Globální rozložení klimatu. Oceány a jejich proudy. Suchozemské biomy. Vodní ekosystémy, oceány, jezera, vodní toky a ústí velkých řek. Mozaikovitost a prostorová strukturovanost biomů.	Přírodopis, význam klimatu pro život různých forem organismů, rozšíření organismů na Zemi. Člověk a životní prostředí, vědomí odpovědnosti za kvalitu životních podmínek organismů na Zemi. Zeměpis, podnebná pásma, světadíly, oceány a řeky. Chápe vzájemnou souvislost a vazbu abiotického prostředí a živých organismů. Ve svém regionu pozoruje rozdílnost klimatu a životních podmínek na jednotlivých stanovištích.
Popíše, co je jedinec a populace. Uvede rozdíl mezi unitárním a modulárním jedincem. Popíše, co znamená natalita a mortalita, neboli úmrtnost. Popíše, jaké životní cykly organismů známe. Uvede, co znamená pojem rozmístění organismů a migrace.	Jedinci a populace. Definice jedince, unitární a modulární organismy. Definice populace. Početnost populace. Natalita a úmrtnost. Životní cykly organismů a jejich rozmnožování Jednoleté a víceleté rozmnožovací cykly. Věková struktura populací.	Přírodopis, rostlinná a živočišná říše, jedinec. Životní cykly některých živočichů. Pozoruje v okolní přírodě život některých rostlin a živočichů a aktivně si uvědomuje jejich životní cykly, rozmnožovací strategii a také životní strategii určitých druhů.

Vysvětlí, vliv věkové struktury populace na její dynamiku. Uvede, co znamená pojem kompetice a jaký může mít vliv na početnost a dynamiku populací. Popíše dvě základní životní strategie organismů a jejich vliv na rozšíření populací v různých druzích přírodního prostředí.	Rozmístění organismů a migrace. Vliv vnitrodruhové kompetice (soutěže) na početnost a dynamiku populací. Životní strategie, co to znamená a jak se projevuje v různých typech prostředí.	Uvědomuje si soutěž mezi jednotlivci o zdroje (potravu, vodu apod.). Chápe odpovědnost člověka za udržení kvality životního prostředí.
Uvede, jaké existují typy vztahů mezi organismy a popíše jejich základní charakteristiku. Popíše, o co jde při mezidruhové kompetici a jaké má ekologické efekty a vliv na strukturu společenstev. Popíše predaci a parazitismus. Uvede rozdíl mezi Predátorem generalistou a specialistou. Popíše možnou provázanost populační dynamiky predátora a jeho kořisti a vliv predace na složení společenstev. Vysvětlí pojem mutualismus a uvede některé příklady takového vztahu.	Vztahy mezi organismy. Typy vztahů mezi organismy. Mezidruhová kompetice a její ekologické efekty. Mezidruhová kompetice, její vliv na strukturu společenstva a její skutečná významnost v přírodě. Predace a parazitismus. Pasoucí se predátoři, praví predátoři a parazité. Mutualismus. Kondice a četnost výskytu kořisti. Chování predátorů. Generalisté a specialisté. Provázanost populační dynamiky predátora a jeho kořisti. Vliv predace na strukturu a složení společenstev.	Přírodopis, rostliny, býložravci, šelmy, parazité. Uvědomuje si důležitost soutěže o zdroje na množství organismů v přírodě a jejich složení na stanovišti. Pozoruje pasoucí se predátory a jejich vliv na rostlinná společenstva. Chápe rozdíl mezi parazitismem a mutualismem. Rozumí, jakým způsobem predátoři ovlivňují populaci své kořisti a zároveň jak početnost kořisti zpětně působí na dynamiku a početnost populace predátora.

Uvede, co znamená pojem evoluční ekologie a chápe jeho význam. Popíše možnosti moderní vědy při rozlišení mezi dvěma druhy, případně mezi variantami stejného druhu. Popíše, co znamená pojem koevoluce. Uvede příklad vývoje dvou na sobě závislých populací (kořist – predátor, parazit – hostitel). Popíše mutualismus a uvede některé typy soužití různých organismů a jeho význam pro život populací v přírodě.	Evoluční ekologie. Co tento pojem znamená. Klíčová role evoluce v ekologii, jako vědě. Důležitost rozlišení mezi dvěma druhy. Potřeba detailnějšího rozlišení variability v rámci populace – molekulární ekologie. Koevoluce, co znamená tento pojem. Koevoluční vývoj na sobě vzájemně závislých populací. Závody ve zbrojení ve vztazích kořist – predátor nebo parazit – hostitel. Mutualismus a jeho zásadní význam v evoluci. Různé typy mutualismu (opylovači, ochránci, symbióza, mikrobi v trávicích traktách živočichů, mykorhiza, bakterie vázající vzdušný dusík v kořenových hlízkách bobovitých rostlin).	Přírodopis, Darwinova teorie. Chemie, atomy a molekuly, složení organické hmoty. Chápe, jak společný vývoj na sobě závislých populací ovlivňuje vývoj každé z nich. Pozoruje v okolí, jak na sebe působí jednotlivé druhy a populace, opylovači, mykorhizní houby apod. V odborné literatuře vyhledá příklad závodu ve zbrojení mezi predátorem a jeho kořistí. Pochopí, jak jeden druh ovlivňuje vývoj jiného druhu.
Uvede, co znamená pojem společenstvo. Popíše, jaké vlivy působí na dynamiku populací a jejich početnost. Popíše, co znamenají pojmy migrace a kolonizace.	Společenstva. Společenstvo jako souhrn všech populací na určitém území. Všechny populace v rámci společenstva jsou spolu propojeny předivem vztahů. Důležitost podmínek prostředí, dostupných zdrojů, životního cyklu organismů a vlivu	Přírodopis, rostlinné a živočišné druhy. Chemie, přírodopis – fotosyntéza a její zásadní význam při tvorbě biomasy. Zeměpis, podnebná pásma a rozšíření rostlin a živočichů na Zemi.

Definuje pojem metapopulace. Popíše, jaký vliv na společenstva může mít poškozování stanoviště. Vysvětlí pojmy sukcese a klimax. Uvede jaký je rozdíl mezi společenstvem řízeným zakladatelem a dominancí. Popíše problém potravních sítí a uvede tři trofické úrovně. Popíše vliv bohatství zdrojů na produktivitu a druhové bohatství společenstev. Uvede, jaké vlivy působí na druhové složení a bohatství společenstev. Popíše, co znamená pojem gradient druhového bohatství a jak se na Zemi projevuje.	konkurentů, predátorů a parazitů na dynamiku populací. Mozaikovitost stanovišť, metapopulace. Migrace a kolonizace. Poškození stanoviště a jeho vliv na vývoj společenstva. Společenstva řízená zakladatelem a společenstva řízená dominancí. Pojem sukcese a klimax. Potravní sítě. Trofické úrovně. Producent, konzument, predátor. Trofická kaskáda. Kontrola potravní sítě shora a zdola. Klíčové druhy v potravní síti. Druhové bohatství. Bohatství zdrojů a jeho vliv na produktivitu a druhové bohatství. Prostorová rozrůzněnost stanovišť. Vliv intenzity predace na druhové bohatství. Klima, poškozování stanovišť, ostrovní biogeografie. Gradienty druhového bohatství na Zemi.	Klimatické podmínky a jejich vliv na rostliny a živočichy. Pozoruje v okolí bohatost přírody. Pozoruje jak poškození a narušení stanoviště vyvolá následnou sukcesí a jaké druhy převážně tato narušená stanoviště osídluje. Chápe, co znamenají jednotlivé trofické úrovně a jaká je vazba v potravním řetězci, od zelených rostlin až po vrcholové predátory. Všimá si v regionu, jak působí gradient druhového bohatství a to zvláště s ohledem na nadmořskou výšku.
---	--	--

Uvede, co znamená pojem ekosystém. Popíše, jaké složky tvoří ekosystém. Vysvětlí, co znamená primární produkce. Uvede faktory ovlivňující primární produktivitu. Vysvětlí pojmy producent, konzument a rozkladač. Popíše funkci rozkladného procesu a jeho podíl na koloběhu živin v ekosystémech. Popíše, jakým způsobem organismy získávají živiny pro svůj rozvoj. Popíše některé biogeochemické cykly. Vysvětlí, jaký vliv má na tyto cykly člověk.	Ekosystémy. Definice ekosystému. Propojení společenstva s neživými složkami přírody, důležitost toků hmoty a energie. Primární produktivita a její zásadní důležitost pro přírodu. Faktory ovlivňující primární produktivitu. Sekundární konzumenti a rozkladači. Ztráty energie při přechodu do dalších článků potravního řetězce. Rozkladný systém a jeho zásadní význam pro koloběh živin v ekosystémech. Tok hmoty v ekosystémech. Získávání živin a jejich koloběh v ekosystému. Globální biogeochemické cykly (voda, uhlík, dusík, fosfor, síra). Vliv člověka na biogeochemické cykly.	Přírodopis. Nerosty a horniny. Zeměpis zdroje nerostných surovin. Koloběh vody v přírodě. Chemie, organické a anorganické sloučeniny. Pozoruje složení půdy a rozkladné procesy, které v ní probíhají. Aktivně si uvědomuje tvorbu biomasy rostlinami, následnou konzumaci této biomasy býložravci, kteří se následně stávají potravou pro predátory. Názorně předvede koloběh vody. Uvědomuje si vliv člověka na přísun živin do jejich globálních biogeochemických cyklů. Chápe a uvědomuje si zodpovědnost člověka za kvalitu a životního prostředí.
Uvede současnou velikost lidské populace. Popíše vývoj lidské populace v posledním tisíciletí. Vysvětlí způsob využívání zdrojů lidstvem a pojem udržitelnost.	Lidská populace. Nosná kapacita Země pro lidstvo. Problém růstu lidské populace. Využívání živých zdrojů z divoké přírody.	Zeměpis, lidstvo na Zemi, zemědělství a průmysl. Chemie, plyny, roztoky a sloučeniny.

Uvede, co pojem udržitelnost znamená pro budoucí generace. Popíše, jakým způsobem lze dosáhnout udržitelnosti půdy a zdrojů vody. Uvede příklady boje proti škůdcům a jejich možné negativní dopady na životní prostředí. Uvede příklady poškozování životního prostředí. Vysvětlí, jak využívání zdrojů energie může narušit až zničit ekosystémy. Popíše, jakým způsobem poškozují životní prostředí městský život a průmysl.	Problematika udržitelnosti. Pěstování monokultur, udržitelnost půdy a zdrojů vody. Kontrola a boj proti škůdcům. Ohrožení ekosystémů vyvolané zemědělstvím. Degradace prostředí hospodářskou činností člověka. Fyzikální a chemické znečišťování prostředí. Využívání zdrojů energie a jeho vliv na životní prostředí. Poškozování životního prostředí průmyslem, Soustředování lidí do měst a jeho negativní dopady na životní prostředí.	Přírodopis, škůdci na zemědělských plodinách. Člověk a životní prostředí, chápe postavení člověka v přírodě, aktivně poznává okolní prostředí. Chápe zásadní a specifické postavení vody v přírodě. Uvědomuje si problematičnost udržitelnosti kvality životního prostředí a jejího zachování pro budoucí generace.
Popíše, co znamená a o co se snaží ochrana přírody. Vysvětlí pojem ohrožený a vzácný druh a uvede, jaký mají tyto druhy význam pro biodiverzitu na Zemi. Uvede, jak člověk negativně působí na velikost populací a vymírání druhů. Vysvětlí proč je důležité uchování co největší šíře genetického materiálu pro budoucnost.	Ochrana životního prostředí. Biodiverzita a důležitost jejího uchování pro budoucnost. Ohrožené druhy, význam tohoto pojmu. Problematika nadměrného využívání přírodních stanovišť a ohrožení biodiverzity v souvislosti se ztrátou genetické proměnlivosti druhů. Příbuzenské křížení malých populací a jeho nebezpečí.	Člověk a životní prostředí. Chápe postavení člověka v přírodě a jeho zodpovědnost za ochranu životního prostředí a zachování jeho kvality pro budoucí generace. Občan v demokratické společnosti, právní předpisy. Zeměpis, národní parky a chráněná území.

Popíše příbuzenské křížení a jeho možné vyústění v zánik druhu. Vysvětlí pojem analýza životaschopnosti populace a stanovení minimální velikosti populace nutné k jejímu přežití a její důležitost pro stanovení postupů záchrany ohrožených druhů. Popíše, jak je pro stanovení a vytyčení budoucích chráněných území důležité vzít v úvahu předpovídané globální klimatické změny.	Ochrana přírody v praxi, analýza životaschopnosti populace a stanovení správných postupů záchrany ohrožených druhů. Správný výběr a vymezení chráněných oblastí, s důrazem na předpokládané trendy vývoje globální klimatické změny tak, aby chráněné území opravdu vedlo k dosažení stanovených ochranných cílů.	Přírodopis, rostliny a živočichové, genetika, rozmnožování rostlin a živočichů. Občanská výchova, cyklus přírody a člověk, organizace a instituce pro ochranu životního prostředí, lidská práva. Návštěva některého chráněného přírodního útvaru ve svém regionu a diskuse o účelu a smyslu jeho ochrany.
---	---	--